

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.



Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR.

Kiadja:
A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapestben 8, vidéken 10 fillér.

A trónöröklés.

Budapest, október 20.

(v.) Ha úgy tetszik a függetlenségi párt-
nak, am hasogassunk szörzsálat. Hiszen nem
unalmas ez a foglalkozás, csak fárasztó. Egy
kis fárasztó pedig nem sajnál az ember,
ha megnyugtathat vele háborgó lelkiismerete-
ket. Szóljunk hát hozzá a Ferenc Ferdinánd
főherceg becikkelyezendő nyilatkozatához; s
vegyük bontókés alá az e törvényjavaslat kö-
rül felmerült vita anyagát.

Mi úgy látjuk, hogy elvetették a sulykot
intra muros et extra. A támadók csaknem
mindannyian, de olyik a védők közül is. Vé-
gezzünk előbb emezekkel. Felhangzott a több-
ség soraiból az az érv, hogy azért kell he-
nyugodni a főherceg nyilatkozatába, mert
morganatikus házasságból nem születhetik
törvényes gyermek s mert a magyar trón-
öröklésről szóló 1723-iki két törvénynek az
1713-iki osztrák pragmatika szankció a jog-
forrása. Mind a két állítás hamis. A morganatikus
házasság jogi természetét az illető fejedelmi
család házi joga és az egyház házasságjoga
állapítja meg. Mind a kettő törvényesül ismeri
el a morganatikus házasság ivadékát; még
pedig az egyházi jog korlátlanul, a házi jog
pedig csupán azzal a korlátozással, hogy
morganatikus ivadék nem részesül a fejedelmi
szülőnek sem méltóságában, sem a trónhoz
való jussában. A másik állítás pedig nemcsak
hamis, hanem közjogi szempontból egyenesen
abszurd is. A magyar trónöröklés kérdésében
egyetlen jogforrás a nemzet és a király egyező
akaratából fakadt hazai törvény; semmiféle
külföldi törvények nekünk jogforrásul köz-
jogi kérdésekben nem szolgálhat. Az osztrák
pragmatika szankcióhoz nekünk semmi kö-
zünk; abban az osztrák császár az örökös tar-
tományokkal szerződött, Magyarország jogait
tehát az az instrumentum nem módosíthatja,
sőt nem is érintheti.

A védők sorából hallottuk azt az ér-
vet is, hogy Ferenc Ferdinánd főherceg házasa-
sága Ausztriában köttetvén, az osztrák jog sze-
rint itelendő meg, vajjon e házasság gyer-
mekei főhercegekül tekintendők-e vagy sem;
s mivel osztrák jog szerint nem főhercegek,
ennél fogva ki vannak rekesztve a magyar
trónörökösödésből is. Ezt az argumentumot sem
lehet elfogadnunk. Akárhól kössön egy főher-
ceg házasságot, sohasem fog az illető ország-
nak ránk nézve idegen joga, hanem egyes-
egyedül a magyar törvény jog mindig zsinórmér-
tékül szolgálni abban a tekintetben, hogy a
magyar királyi trónhoz miféle közjogi viszony-
ban állanak majd a házasságra lépő váro-
mányos gyermekei. Az osztrák jog a magyar
trónutódlás dolgában éppoly kevésbé lehet
irányadó, mint akár a spanyol, akár az olasz,
vagy bármelyik más joga a világnak. S itt
van helye hangsúlyoznunk, hogy a magyar
trónra senki sem tarthat jogot azon a címen,
hogy Ausztria császári trónja neki jutott. Más
jogforrásból deriválódik az osztrák császári s
másból a magyar királyi trónhoz való jog.
Ausztriában a trónörökösödés kiterjed az egész
uralkodóházra, nálunk annak csupán három
ágára. Tehát nem az osztrák jog dönti el, ki
legyen magyar király, hanem a magyar jog
szabja meg, hogy mindaddig, amíg ez a há-
rom ág ki nem halt, Magyarország királya
ugyanaz lesz, akire az osztrák császári korona
száll örökül. Képzeltető két jellegzetes eset. Az
egyik az, hogy valamely idegenből jövő erőszak az
uralkodóházat megfosztja az örökös tartomá-
nyoktól. A másik pedig az, hogy magva szakad az
uralkodóház ama három ágának, amelynek nő-
ágra is kiterjesztette a trónutódlást a magyar
törvényhozás. Az első esetben olyan Habsburg-
házbeli magyar király ülne a Szent István
trónján, aki nem császárja Ausztriának. A
másodikban az osztrák császári korona az
uralkodóház olyan ivadékára szállana, aki
örökjogon nem királya Magyarországnak. A két

esetből ime kiderül egész világosan, hogy
más-más jogn birja a dinasztia Ausztriának
és Magyarországnak trónját s hogy aki a
magyar trónt foglalja el, az csakis magyar
jogon lehetett magyar király.

A többség soraiból hallott téves érvekkel
végeztünk. S most következnek az ellenzék
közjogi szörzsálatának a hasogatása. A függet-
lenségi párt felfogása szerint a főherceg nyi-
latkozata nem szabad becikkelyezni, mert
módosítja a trónöröklésnek a hazai törvé-
nyekben megállapított rendjét. Lássuk, mit
mond a hazai törvény. Az 1723: I. és II.
törvények a trónöröklésre jogosultaknak azo-
kat mondja, akik a Károly, Lipót és József
királyok ágából származván: törvényes születésű,
római katolikus, ausztriai főhercegek. Mennyiben
illik hát ez a minősítés a Ferenc Ferdinánd
főherceg és Chotek Zsófia közt létrejött há-
zasságból eredő gyermekekre? A három ág
valamelyikétől származnak-e? Kétségtelenül.
Törvényesek-e? Azok. Római katolikusok-e?
Igenis. Hat ausztriai főhercegek-e? Ennél a kér-
désnél meg kell egy pillanatra allani.

A függetlenségi párt két feleletet ad erre
az egy kérdésre. Az egyik úgy szól, hogy
reánk nem tartozik, vajjon főhercegek-e a
Ferenc Ferdinánd gyermekei. A másik meg
azt mondja, hogy honnan tudhassa a magyar
országgyűlés, kit illet s kit nem Ausztriában
a főhercegi méltóság? Az első válasz abból a
felfogásból indul ki, hogy a mi törvényünk
nem minősít, hanem holmi magyarázat-
felül beszél a trónöröklés rendjének megál-
lapításánál az osztrák főhercegi jellegről. Mi
ugy találjuk, hogy ez merőben önkényes fel-
tevés. Az 1723. I. és II. törvényeknek akár
közjogi, akár grammatikai magyarázata sze-
rint az osztrák főhercegi jelleg épp olyan
lényeges örökösödési feltétel, mint akár a
három ág egyikéből való származás, akár a
törvényes születés, akár a római katolikus
egyházhoz való tartozás. Mind a négy fel-

TARCA.

A hős Putton Jancsi.

(A pilisi annalesekből.)

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: Nőgráti László.

Irván néhai Szekeres István uram szép
gyöngyosor betűkkel a maga krónikáit, itt-ott mintha
kuszábbá válnának a sorok. Mintha valami más
erő is vezette volna a luttollat, nemcsak a Sze-
keres István főtisztelendő uram keze. A betűk, a
szók, hők összetömörülnek, hol szétszakadnak,
nagy kövöreké válnak, meg lassan, monedé-
ken ellapulnak.

„Hire száll, írja Szekeres uram, a Huny-
orató Béni cigány hozta, hogy a mi seregeink
zászlói nagy diadalt arattanak. Az pogány musz-
kák s más közönségek ellenségek elvertennek
Losoneről... hogy még eókmókjukat sem vala
idejök magokkal vinni... és káromlatos lelkök
benn rekedék gonosz testökben... hogy futának,
mint Sámson elől az pogányok... rend nélkül
egymást taposva menekültenek... és velünk vala
az Ur... és megerősíté az ő fiait szent ügyök
védelmében... Es a seregek Ura harcok a mi
fegyvereinkkel... ő ont halált és rémületet...
Áldassék neve és erősítse tovább a mi rettentő
honvédeink fegyverét.”

Mikor ezt írja, nagy kemény betűket vet,
mintha a sorok is hareba rohannának, nagy
erős lelkedéssel, öldöklő szemekkel s vil-
logó szuronyokkal. Látszik vala az iráson, hogy
erősen fogta a luttollat Szekeres uram keze, hogy

a Hunyorgató Béni szava mélységes lelkosedést
öntött bele, hogy diadalt irván, nem sajnálta az
drága pergáment. Bőségesen ontotta a betűt, mint
„a mi rettentő honvédeink” a vért.

Annalesének némely helyén apróbbakká
válnak a betűk, a sorok össze-összekeverednek,
egyik a másikba szalad, itt-ott össze is futnak
elmosódva.

„Mondják, írja, hogy mindenek ellenünk tá-
madtanak, megokasodtanak elleneink... Nints
ittthon már senki, csak az gyűlé és gyámoltalan
Putton Jancsi velünk, tehetetlen öregekkel.”

Tovább egy pár lappal *ez van írva „Az
szerentsélen Putton Jancsi elvesztet. Vég István
bíró beszéli, hogy így szóla hozzá: megyek én
is bíró uram, hogy tegyek valamit. Puttonnak
tsulolnak, hát szerzek én betsületet mégis. Ereszzen
el a szolgálattól. Mondja Vég István, hogy szinte
rabiatos düh fogta el az együgyű Putton Jancsit
s lekasztván a kaszát, vagdalkozni kezdett. Azóta
nincs nyoma. Hová lett, nem tudhatni... Még
az ügyfogyottak elméjébe is világosság száll!...
De profundis elamamus ad Te, Domine!...”

— Hová lett Putton Jancsi?!
Hogy a bírónál, Vég Andrásnál kikiabálta magát,
egyenesen ment haza. Az alvógen lakott az édes
apja, félig világtalan, tehetetlen öreg ember Kint
ült éppen a kis kert felé az ereszlet alatt. Oda
telepedett melléje.

— Apám, hajtsa ide a fejét a mellemre. No,
nem hall valamit?

— A szived dobog, nagyon dobog. Talán
valami bajod van?

— Nincs, apám, felelte, nekem nincs, de azt
hallotta-e már, hogy a mi éldes hazánk nagy
bajban van. Kőből János, Kutas Márton is ott

maradt má' meghalva, — — levágták, pediglen
ittthon feleségük van, meg jó gazdaságuk.

— Igaz, igaz, bólintgatott az öreg.

— No, hát győna a muszka, a német, még a
sirokat is felforgatják.

— Igazad van, fiam, így beszélt Szekeres
főurunk a templomban.

— Hát ide, Pilsire nem gyön muszka, se
német, az anyám sírját ugyan ne bántsa senki,
se kelmedet. Mindenki elment, hát elmegyek
én is.

A Putton Jancsi vízszintű szemében kigyult
valami láng, nagy eseten kezei ökőibe szorultak
s lecsapott velük a földre.

— Látja ezt a két öklöt, apám, van itt
erő, — megmutatom, nem engedek.

Putton Jancsi elfut a nagy indulattól, csak
ugy bömbölt, hörgött a melle, de szólni nem
tudott.

Az öreg arcán két könnyesepp gördült vé-
gig le az ölébe

— Eredj, eredj fiam.

Putton Jancsi megesókolta az apja ráncos,
könnyes arcát és elment. Neki vágott a mezőnek,
átment a nagyhegyi erdőn. Tudta, hova megy. A
bakti pusztán lakott az öreg Mihály Menyus, sok
esuda dolognak tudója, ismerője. Eppen ottthon
volt. A ház naps oldalán ült nagy kifordított
bundában. Apró, ravasz szemei firkészo néztek
szét a vidéken s hogy a közelgő Putton Jancsit
meglátta, egyszerre rátapasztotta.

— Adj' isten.

— Fogadj isten. Mi járatban vagy, fiam?

— Nagy dologban, Menyus bátyám, ha ta-
nácsot adna.

— Amiben lehet, amit tudok.

— Messze vannak innen a magyarok?

léte a II. törvények hatodik szakasza szoros egymásutánban sorolja fel, egyetlen betűvel sem jelezve, hogy bármelyik minősítő kitétel akár kisebb súlyú volna, akár csupán súlytalan magyarázatul lenne tekintendő. De ha van a négy minősítő feltétel közül egy, amelyre a törvény előző nyomatékot helyez, hát valamennyi közt éppen a főhercegi jelleg az. Ugyanis később (a tizedik szakaszban) szó esvén ismét a trónöröklésről, most már sem a három ágat, sem a törvényes születést, sem a római katolikus vallást, hanem csupán az osztrák főhercegi jelleget említi külön a törvényező, a többi feltételre pedig egyszerűen rámutat e szavakkal: „a főhercegi fentebbi módon kijelentett örököséi.” Világos ennélfogva, hogy az osztrák főhercegi jelleg megemlézése nem súlytalan sallang, hanem lényeges kelléke a trónöröklésnek. S világos tehát az is, hogy a magyar közjog szerint a trónöröklés rendjébe csakis azok foglalhatók, akik nemcsak az említett három ág leszármazói s törvényes eredetűek, valamint római katolikusok, hanem csakis azok, akik mindezenfelül még ausztriai főhercegek is.

Hátramarad még az a kifogás, hogy a magyar országgyűlés a hazai törvényekből nem ítélt meg, kit illet meg, s kit nem az osztrák főhercegi jelleg. Azt igenis megengedjük, hogy az 1723-iki I. és II. törvények erre nézve a zsinórmértéket nem állapítja meg. Ez a ház két égtelenül megvan törvénykönyvünkben. Csakhogy nem olyan tántorgó ez a ház, amilyennek a közjogi ellenzék mondja. Mert ha nem definiálja is a főhercegi jellegét a törvény, de rámutat egy jogi instrumentumra, amely ezt az ügyet szabályozza. Ez az instrumentum az uralkodócsalád háztörvénye. Tehát nem az osztrák közjogra bizza a magyar törvény a magyar trónöröklés e lényeges feltételének definiálását, hanem a magyar királyi család-jogára. Igaz, ez a házi törvény nincs becikkelyezve a magyar törvénykönyvbe. De tartalma felől teljesen kielégítő felvilágosítást ad a köztudomású joggyakorlat. E joggyakorlat szerint főhercegek csakis rangengyelő házasságból születhetnek, rangengyelőnek pedig csupán az a házasság tekinthető, melyet az 1830-ik évben kelt nemzeti birodalmi törvényben felsorolt fejedelmi nemzetségek valamelyikével köt az uralkodóház tagja. A nem egyenlőrangú házasságokat a házi törvény morganatikusoknak mondja, vagyis törvénye-

seknek, de olyanoknak, amelyekből főherceg vagy főhercegnő nem születethet. A legutolsó morganatikus házasságok a dinasztiában azok voltak, amelyet János főherceg Ploché kisasszonnyal és Henrik főherceg Hoffmann kisasszonnyal kötött. Az első házaspár gyermekei csak Meran grófok lettek, az utóbbiak egyetlen leánya Waideck bárónő lett. Vajjon hajlandó-e a függetlenségi párt a Meran grófokat a magyar trón várományosaiul tekinteni? S követel-e valaha Magyarországon bárki is, hogy a Meran grófok, noha Ausztriában nem főhercegek, Magyarországon mégis királyi hercegekül tekintessenek s e minőségükben a főhercegi jegyzékbe beiktattassanak? Ime, a soha senkitől meg nem támadott joggyakorlat igehis ösmeri a morganatikus házasság intézményét s kirekeszti az ilyen házasságok ivadékeit a trónöröklésből.

Végeztünk a kifogásokkal. S ezek után kimondhatjuk, hogy a becikkelyezendő nyilatkozat tökéletesen megegyez a királyi örökösödésről szóló törvényeinknek nemcsak egész szellemével, hanem minden betűjével is. Ha a közjogi ellenzék arra szavaz, hogy ez a nyilatkozat ne jusson bele törvénykönyvünkbe, akkor azt a hibát követi el, amelyvel a kormány méltán volna terhelhető, ha nem nyújtotta volna be ezt a törvényjavaslatot: csorbítja az ország közjogát s a dinasztikus egyensúlyhoz, a trónöröklés rendjének szilárdságához fűződő nagy nemzeti érdeket kiszolgáltatja később bekövetkező tévedések vagy ingadozások végzetes hatásainak. Suttogják, hogy a kisebbség ebből az ötletből hosszú és szilaj vitára készülődik. Mi nem hiszünk ezekben a jóslatokban. Az ellenzék ki fogja fejteti kétségeit és aggodalmait, de politikai hajszát nem fog ezáltal csinálni. Hogy ez a vita inkább tüzes legyen, mint tüzes, inkább méltóságos, mint hosszadalmas, azt a magyar közélet hagyományos lovagiassága és győngédsége igéri. Az ellenzék hazafias belátása nem fogja ezt a biztatást meghazudolni.

BELFÖLD.

Magyar miniszterek Bécsben. Széll Kálmán miniszterelnök október 20-án Bécsbe utazik, hogy jelen legyen *Maria Raineria* főhercegnő renouciációján, mely e hó 27-én lesz. Ugyanez alkalommal Bécsbe utaznak *Lukács László* és *Hegedűs Sándor* miniszterek s esetleg a kabinetnek még több tagja is. A renouciáció ünnepén való részvétel mellett Bécsbe utazó minisztereknek egyéb hivatalos dolgokat is fognak elintézni.

Mihály Menyus mondott neki: tarajosok közé ne keveredj, az az ellenség, attól őrizkedj, míg helyen nem leszel.

Nagy, nehéz verejtékeseppek ültek a homlokára, hol bokorba, hol árokba botlott. Összeösszeerezett, mikor nyomában megharsant az erdő. Messziről vereslett az ég alja.

— Ott valami van, — mormogta Putton Janesi, — sietek, sietek.

— Menj vissza, — sugta neki valami.

— Nem, megyek, erősködök magában.

— Mi lesz a felig nyomorult édes apádból, te meg csak egy ember vagy.

— Nem. Nem megyek vissza. Nagyokat dobbantott, erőseket lépett, neki vörösödött az arca, ki tudja, mit gondolt magában. A vízszintű zemei meg ragyogtak, amint a sötétes, csillagos égre nézett.

A mucsinyi hegyhajlatban a kukoricások végén egy öreg emberrel találkozott.

A csillagokat nézte, a föld dübörgését hallgatta, a nyugat felől vereslő eget figyelte.

— Hová, fiam?

— Honvédnek bátyám, jól megyek-e Losone felé?

— Nem tudom biz' én, jó helyre megy-e. Nagyon nehezeket sohajt a szellő, hallgasd csak.

— Nem lódobogás ez, olyan, mintha nyögne a föld, — nem honvéd jár ott.

— Azé' sietnék bátyám, — két kezem van, nézze, mondta s tovább akart menni Putton Janesi.

A képviselőház ülése. A képviselőház hétfőn délelőtt tíz órakor ülést tart. melynek napirendjén két gazdasági javaslat, több vicinális javaslat s egész sor jelentés van.

Református évi jelentés. A dunamelléki református egyházkerület ma kezte meg közgyűlését, melyen Szász Károly püspök és *Szilágyi Dezső* elnököl. A püspök imádsággal nyitotta meg a közgyűlést, amely ezután az egyházi adminisztráció ügyeire tért át. Az ülés legérdekesebb momentumma Szász Károly évi jelentése volt, melynek egyik passzusa foglalkozik azzal a támadással is, amelyet katolikusok az egyházpolitikai törvények életbe lépése óta intéznek a reformáció hívei ellen. Ez ma már nem is annyira a vallás, mint inkább a politika kérdése, mondja a püspök. Nyilvános gyűlésen egy művelt katolikus főúr a reformáció behozatálát a török-tatár dúló háborúhoz merte hasonlítani, holott az állam rég szentesítette ezt a vallást. De mi hasonló fegyverekkel nem kívánunk küzdeni. Mi az igazság szellemi fegyvereivel harcolunk. Maradjunk hívek hitünkhoz s ne vezettessük magunkat a szertettől a gyűlölségig. Az egyházkerület működése különben eszöndben folyt tavaly. A kongruaügy közeledik a kívánt megoldás felé. A püspök végül az egyes egyházmegyék tevékenységét vázolta részletesebben. A jelentés tudomásulvétele után az ülés véget ért. A következő ülés hétfőn lesz.

A szabadelvű párt Aradon. Az aradvárosi szabadelvű párt, miután a vezetőség leköszönt, elhatározta, hogy újonnan szervezkedik. A végrehajtó bizottság, mint levelezőnk táviratozza, ma kijelölte elnöknek, *Tagányi István* nagybírótokost, herceg *Sulkowsky* jószágkormányzóját, alelnököknek *Tedeschi Viktor* bankigazgatót, *Newmann Adolf* gyárost, *Robitsék Agoston* ügyvédet, titkárnak *Lendvai Sándort*. A szervezkedő közgyűlés vasárnap lesz.

A nagyzebeni egyházi kongresszus. Egy nagyzebeni távirat szerint ma berekesztették a görögkeleti román egyházkongresszust, miután jelentést tettek a Gozsdu-alap állásáról. A kongresszus tegnap egyhangulag kimondotta, hogy három új püspökséget állít föl, még pedig *Nagyváradon*, *Kolozsvárott* és *Temesvároton*. A két előbbi püspökség ellátása biztosítva van báró *Saguna* volt érsek metropolita alapítványából.

Agrár tombolás. Az a kis napilap, amely agrár gyékényen antisemita portékát árul, ma szörnyű tombolást vív véghez, amért egy cikkéből vett idézetekkel azt bizonyítottuk be, hogy a latifundiosus urak minden áron ragaszkodnak a közös vámtérülethez. Jól esik látnunk az epés legényke dühét, mert e tombolásban nyilvános beismerését kaptuk annak, hogy az eleveinre tapintottunk. Kitakadása végén ripók módon személyeskedni is kezd velünk az ipse. Mi ez? Egyszerű nevelétlenség-e, vagy tán terrorizálási szándék? Az előbbi megvetjük, az utóbbin kacagunk. Tessék a kettő közül választani.

— Hm, a magyarok.
— Azok, bátyám.

A Mihály Menyus szeme élesen belevágotta Putton Janesi arcába, mintha valamit akarna onnan olvasni.

— Mit akarsz velök?

— Közibök akarok állani.

— Közibök, nyomta meg a szót az öreg, — csak most, mér épen most?

— Mer' a papunk prédikálta, hogy nagy baj van.

— Igaz, fiam.

— Megyek én is, Menyus bátyám, csak nem tudom, hol találom őket.

— Tegnap ment el Ignác, a legkisebb bojtárom, már csak magam vagyok. Maradj itt estvélig, majd akkor eligazítalak.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

UJ IDŐK.

Herczeg Ferenc lapja valóságos album-füzettel indult meg az új negyedben. Közleményeinek a gazdagsága, képeinek a szépsége révén a legnagyobb külföldi képes lapokkal kiállja a versenyt. Januárban pompás, nagyméretű, keretbe való színes képet ad teljesen díjtalanul előfizetőinek. A magyar háznak magyar művészi dísz lesz ez a gyönyörű reprodukció. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 4 korona.

Előfizetheti postautalványon a kiadóhivatalnál Budapesten, Andrássy-ut 10. — Mutatványszámot kérésre szívesen küldünk.

Politikai mozaik.

Budapest, október 20.

Valamikor, még a mostani országgyűlési ciklus legelején mondta egy újdonsült ifjú honatya, aki éppenséggel nem a testi bájainak köszönheti a karrierjét:

— Mióta képviselő vagyok, azóta tudom, hogy a mandátum a legjobb szépítőszere a világon. Eddig egyetlenegyre asszonyt sem tudtam még csak arra sem kapacitálni, hogy szóba álljon velem. Most pedig úgy kerülget a csábítás, mint valami Adonisz.

Az akkor még ifjú és naiv honatya nem is sejtette, milyen igazat beszél. De a mandátum kozmetikus hatása még sokkal nagyobb és változatosabb. Nem csupán megszépíti az arcot, hanem barátságosabb kifejezést is ad neki. Ezenkívül jótékony hatása van a testtartásra; puhítja a hátgerincet, hajlékonyabbá teszi a derekat; fűgébbe és szolgálatrakészebbé a végtagokat; a hangnak bizonyos melegséget, fuvolózó lágyaságot kölcsönöz. És főleg egyet nem tudott még akkor a politikai mézesmetek boldog ábrándozója: azt, hogy a mandátumnak ezek a hatásai nem akkor jelentkeznek teljes erővel, mikor a mandátum megterem, hanem mikor elmúlni készül.

Például most is, hogy a választások előszelő borzongatja a mandátumukat feltűrt törvényhozókat — ki nem félti a mandátumát, az ne vegye magára — micsoda érdekes változásokat észlel az ember a vén Lloyd-épület falai között. Zord arcok ninesenek többé; rideg tartózkodásnak, büszke visszavonulásnak nyoma sincs; a kemény Petur bánok éves képi, sima urakká váltak. Az ember esodálkozva nézi: hol vannak hát azok az aggódók és zugolódók, akikről a Bánffy lapja olyan sejtelmesen beszélt?

Diszciplína sunt. Ninesenek sehol. És velük együtt eltűnt a sokféle miággódás is. Nines már veszedelemben a szabadelvűség. Nem jönnek a jesusiták. Széll Kálmán nem paktálta el az országot. Egyszerre becsületes, liberális ember lett belőle... Jövő évre — legkésőbb őszire — választunk.

*

A választás közelségét szokta jelenteni mások az is, ha a főispánok tömegesen mutatkoznak a pártkörben, vagy a Ház folyosóján. Szokta továbbá jelenteni azt is, hogy a kormány valamelyes nagy akcióra készült odalenn a vidéken. Főispánjárás van most is, még pedig az erősebb fajtából. Olyik napon tucatjával is megfordulnak idefenn a méltóságos helyi hatalmasságok. Hanem ezuttal semmi kapcsolat sincs a főispánok utazgatása és a kö-

mlő házak robaja, bömbölő ágyuszó, gránátok robbanása hallatszott, vegyesen vele muzsikaszó, szitok, átkozódás, ének.

— Az első házat kereselem, ordította Putton Jancsi, mikor odaért.

Az égő város körül álló őrség szinte megrettent ettől a tulvilági rémítő hangtól. Nem élő, inkább kísértet volt már. A bokrok ruháját, areát meggzaggatták, haja szétesapva, szeme vérben forogva.

— Hol vannak a magyarok, a honvédeket kereselem. Ezt már megértették. Az egyik vjhogva ment feléje.

— A magyarok, mondta tört nyelven s nagyot nevetett utána. Valamit mondott még s oda mutatott az égő városra. Fegyverdőrenés, rekedt kiáltás hallatszott s a csufolódo katona földre fenteredett.

— Hol az első ház, kiáltotta eszelősen Putton Jancsi, kérdezni akarok valamit. Egyszerre három dsida szuródott bele, éppen a szíve tájkárára.

— Vessük tűzbe a kutyát, kiáltották s Putton Jancsit oda dobták, az égő első házba, ahová el akart jutni.

... "Hányan vesztenek el, hány hős vértanuk!" sóhajt fel Szekeres uram. Az annales üres, fakó lapján könnyek nyoma látszik, sűrűn egymás mellé hullott könnyeké... Hiszen akkor még az ügyefogyott Putton Jancsi lelkébe is hősök lelkesedése szállott...

zelgő választások közt, a kalendáriumbeli kapcsolaton kívül. Őszi szél sópör végig az utcákon és mezőségeken; fonnyadnak a levelek, fonnyadnak a mandátumok és — fonnyad itt-ott a főispáni dicsőség és hatalom. Nagyobb változásokról beszélnek ismét. A legközelebbi napokban ugyan négy főispáni szék üresedik meg csupán; de legközelebb — úgy mondják — ismét egy csomó követi őket. Nem nagy idő múlva összesen vagy tizzel-tizenkettővel szaporodik a *voll* főispánok száma.

Egyszóval, most az egyszerű igit kell felállítani az okozati nexust: hogy a főispánok *jönnek*, ez azt jelenti, hogy — *menni* fognak.

Sokat meghányják-vetik mostanában a trónörökös házasságának a dolgát. A beokkeilyezésről szóló javaslat sorsa felől kombinálnak többféleképpen. Az ijedős emberek nagy parlamenti viharok magvát látják az ellenzék bizottsági támogatásában és a szélsőbali sajtó erős agitációjában.

Egy régi parlamenti ember így állította fel a vita prognózisát:

— *Erős* vita lesz, az meglehet; de nem lesz sem *hosszu*, sem *hatósos* vita. Nagy attakal fog indulni, de hamar elfogy a lélegzete. Nines anyaga az ellenzéknek, hogy igazán tartalmas vitát csinálhasson. A dolog közjogi része a lehető legteljesebb rendben volt még, mielőtt a törvényhozás elé került. Keresztülzúródtott nemesak a *Széll* Kálmán közjogi lelkiismeretén, — amely magában is elég finom és teljesen megbízható — hanem olyan férfiak megfontolásán is, akiknek tekintélye, a miniszterelnökével együtt, nemesak minden gáneson felül áll, hanem *minden oldalon* egyaránt teljes elismeréssel találkozunk. De még ha tudna is az ellenzék *vitát* csinálni, *közvéleményt* nem csinálhat semmiképp. Arra a magyar közvélemény nem kapható, hogy *nemzeti* sérelmet lássor abban, ha a *ceh, feudális, klerikális Chotek nemzetség* nem adhat trónörökös Magyarországnak.

Ez a prognózis be is fog válni mindenestre, már azért is, mert nagyon egyszerű és nagyon természetes. Csak még egy dolgot kapcsolunk hozzá, amely csupán azért érdekes, mert pikáns. Ez a *néppárt* magartatása. Az ultramontán tábor hamleti töprengésbe van merülve, hogy mit csináljon. Mert akármit csinál, rosszul csinálja. Ha nem csinál ellenzéket, akkor kockára teszi még azt a keskeny, picinyke támaszát is, amely *lefelé* megmaradt neki. Ha pedig a szélsőballal tart, akkor örökre elbueszthat attól a vékony reménységtől, amelyre *fölfelé* kapaszkodik. Egyedül áll, facéron, elhagyatva. Vége annak a szép időnek, amikor azt hitte, hogy odalenn érik a termése, idefenn pedig büntetlenül dörgölözhet a hatalomhoz. *Széll* Kálmánra, hála Istennek, megharagudott nagyon és végképpen. A miniszterelnök végképpen eljártozta a klerikális hadaknak még nem érdemelt bizalmát; sikerült leléttatnia velük, hogy erre a bízalomra nálánál senkisémet méltatlanabb. Nires hát senkijök, sem odalenn, sem idefenn, sem *följebb*. Választhatnak, hogy melyik vízbe fuladjanak.

*

Pikantéria akadt a héten még egy. Sokan mosolyognak a főudvarmesteri sajtónak hirtelen támadt nagy szerelme iránt, amelylyel *Szilágyi* Dezső lába elé vetette magát. Nagyon pikánsnak találják ezt azok, akiknek nemóriája nem merül ki egy pár hét alatt. Ilyenek pedig sokan vannak. És ezek nem felejtették el, hogy ugyanazok, akik most *Szilágyi* "bizalommal és szeretettel látják a szabadelvűség örölmösán", ugyanazok pár héttel ezelőtt egészen más szótárból merítettek, ha a magyar parlamentnek ezt a kiváló ékességét emlegették. Ebben a szótárban nem volt a legkritikább epiteton a *perfid áruló*. Ezen változáson sokan mosolyognak. *Csak* mosolyognak. Komolyan törődni vele senkinek sem jut eszébe. Nyilván *Szilágyi* Dezsőnek legkevésbé.

A trónörökös házassága.

Budapest, október 20.

A képviselőház igazságügyi bizottsága ma *Szilágyi* Dezső enülete alatt folytatta a *Ferenc Ferdinánd* öherceg házasságáról szóló törvényjavaslatnak tárgyalását.

Neumann Ármin szólt föl elsőnek, kiemelve, hogy a törvényjavaslatban foglalt nyilatkozat tisztán deklarativ jellegű, vagyis sem jogalkotó, sem jogszósító hatálylyal nem bír. S ha igaz volna is, hogy a trónörökösli rend megváltoztatása foglaltatik benne, a nyilatkozatoknak e tekintetben közjogunk szempontjából semmi hatálya nem lenne. Szólv azonban kimutatja, hogy a nyilatkozat az 1723-iki törvény által megállapított trónörökösli renddel egyáltalán nem ellenkezik; továbbá hogy a királyi család ama tagjai akik nem egyenrangú házasságból születtek, soha ausztriai öhercegeknek nem ismertettek el. Minthogy a törvényjavaslatban semmi olyat nem lát, am az 1723-iki törvényvel bármi tekintetben ellenkeznék, hozzájárul annak elfogadásához.

Hódossy Imre: Ha a nyilatkozat a trónörökösli rendet érintené s a törvényhozás azt beokkeilyezné, nem lehetne mondani, hogy ennek semmi hatálya nines. A törvényjavaslat ellen az a legfőbb kifogás hozatolt fel, hogy kizár a trónörökösliből olyanokat, akik az 1723-iki első és második t.-c. szerint erre jogosítva lennének. Kimutatja hogy ez az ellenfélés nem állhat meg, hogy Győry a törvénynek ide vonatkozó rendelkezését tövesen, sőt kissé erőszakosan magyarázza, s hogy kétségtelen, méknt az „*Austriae Archiduces*” kifejezés a törvényben éppen „*olyan* feltétellel képező minősítés a trónörökösre nézve, mint a többi, amelyeket senki sem vont kétségbe. Vagyis hogy a törvényben megállapított feltételek között csak aki osztrák öherceg, csak az bír trónörökösli joggal, mert csak így van biztosítva az együttes és osztaltjan birtoklás. Továbbá kérdés az, vajjon a szóban forgó házasságból születendő gyermekek osztrák öhercek? A házasság Ausztriában kötöttéven, az ottani törvények szerint bírálódo meg. A legkiválóbb osztrák jogtudósok valamennyien elismerik, hogy az urakodó család tagjainak családi és személyi jogai az ugynevezett házi törvények szerint itélendők meg, ezek szerint pedig morganatikus házasságot fennállottak és fennállának, de az ily házasságból származó gyermekek nem öhercek. Ha tehát a öherceg kienüti hogy ily házasságra lép s hogy e házasságból származó gyermekek, nem öhercek, ez semmiképp nem áll ellentétben az 1723-iki törvényvel és e nyilatkozat beokkeilyezése nemesak nem kifogásolható, hanem helyes, szükséges és további bonyodalmak kiküüése szempontjából mellőzhetlen.

Veszter Imre: Az a tétel, hogy csak egyenrangú házasságból származók lehetnek osztrák öhercek, implicite már az 1723-iki törvényben is benn oralkatnak. Nem taráná helyesnek, hogy szükség nékül differenciál idéztessenek fel az urakodó családát és enné fogva opportunítási okokból is hozzájárul a törvényjavaslatához.

Matuska Péter: Nem osztja a törvényjavaslat ellen felhozott kifogásokat s egyértelműen a miniszterelnök és *Hódossy* által kifejtett nézetekkel tökéletesen korrektnék és beokkeilyezendónék tartja a szóban forgó deklarációt.

Fabiny Teófil: Minden tekintetben elfogadja a *Hódossy* által kifejtett nézeteket. Van egy törvényünk is, amelyből dedukálható, hogy a mi törvényhozáunk szintén elismerte a morganatikus házasság létezését. Ez a trónörökösli szervezéséről szóló törvény, mely szerint a öhercek tagjai a trónörököslihez tartoznak. Lehetetlen azt állítani hogy az 1723-iki törvény nek az egyrészes és osztaltjan birtoklás lett volna a célja. Az 1723-iki törvényvel a legnagyobb mértékben ellenkezik ez a nyilatkozat, melynek beokkeilyése nem lenne egyéb, mint az opportunításnak a törvényvel való szembeállítás.

Győry Elek: Ismétli, hogy nem az előterjesztés hűségében való kételkedés hanem az hogy procedens ne alkottassék, indította arra, hogy az eredeti okirat bemutatását kérje. Tíztesen letegett ezután hogy az 1723. törvényben foglalt *Archiduces Austriae* kifejezésnek a törvények egész szerkezte szerint más értelme s cíje nem lehetett, mint az, hogy ma: ában a törvényben akarták világosan meghatározni, ki legyen az, akit Magyarország koronájának örököséül elfogadni tartozik. Lehetetlen azt állítani hogy az 1723-iki törvény nek az egyrészes és osztaltjan birtoklás lett volna a célja. Az 1723-iki törvényvel a legnagyobb mértékben ellenkezik ez a nyilatkozat, melynek beokkeilyése nem lenne egyéb, mint az opportunításnak a törvényvel való szembeállítás.

Polányi Géza azért szólt föl, mert *Hódossy* argumentációjában rettenetes veszélyes elemet idézett fel, abban az argumentációban tudniuk, hogy Ausztriában kötöttéven a házasság s az osztrák törvények elismeréven a „*Hausgesetz*”-et, nekünk is el kell jogadnod. Ez annyit jelentene, hogy a trónörökösli rend nem a mi törvényünkötől, hanem attól ügg, hogy Ausztriában mily törvényeket csinálnak. Az ily argumentációt még az iscali klauzulánál is rosszabbnak tartja. Ami az ugynevezett „*Hausgesetz*” előterjesztését illeti, felkéri az enüktöt, hogy előzetesen tegye fel az a kérdés, szükségesnek tartják-e, hogy a *Hausgesetz* a bizottság elzé terjesztessék. Ez előzetes kérdés elődésétől teszi szóló üggővé további magartatását.

Hódossy Imre: Ismételve kimutató a Győryvel szemben, hogy az „*Archiduces Austriae*” kifejezés, mint trónörököslire minősítő feltétel van elvéve a törvénybe. Nem mondta, hogy egyedül célja az 1723-iki törvény-

MOLL SEIDLITZ POR
felülmúlhatatlan **hálszer** mindama **gyomor**bajoknál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban **MOLL** készítménye kérendő eredeti dobozokban 1 forintjával.

MOLL-FELE FRANCIA BORSZESZ és SÓ
Legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés, csusz, közvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plembirt) üvegekben 90 krajcárjával kapható, **MOLL** készítmény kérendő.

nek az együttes és osztatlan birtoklás, hanem hogy egyik főcélja, ezt pedig mindenki beláthatja, aki a törvényt előlvasa. Poányival szemben határozottan ismételi, hogy az a kérdés, ki tekintendő osztrák főhercegnek, más jog, mint az osztrák jog szerint nem ítéltető meg, mert a magyar törvények erre nézve semmiéle rendelkezést nem foglalnak magukban.

Szél Kálmán miniszterelnök: Hivatkozok tegnapi érvelésére. Kifejtette tegnap szabatosan közjogi felőrlését és azt, hogy Magyarországra nézve a trónörököslet szabályozó 1723. I. és 2. törvényeket miként érti és hogy ezekkel a nyilatkozat egyezik. A mi közjogunk és alkotmányunk szerint a trónörököslet Magyarországon egvedült az 1723. I. és 2. törvény-cikk szabályozza, és pedig szabatsággal és önállón, a Magyarországot megillető alkotmány jogán, vagy. Azoknak amiket tegnap emlegetett, ismétlésétől tartózkodok, csakis egy pár ma főlhangzott ellenvetésre válaszul. Györvél szemben azonban ismételnem kell hogy csak azért nem vette szükségesnek az eredeti okirat bemutatását mert szó szerint benne foglaltatik a törvényjavaslatban, amiért felelősségével jót áll. Ha a bizottság jelentésében ezt fel akarja említeni, nincs az ellen hűgása. Ugyancsak Györvél szemben tüzetesen kimutattam, hogy az 1723-iki törvény az „Austria Archidux” kifejezést éppen úgy minősítéssel állítja fel, mint a katolikuságot és a legtműsséget. Ezt bizonyítja az 1723. II. törvény-cikk 7. §-a, amelyet terjedelmesen ismertet és még inkább a 10. §, amelyből ezt tüzetesen kimutattam. Ami a házi szabályokat illeti, szóló azt tartja, hogy eleget tett minden közjogi skrupulusnak avval a tegnapi kijelentésével, hogy azok semmit sem tartalmazhatnak és nem is tartalmaznak, ami ellenkezik az 1723. I. és II. törvényekkel, melyek a trónörököslet rendjére nézve egyedül irányadóak. Azok a szabályok tulajdonom részben magánjogi családi és vagyoni rendelkezéseket tartalmaznak; a házasság kérdésére csak az az egy pár rendelkezés vonatkozik, amelyekre hivatkozás történik a nyilatkozatban. Ez ököből nem is tartja indokoltnak és szükségesnek a házi szabályok előterjesztését.

Szálgyi Dezso elnök a vita folyamán felmerült némely nyilatkozatokkal szemben szükségesnek tartja kijelenteni, hogy a trónörököslet az 1723. I. és 2. törvényekben foglalt szabályozása, amely a törvényben elősorolt három ágon belül a trónörökösletnek ugyanazt a rendjét állapítja meg, amely az ő felsége örökös országaiban és tartományaiban elrendeltetett és megállapított ugy keletkezésére, mint tartalmazza nézve teljesen önálló és minden idevágó kérdése annak rendelteti szerint itélendő meg. És így az nem folyamánra és nem következése a trónörököslet azon megállapításának, amely Ausztriára nézve történt. Ez úgy hiszi szóló, Magyarország közjogi meggyőződése.

A bizottság többsége ezután szavazással elhatározta, hogy a házi szabályok előterjesztését nem tartja szükségesnek. Elhatározta továbbá, hogy a törvényjavaslatban a deklaráció alá annak eredeti aláírása is felvételessék. Magát a törvényjavaslatot ezek után egy általánosságban, mint részleteiben elogadta a bizottság. A Ház elé terjesztendő jelentésébe felveendőnek határozta a miniszterelnöknek azt a kijelentését, hogy azért nem tartotta szükségesnek az eredeti okmány bemutatását mert szó szerint megegyezik a törvényjavaslatba foglalt nyilatkozattal.

Mint értesülünk, a *Ferenc Ferdinánd* főherceg deklarációját tartalmazó törvényjavaslatot még e hó vége előtt tárgyalni fogják a képviselőházban. A törvényjavaslat tárgyalását alkalmasint az október 28-iki ülés napirendjére tűzik ki.

A budget a bizottságban.

— A pénzügyi bizottság ülése. —

Budapest, október 20.

A kisebb tárcák költségvetésének tárgyalásával folytatta ma tanácskozásait a képviselőház pénzügyi bizottsága. A kisebb tárcákat le is tárgyalta s így hétfőn már megindulhat a belügyi vita. Ma több érdekes epizód tartkította a tanácskozást. Így **Barta** Ödön azzal a pikáns leleplezéssel próbált szerencsét, hogy egy nyugalomba küldött közigazgatási bírora rászorult a kormány s nyugalmazása után olyan munkát kellett rábíznia, melyért tízezer korona tiszteletdíj járt. A leleplezés azonban csak addig volt pikáns, míg két miniszter is lerontotta. Kisült ugyanis, hogy az illető bíró egész életét szentelte annak a munkának, melynek befejezésével is csak öt lehetett érdem szerint megbizni. Jelentősebb volt a vita másik két momentuma. Az első: a bizalmatlansági kérdés fölvetése, a második: az agrárius irányzat kritikája. Mindakettő érdekes vitát támasztott s **Szél Kálmán** miniszterelnöknek alkalma nyílt ugy kormányzati sikereit, mint szabadelvűségét kellő világlításban bemutatni. Az a nyilatkozata, amely az egyoldalú agrár követeléseket ellen fordította élet, a bizottság tulajdonom többségének tetszését vívta ki s a közvéleményben is rokonszenves visszhangot fog kelteni.

A mai vitáról a következő részletes tudósítás számol be:

(A kisebb tárcák.)

A képviselőház pénzügyi bizottsága **Falk** Miksa elnöklésével tartott mai ülésében folytatta az 1901-ik évi állami költségvetés előirányzatának, illetőleg az

ugynevezett kisebb költségvetési fejezeteknek a tárgyalását.

Szabó Imre előadó ismertetette az egyes tárcákat.

(A közigazgatási bíróság.)

A közigazgatási bíróságnál **Barta** Ödön különösképpen tartja, hogy ha egy bíró nyugdíjba megy, oly munka végzésére legyen képes, amelyet a kormány összes közegei nem képesek elvégezni s amelyet a minisztertanács 10.000 korona tiszteletdíjjal utalványoz.

Rakovszky István állami számvevőszéki elnök Komjáthy kérdésére felvilágosítást ad a nyugdíjazások szükségletének előirányzatánál követelt eljárásról, kiemelve hogy a budget realitása érdekében nem csupán a tényleges hanem az előrelátható esetleges szükségletet alapján történik az előirányzás.

Lukács László miniszter **Barta** Ödön felszólalására válaszul, hogy az illető bíró hosszú évek óta foglalkozott egy határkínáztatási kérdéssel, melynek részleteit jóformán csak ő ismerte és amelyet nyugdíjazása után sem lehetett volna tőle az ügy sérelme nélkül elvonni.

Szél Kálmán miniszterelnök kiemeli, hogy az illető egész életének javarészt a kérdéses munkára fordította és hogy az a nagy szellemi munkához képest, amelyet végzett, nagyobb tiszteletdíjat is megérdemelt volna.

Az előirányzatot megszavazzák.

(Horvát sérelmek.)

Horvátország beligazgatási szükségleténél **Barta** Ödön az országra nézve károsnak tartja a Horvátországgal való pénzügyi provizóriumok folytonos megújítását. Felvilágosítást kér, miért késett eddig és mikorra remélhető a Horvátországgal való kiegyezés megújítása. Kérde továbbá, hogy a Magyarországon magyar királyiaktól címzett hivatalok miért nem viselik Horvátországban ezt a címet, csak a „királyi”-t.

Szél Kálmán miniszterelnök válaszul, hogy a Horvátországgal lévő közös hivatalok címzésére nézve 1867. óta fennálló prakszisban újabbban semmiféle változás nem történt. Hogy az illető hivatalok a magyar kormány exponált hivatalai, az egységes magyar állam hivatalai, egyáltalán nem is lehet kérdéses. A horvát kiegyezésre vonatkozólag jelentheti, hogy a magyar reguláris bizottság legközelebb összeül és tárgyalni fogja a horvát deputáció nunciumát. Ha a tárgyalások esetleg nem lennének ez év őszén befejezhetőek, nem marad más hátra, mint a provizórium megújítása.

Pulszky Agost, **Gyarkovics** György és **Komjáthy** Béla felszólalás után az előirányzatot megszavazzák.

(A bizalmatlansági votum.)

A miniszterelnökség szükségleténél **Komjáthy** Béla kifejti, hogy csak annak a kormányának és kormányelnöknek tartja a költségvetést megszavazhatónak, aki iránt bizalommal viselkedik. Még az 1871-iki, szóló által perhorreszkált alapon sem vezetik az ország ügyeit, amit kellene. Elhanyagolták taji és nemzet érdekeinket, pedig ezt az országot csak erős nemzeti politikával lehet megmenteni. Egész özőne a tényeknek mutatja, hogy nyíltan folytatunk és nemzetünk ellen a támadás. Kéri a kormányelnököt, tegyen meg a magyar aj megerősítésére az 1871-iki alapon is minden lépést és szóló lesz az első, aki meghajlik előtte. Államháztartásunk és nemzeti vagyonosságunk állapota is egyik oka szóló bizalmatlanságának. A pénzügyminiszter expozéja könnyedén sikított át azon a nagy elteréten, mely az állami pénzügyek és az ország gazdasági állapotai körül fennáll. A miniszter által dicséretre említtel többlettel szemben vajon milyen pluszsa van a nemzeti termelésnek? Az ország közgazdasági állapota a kimutatott plusz dacára, ijesztően szomorú. S amikor ily bajokkal küzdünk, tetejébe jön egy nagy harc, melyet az agrarizmus nevében indítottak a merkantilizmus és a tőke ellen. Vajon a bérze állapota, vajon az értékpapírok árfolyama alapul szolgálhat-e arra az irigységre, mely bizonyos urakat ebbe a harcba belevitt? Mindezeket az állapotokat szóló összekötésbe hozza a kormány politikájával és eljárásával. Ily tapasztalatok után nem járhat ahhoz, hogy a költségvetés erre a kormányra bizassék.

Szél Kálmán miniszterelnök nagyraecseli előtte szólót és az ő szorgalmát és nagy kutatási képességét; de az iménti felszólalása mégis úgy tűnik fel előtte, mint amidőn valaki nagyoknak látszó sulyokkal látjuk, hogy azok belülről meglehetősen üresek. Tüzetesen és kimerítően válaszolt ezután a Komjáthy kifogásaira. Egész bokrétát állított ő össze a vádjából, de ebben a bokrétában több a tarka szín, mint az illat. Ily általánosságok helyett hozzanak fel konkrét adatokat és mutassák ki konkrét, hogy mi-ben hibázott, vagy mi-ben járt el helytelenül s akkor tüzetesen fog beszámolni. Nem enged meg semmi olyat, ami a magyar állam egysége ellen van irányozva. Hozzanak fel eseteket, bizonyítsanak be bármit, mutassák ki, hogy ez irányban mikor nem teljesítette a kötelességét? Az ellenkező áll. Kormányzatának minden lépésében érvényesíti azt, amit hirdet. A vámtérület kérdésében az ország jogait megóvta és kifejezésre hozta. Soha sem vitatta, hogy Magyarország a külön vámtérülethez nem nyulhat és ha kényszerítve lenne, nem nyulna soha semmi körülmények között. Mindig azt mondta, most is azt mondja, hogy a közös vámtérület alapján és annak keretében is megvívhatók gazdasági érdekeink. Ez idő szerint az önálló vámtérület felállításával járó bizonytalansággal és bonyodalommal szemben a közös vámtérületnek ad előnyt. Amiket Komjáthy gazdasági bajainkról mondott abban, fájdalom, sok igazsága van, de nincs igazsága a konkluzióban. Ha azt mondja, hogy ennek az állapotnak, ezeknek a bajoknak a mostani vagy az előző kormány, vagy a rendszer az oka, abban nagy az igazságtalanság. Az ország ma vagyonilag és közgazdaságilag visszament, de ez nem áll ellentétben azokkal, amiket a pénzügyminiszter expozéjában igen világosan kifejtett. Nem azt mondta ő, hogy, mert az ország vagyonosodik, azért van ily háztartási eredményünk, hanem éppen ellenkezőleg azt, hogy ámbár ennyire mostohák a viszonyok, a kormány takarékoskodása folytán az államháztartási egyensúlyát ily viszonyok között is fenn lehetett tartani. Nem áll, hogy ez az állapot a közös vámtérület következménye, sőt szóló meg van győződve arról, hogy a bajok még nagyobbak lettek volna, ha ily viszonyok között erőszakosan belenyúltunk volna a gazdasági állapotokba. A magyar kormány egy percig sem ejtette el és nem is fogja elejteni a járadékadó kérdését és reméli, hogy nem hosszú idő alatt megtaláljuk erre nézve a megoldást. Nem fogadhatja el azt, hogy az agrarizmus és merkantilizmus harcait a jelen kormányának tulajdonítsák. Ennek a harcnak a csirái már hosszú évek óta lappangottak és kitörésre annak folytán jutottak, hogy rosszul érvény magát mind a kettő, a helyett, hogy helyzetüket szándéki igyekeztek volna, hajbakaptak egymással. Szóló és a kormány nemcsak hogy nem alimentálja és nem tartja helyesnek, hanem a legnagyobb mértékben sajnálja ezt a harcot. Egy kormányának sem szabad sem agráriusnak, sem merkantilnak lennie, hanem úgy kell eljárnia, hogy az ország minden közgazdasági érdekét a maga fontosságához képest egyaránt ápolja, fejlesztse és összhangba hozza. A mezőgazdaságot, mint közgazdaságunk legfontosabb és legelső államemeltartó érdekét támogatni kell; de támogatni kell az ipart és kereskedelmet is. Nem szabad ellentéteket állítani; szóló teljes erejével rajta is lesz, hogy a surlódási pontokat keresztbe és enyhíse és egyensúlyt létesítsen. Mihelyt az a divatos betegség, az érdekeknek mesterséges szembeállítására alább hagy, rajta lesz, hogy az érdekek egyensúlya helyreálljon. Azt hiszi, a helyes középuton jár, midőn azt tekinti főadatának, hogy az összes közgazdasági tényezők lehetőleg harmonikus fejlesztésben részesüljenek. (Élénk helyeslés.)

Pulszky Agost a miniszterelnök beszéde után röviden reflektált a Komjáthy által mondottakra. Az állapot és krízis, melyet Komjáthy jelszett, nem róható fel a kormánynak az európai krízis az, melynek hatásait más államok is érzik, s amely a közgazdasági feloldással járó túlzásokon s a felhalmozódott külpolitikai bonyodalmakon kívül sok más tényezőre vezethető vissza. Súlyosítja a helyzetet az a harc is, amelyről Komjáthy szól, amely nem érdek, hanem osztályharc, amelyre vonatkozó kijelentéseit a kormányelnöknek szóló teljes mértékben osztja és helyesli igazságtalanság eme bajokról oly működést tenni teljessé, amely e rövid idő alatt nem is orvosolhatta volna a bajokat.

Makfalvy Géza visszautasítja Komjáthynek azt a vádját, hogy irigység vezeti az agráriusokat. A mezőgazdasági válság indította őket arra hogy a bajokból szabadulni igyekezzenek, de távol állott tőlük minden irigység. Az agráriusok senkinek a vagyonát nem irigylük, csakis a maguk érdekeit hajlítják megvedelmézu.

Gajári Ödön: Az agrarizmusra megjegyzi, hogy egy jesszó az, a minőt már gyakran használtak, amelyet talán szükséges lesz valamikor bővebben megviláglítani. Jelszava ez azon reakcionárius áramlatoknak nem annyira osztály-, mint inkább teletezett áramlatoknak. Azzal a reakcionárius áramlattal állunk itt szemben amely külföldön főképp Ausztriában, az antisemitizmus alakjában jelentkezik. Nagy megnagyvással fogadta a miniszterelnök idevonatkozó nyilatkozatait, megjegygye, hogy a bizalom szempontjából erre nem is volt szüksége, mert már eleve tudta és meg volt győződve róla, hogy a miniszterelnök e téren is töltetlen híve a liberálizmusnak.

Makfalvy Géza a maga részéről is kijelenti, hogy egyetért azokkal, amiket a miniszterelnök mondott és iránta teljes bizalommal viselkedik.

Matekovich Sándor megjegyzi, hogy az agrarizmus és merkantilizmus küzdelemben valószínűleg a merkantilizmus lesz a leggyőzött fél, de ennek a győzelemnek az árat a mezőgazdaság fogja megfizetni. Az agrarizmus, ha nem is osztályharc, de tudnemesetere harc a tőke az anvagiak ellen amit az agraristák p. a tőzsdé visszaéléseinek mondanak, az a tőzsdéi mozgalmak lényege; azt úgy tanadni meg, mint visszaélést annyi, mint a tőzsdét rendes funkciójában megbénítani. Ebben a kategóriába tartozik az is, amit a papirusza elleni küzdelem címén hirdetnek, vagy az a további jelszó, hogy a kis emberen kell segíteni. Ugyan mit akarnak az agráriusok a kisiparral, mi közük egyáltalán hozzá? Segítsenek a kisgazdáknak ha már oly nagyon szívből fekszik a kis emberek helyete. A kormány hibázott, midőn a gabona- és borértékesítő-szövetkezetek támogatásának terére lépett. Az egész világ tapasztalatai azt bizonyítják, hogy az értékesítő-szövetkezetek működése nem vezet sikerhez. Magyarországon is tapasztalhatta ezt a kormány a mintapince-szövetkezettel. Bizonyos dolgokat, ha még nincsenek egészen megérve, talán nem

keliene a kormánynak ily támogatásban részesítenie. Legtöbb ideje, hogy a kormány és törvényhozás is mélyebben gondolkozzék az agrarizmus és merkantilizmus kérdéseiről s esetleg közebe is lépjen.

Barta Odön felhívja a miniszterelnök figyelmét az Amerikába kivándorló, tulnovomó részben magyar görög katonakusok helyzetére. Igen fontos az hogy mint magyarok, avagy a magyarság szempontjából megmélyezyve kerünek vissza. Az orosz egyház valóságos hódító hadjáratot folytat közöttük s a meghódítottak visszaküldetnek segélyvel, hogy az orosz egyház számára itt is hivatást szerezzenek. Még nagyobb és komorvabb lesz a veszedelm, ha sikerül az az akció, mely két galiciai püspök odaküldése által tervezve van.

Széll Kálmán miniszterelnök az amerikai görög katolikus kivándorlók tárgyában ölvetett kérdésre válaszolja hogy nagyrésztben osztja azokat amiket Barta mondott: nem kerülte el a kérdés figyelmét. foglalkozik is vele sőt tett is bizonyos lépéseket ugy közvetlenül, mint közvetve. Maga is méltányosnak találja, hogy a felállítandó két püspökség egyike magyar emberrel töltsék be, erre nézve érintkezésbe is lépett az illetékes körökkel és továbbra is ez irányban fog működni.

Barta Odön kérdi mikor fognak elvégre komoly lépések tétetni arra nézve, hogy F.ume közögi hovatarozasa más oldalról vitássá ne tétetnessék?

Széll Kálmán miniszterelnök utal a fiemei kérdésben tett kimerítő nyilatkozataira. A közögi kérdés tisztán áll, ahhoz szó sem tér, e kérdésben kitett álláspontjától nem is fog elállani. A mi a provizórium kérdését illeti, ha a körülmények kedvezőeknek mutatkoznak, nem fog elzárkózni a megoldásától, ma azonban nem tehet még erre nézve kötelező ígéretet.

A bizottság megszavazza ezek után a miniszterelnökség és a horvát miniszterium szükségletet s tudomásul vette a miniszterelnöknek az állandó országház építéséről beterjesztett jelentését is.

A belügyi költségvetés tárgyalása ezután a hét-főn délután 5 órára tízötven ki, az ülés véget ért.

KÜLFÖLD.

A kínai háború.

Budapest, október 20.

A béketárgyalások küszöbön levő megkezdése előtt Németország és Anglia olyan egyezményre lépik meg a világot, amelynek befolyással kell lennie nemesak a tárgyalások irányára és menetére, hanem általában a kínai kérdés végkifejletére is. A két hatalom meg egyezett abban, hogy a kínai kikötők mindenütt, ahol nekik erre befolyásuk van, szabadok és nyitottak legyenek, hogy a kínai birodalom mostani területi épsége fenntartassék, mindenemü terület-szerzés kizárásával s végül, hogy ehhez a meg egyezésökhöz való csatlakozásra felszólítják az összes többi hatalmakat is. Kétségtelennek látszik, hogy ez egyezmény létrejövetelre az angol politikának egy vértelen diadala. Anglia, melynek hadereje Délafrikában van lefoglalva, nincs Kínában olyan módon képviselve, hogy bármiképp is védekezhetnék más, katonai hatalmak befolyása és területszerzése ellen. Midőn tehát Németországot, amelynek a kezében van a szövetséges csapatok fővezérsége, megnyerte arra, hogy más hatalmak esetleges tulajkapásai ellen őt tekintélyével és haderejével fedezze, ezzel a kínai kérdésnek olyan fordulatot adott, mely reá nézve csak kedvezőnek mondható. A többi hatalmak, nevezetesen Oroszország és vele együtt Franciaország, — ha ugyan a mai távirati jelentés híven közölte a szerződés pontozatait — nem igen vonhatják ki magukat az alól, hogy ehhez az egyezményhez csatlakozzanak, s így Anglia körülbelül elejét vette annak, hogy az esetleges orosz területszerzés neki ártalmára legyen.

Távirati tudósításaink a következők:

(Angol-német szerződés.)

Berlin, október 20.

A Wolff-ügynökség jelenti: gróf Hatzfeld német nagykövet és Lord Salisbury között Londonban október 16-án jegyzékáltás után a következő megállapodás jött létre:

A német és brit kormány, attól a kívánságtól indítva, hogy Kínában levő alattvalóikat és a fennálló szerződésekből származó jogait fenntartsák, abban állapodtak meg, hogy Kínában követendő politikájok tekintetében a következő elveket fogják szem előtt tartani.

1. Közös és állandó nemzetközi érdek követeli, hogy Kína folyami és tengeri kikötői különbözőség nélkül minden nemzet alattvalóinak kereske-

delme és minden más megengedett gazdasági tevékenysége számára szabadok és nyitva legyenek. Mind a két kormány megegyezik abban hogy ezt az elvet minden kínai területen fogják követni, amelyen befolyásuk van.

2. A német és a brit kormányra jelenlegi bonyodalmat nem akarja felhasználni arra, hogy Kína területén a maga számára valamilyen területi előnyöket szerezzen és politikáit arra ogja irányítani, hogy a kínai birodalom területi épsége csorbítatlanul fenntartassék.

3. Ha valamely más hatalom a kínai bonyodalmakat arra használná föl, hogy valamilyen formában területi előnyöket szerezzen, a két szerződő kormány kiköti, hogy a saját érdekeik biztosítására esetleg szükséges lépésekről előzőleg kölcsönösen értesítik egymást.

4. A két kormány ezt a megegyezést a többi hatalmakkal, nevezetesen Franciaországgal Olaszországgal Japánnal, Ausztria-Magyarországgal Oroszországgal, és az Egyesült Államokkal is fogja közölni és meghívja őket, hogy a benne foglalt alapelvekhez csatlakozzanak.

London, október 20.

Az esti lapok már nem közölheték teljes szövegében a német-angol szerződést s így kommentárt sem fűzhetek hozzá. Politikai körökben a szerződés megkötése általános helyesléssel találkozik.

Bécs, október 20

A politikai események középpontjában ma a német-angol szerződés áll, amelyről a N. W. T. a legilletékesebb részről vett információk alapján a következőket jelenti:

Diplomáciai körökben a német-angol megegyezés nagy meglepetésként hatott, amígore még nem volt eset. Diplomáciai mesterműnek tartják a szerződés létrejöttét, melyről Párisban és Pétervárbán még csak sejtelve se volt senkinek. Az osztrák-magyar monarchiának, mint a hármas szövetségi tagjának, külügyi kormányát előzetesen értesítettek a folyamatban lévő tárgyalásokról. Most derült ki, hogy miért lett olyan váratlanul birodalmi kancellár gróf Bülow. Ő kezdte meg ezeket a tárgyalásokat tehát igen természetesen reá kell hárulnia a hozzáfűződő feladat keresztülvitelének.

A politikai centrumokat a szerződés egyik pontja kínosan érinti, nevezetesen az, amelyben az a stipuláció foglaltatik, hogy Németország és Anglia kölcsönösen támogatják egymást a terület-szerzésben (?) A szerződés publikálása nyilvánvalóvá teszi, hogy az nem titkos és bármely hatalom csatlakozhatik hozzá, ha a politikai önzés álláspontjára helyezkedik.

A szerződés fordulatot jelent a kínai kérdésben. Ez az első eset, hogy Angolország és a hármasszövetség egyik tagja között ilyen nagy jelentőségű szerződés jött létre. A megegyezésnek minden valószínűség szerint az lesz a következménye, hogy a hármasszövetségnek egyensúlyozó befolyása Azsziára is ki fog terjedni.

Berlin, október 20.

A Kínára vonatkozó német-angol egyezményről a Nordd. Allg. Ztg a következőket ír: A első pillanatra világos, hogy az egyezmény sulypontja a gazdasági téren keresendő. A német politika helyes feladata volt, hogy erősen fejlődő kínai kereskedelmünk, különösen a Jangce vidékkel, más országok kereskedelmének egyoldalú kedvezményezésétől ezáltal óvassék meg, hogy a nyitott ajtó elve kötelező alakban gyakorlati érvényesülésre jusson. Megnyugtató körülménynek tartják a világképre nézve, hogy Anglia éppugy, mint Németország ki-ejezetten lemond arról hogy a kínai zavarokat külön önyök megszerzésére használja ki és gazdasági törekvéseben ragaszkodik ahhoz az elvhez, hogy mindenkinek egyenlő joga legyen. Mindkét fél a nyitott ajtó elvének végrehajtása érdekében fog működni mindazonon a kínai területeken ameyeken befolyást gyakorolhat. Németország nem vállal kötelezettséget arra hogy be-nyását ott érvényesítse, ahol más hatalmak már külön jogokat szereztek. A 2. és

3. pont intézkedései, melyek a kínai birodalom szét-darabolása ellen irányulnak, meg eliel a német politika egyik főszempontjának, mely Lüdw. grófnak a német szövetségi kormányokhoz intézett kör-evelében is kifejezésre jutott és amely által a birodalom európai szövetségeseink és szomszédai-val valamint a többi érdekeit hatalmakkal összhangban van. A létrejött egyezményvel jelentékeny lépés történt arra, hogy Kínában a békés és rendezett állapotok mielőbb helyreállítsassanak.

(A béketárgyalások.)

Washington, október 20.

A kínai kormány azzal a kérelemmel állt elő, hogy a tárgyalásokat holnap kezdék meg Pekingben. A külügyi hivatal még nem válaszolt a kínai előterjesztésekre. Azt beszélék azonban, hogy a kormány nem tartja elegendőnek a kínaiak ajánlatait. Conyer követ értesítette kormányát, hogy a főhivatalnokok megbüntetéséről szóló császári rendelet hívelességet Pekingben kétségbe vonják. Mac Kinley elnök levelet kapott a kínai császártól. Az elnök erre a levélre adott válaszában azt a reményét fejezte ki, hogy a tárgyalások meg fognak kezdődni, mihelyt a megsértett kormányok meggyőződnek róla, hogy a császár meg tudja buntetni a főbűnösöket.

Tientsin, október 15.

Pekingből jelenti: Li-Hung-Csang kedden azt ajánlotta Conyer amerikai követnek, támogassa azt az indítványát, hogy a cunghjám-nen újra megkezdhesse működését, a kínai zavarokat pedig egyes-egyedül bozorkérdésnek minősítsék. Li-Hung-Csang azt indítványozza továbbá, hogy 15 000 főnyi kínai rendes katonaság az idegen csapatokkal együtt állítsa helyre a rendet. Gversz orosz követ ma Pekingbe utazott.

Brüszsel, október 20.

Egy pekingi távirat jelenti, hogy a béketárgyalások ma megkezdődtek. Li-Hung-Csang a cunghjám-nenben ma hosszasan tanácskozott a hatalmak képviselőivel.

(A kínai császár német rendjele.)

London, október 20.

A Daily Mail jelenti Sanghaiból: Az a fekete-sas rend, amelyet Vilmos császár annak idején Henrik porosz herceggel a kínai császárnak átadott s amely utóbb egy orosz katonának jutott zsákmánnyul, akinek a rendjel értékéről sejtelve sem volt, most a hongkongi önkéntes sereg egyik csapatának a kezébe került. A csapat parancsnoka, Potts zásados nem akarta a rendjelt a német konzulnak kiadni, mire a konzul táviratilag Be linbe fordult instrukciókért.

(A paotingfui expedíció.)

New York, október 20.

Egy tiencini távirat jelenti 19-iki kelettel: Nem hivatalos, de megbízható jelentések szerint a szövetségesek elővédje 17-én bevonult Paotingfuba. A város csaknem teljesen el volt hagyatva. Ellenállást nem tanúsítottak a kínaiak. Az angol hadoszlop 17-én Menanszibenben 17 császári katonát fogott el. A foglyok ahhoz a 2000 főnyi csapathoz tartoztak, amelyet azért küldtek ki, hogy verje szét a környéken lévő boxereket. A foglyok azt mondják, hogy 200 boxert megöltek és visszafelé mentek Paessuba, mikor a francia hadoszlop rájuk lőtt és szétverte őket. Az angolok elvették fegyvereiket és lovaikat, ezután eleresztették őket. Futárok jelentik, hogy azon az uton, amerre a németek és a franciák mentek, sok égő falut láttak.

Tientsin, október 20.

Megerősítik azt a hírt, hogy a franciák Paotingfuit a vasuttal együtt megszállták. A várost egy száz lovasság szállotta meg. A csapatok utközben nem találtak ellenállásra és mikor Paotingfui elé értek, a város bástyáin már fehér zászló lengett.

(Vegyes hírek.)

Tientsin, október 20.

A német csapatok között sok megbetegedés fordult elő Naponta két-három ember hal meg. Főleg bél-betegségek pusztítanak. Minthogy a tiencini temetőben már nincs hely, más helyet kell keresni katonai temetőnek.

Maager Vilmos-féle valódi tisztított DORSCH májolaaj. Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltott és könyv esemzhetőségéről fogva gyermekeknek is különösen ajánlatos éle rendelteték mindazok eseteknél, melyeknél az orvos az egész test szervezeit, különösen a mell-és tüdő erősitését, a test súlyának gyarapodását, a medvek javítását, valamint általában a vér tisztítását akarja érni.

Egy üveg ára három 2 koronás, fehér 3 koronás és kesható. Gyári raktárban: MAAGER VILMOS-nál Bees III 3., Neumarkt 3., és minden gyógyszerárban és drogeriában.

Merénylet-terv a cári pár ellen.

Budapest, október 20.

A véletlen keze megmentette az orosz cári pár életét, amely ellen borzalmas merénylet készült. Odesszai táviratok emlesek, hogy egy fiatal diák dinamittal megtöltött csövet rejtett egy alagutba, amelyen a cári pár különvonatának keresztül kellett volna robognia. De szerencsére nyomára jutottak a tervnek s idejekorán megakadályozták a katasztrófát.

Ez nem az első merénylet-terv, amely II. Miklós cárt fenyegette. 1898-ban hirtelenül megbetegedett a cári család: akkor megakadták mérgezni, de az orvosok még idejekorán segíteni tudtak. 1897-ben palotaforradalom volt ellene keletkezőfélben: egy pár hűséges szárnysegéd azonban megakadályozta az udvari tragédiát. Miklós cárt most is megmentette a katasztrófától hűveinek ébersége.

A merénylet-tervről a következő távirati jelentéseket kaptuk:

London, október 20.

Odesszából a Timesnak és a Daily Telegraph-nek egybehangzó részleteket jelentenek a cári pár élete ellen intézett merényletéről, amelyet egy hónappal ezelőtt készítettek elő s amelynek egészen véletlenül jöttek a nyomára. Ezek a részletek a következők:

A Lozovából Szebasztópól felé vivő vasutvonalon, amelyen a cári párnak Spálából Livádiába menet utaznia kellett volna, egymásután több alagut következik, amelyek közül egy ezerhatászd négy méter hosszú. Az alagutnak Szebasztópól felé való nyílásában öntöttvasból készült cső van elhelyezve, amelynek az a rendeltetése, hogy az alagutat a nedvesség behatolása ellen megvédelmezze.

Két héttel a cári pár megérkezése előtt, még mielőtt az oltalmára rendelt csapatok megérkeztek volna, többen észrevették, hogy egy fiatal ember az alagut előtt, az említett vascső környékén, majdnem naponként földással foglalkozik. Később megtudták róla, hogy moszkvai egyetemi hallgató, egy felkeltengeri hadihajó kapitányának a fia. Az emberek nem törődtek vele s annak, hogy naponként földással foglalkozik, nem tulajdonítottak nagyobb fontosságot. Egyszerűen azt hitték, hogy horgászhoz kukacot keres, mert a fiatal ember óvatosságból, hogy minden gyanút ellátriton magától, mindig horgászó-készüléket is vitt magával.

De a fiatal ember viselkedésének híre eljutott a szebasztópóli csendőrezred ezredeséhez. Az ezredesben azonnal az a gondolat támadt, hogy a fiatal ember valami bűnön törí a fejét s néhány emberével az alagut bejárójához sietett. Amint az egyetemi hallgató megpillantotta a csendőröket, azonnal elhajította ásját s elmenekült, de a csendőrök utána iramodtak s néhány száz lépésnyire elfogták. A csendőrezredes azután megvizsgálta a fiatal ember tevékenységének színhelyét s rájött, hogy a vascsőből egy körülbelül ötvenhat centiméter hosszú és meglehetősen nagy átmérőjű darabot kivett, azután megtöltötte robbantó anyaggal s az alagut irányában elásta.

Másnap a szabad ég alatt, Szebasztópóltól jó messzire, a rendőrség és a bíróság tagjainak jelenlétében, kísérletet tettek a csőben talált robbantó szerrel. A hatás iszonyatos volt; még Szebasztópólban is megrendültek a házak. Szakértők azt állították, hogy a merénylet sikerülése esetében nem csak a császári vonat, hanem még az alagut is elpusztult volna.

A vizsgálatot a legnagyobb energiával megindították és annak eredményeképp több embert letartóztattak. Tudvalevő, hogy a Breszi-pár folyamán konstatálták, hogy az anarkisták a német császár és az orosz cár meggyilkolását is elhatározták. Meglehet, hogy ez a legújabb merénylet összefügg az anarkisták elhatározásával.

(Hogyan utazik a cár?)

A cárok nem szívesen utaznak saját birodalmukban. III. Sándor a borkii vasuti merénylet után csak a legbiztonságosabb esetben ment valahova országában s legjobban érezte magát apósánál Kopenhágában, távol a nihilistáktól. A most uralkodó II. Miklós eddig csak Moszkvát, Kievet és Varsót látogatta meg, egyébként vagy a pétervári téli palotában tartózkodik, vagy a külföldön tesz nagyobb utakat.

Rendkívül óvatos előkészületekkel jár minden egyes utazása. Másfél hónappal előbb értesítik az utvonalba eső kormányzóságok polgári és katonai főnökét. Erre a polgári kormányzó a rendőrséggel az egész pályát, a vasuti töltést pontosan átvizsgálattatja és őriztet alá veszi 8—10 napon keresztül, amikor katonaság veszi át a felügyelést.

A törzstiszt kar előzetesen egész haditervet állapít meg. Kiválasztja az őrszolgálatra, u. n. uchrana kiküldendő csapatokat. Az egyes tiszteknek térképeket oszt ki, a katonákat és töltnyvel látja el és meghatározza, hogy minden egyes közlegény a töltés melyik pontját fogja őrizni. A felügyelet első stádiumában a legnagyobb nehézséget az elszállásolás okozza. Az orosz vasutak mentén gyakran elő fordul, hogy 18—20 kilométer távolban van a legközelebbi község. A vasuti órházak csak kevés embert képesek befogadni, azért ilyenkor melegebb ruhákat, sátorakat, székeket, élelmiszert visznek magukkal: a kijelölt katonák és valóságos bivak-élet kezdődik.

9—10 nappal a cár útutazása előtt kezdetét veszi az őrszolgálat második stádiuma. Minden fogatot, minden gyalogjártót megállítanak kikérdeznek utirányára és célja felől s csak alapos, kielégítő vizsgálat után bocsátják tovább.

Az átjáróknál, hidaknál kettős őrséget helyeznek el és a szolgálat az egész vaspálya hosszában éjjelnappal szakadatlanul tart. A távolabban levő erdős, dombos vidékekre ezalatt a rendőrség vigyáz.

Az útutazás pontos idejét csak a legfőbb tiszték tudják előre. Az őrhelyeken álló katonákat csak 6 órával előbb értesítik.

Ettől a peretől kezdődik a harmadik stádium, amely kész hadiállapot. A pálya mindkét oldalán 100—100 lépés távolságban egy katona áll, háttal a síneknek, lövésre készen, figyelve a környékre. Távolabbi a rendőrség ügyel, hogy valaki arra ne közeledjék. A katonák a közeledőt egyszer felszólítják a visszatérésre s ha abban a pillanatban sarokba fordul, rögtön lelőik. Persze erre nem igen kerül a sor, mert a nép ilyenkor a gyermekeket bezárja egy szobába és maga sem mer az ablakon át sem a sínek felé nézni.

Az összes vonatokat az utrányból félre terelik a nagy állomások mellékvágányára. Távol a .vonaltól. Hat óráig belül egy vonat sem indul.

A cári vonat a legkisebb állomásokon vesz föl szemet. Végre a villanyosengő jelzi, hogy a cár a megfelelő állomáson áttutott. A katonatisztek meghatározott távolságokban állanak, a sínek elé nézve, a közkatonák nekik háttal, feszült figyelmében. Negyedóra múlva átrobog a személyzet vonata, kevéssel utána a cári vonat sárga, díszes kocsiival, rendszeren lezuhott sárga selyemüggönyekkel. Zaj nélkül, aránylag lassan halad el legelőbb 45 kilométer óránkénti gyorsasággal. A katonatisztek kezüket sapkájukhoz emelve tisztelnek. Pár per múlva megkönyebbült, vidám kedélyvel térnek a kaszárnyába a nehéz őrségtől a katonák. Az egész környék népe örvend, hogy a cár atyus — aki nem szeret utazni — már keresztül haladt náluk s nincs ok többé aggodalomra.

Mikor a cári pár legutóbb Darmstadtból Koburgba utazott, kiadták a parancsot, hogy az udvari vonat a leglassabban menjen. A darmstadt-lichtenfeltskobergi, aránylag rövid utat, tízenkét óra alatt tették meg s a vonat sebessége Lichtenfeltskoberg óránként nem haladta meg a husz kilométer gyorsaságot, holott rendes körülmények közt az óránkénti sebesség nyolcvan kilométer szokott lenni. Egyik állomáson másfélóra hosszat állt a vonat; csak mikor Lichtenfelst elhagyták s nappal lett; gyorsították meg a vonat sebességét. Mindez pedig csak azért történt, hogy Koburgba csak reggel tíz órakor érjenek, Darmstadttól pedig este tíz órakor, a teázás után hagyassák el. Az egész vonalon rendkívüli elővigyázati rendszabályokat léptettek életbe. A vonaton husz, revolverrel jól fegyverzett testőr-közök őrizte a kocsikat egy orosz főmérnök megvizsgálta a gépeket és a kocsik tengelyeit és minden kocsi a német személyzetten kívül egy-egy orosz műszaki tiszt is utazott.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Október 15-én

uj előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatásuk a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

HIREK.

A naccságák.

Mi jóformán csak azokat a nagyságakat ismerjük, akik kedves, finom, előzékeny uri dámák. Ha nem is ilyenek eredetileg, általában a vendéglátás idejére vagy a színházi pályában vagy valaki másnál, ahol egyformán vendégek vagyunk. Mert ha a férfiembernek két arca van, egy a maga privát használatára, amin a maga őszinteségében megjelenik minden indulat s egy másik, a társaságbeli, mennyivel inkább berendezkedik a színjátszásra az asszony. Ez hozzátartozik a nő természetrajzához s rekvizituma annak a földadatnak, hogy reprezentálnia kell a családot otthon is, idegenben is. Ha megleped a nagyságát, amikor a legkeserveesebb gondokkal tépelődik, mosolyogva jön eléd s ha belezöldült már a nagysága a méregbe, amit aznap szobalánnyal, szakácsnéval, gyerekekkel, férjével családi körben költöttek el, egyszerre rózsás lesz, ha háza nyugalmát, esendjét kell reprezentálnia az idegennel szemben. A nagyságák úgy nagyjában mások otthon, mint künn s mások egyedül, amikor nem figyeli őket senki, mint a társaságban, ahol az asszonynak az a legfontosabb feladata, hogy kellemes emlékeket hagyjon maga után, amikor mosolyogva ellibeg haza — a nevelőnőt szekirozni.

Ezzel számot kell vetni azoknak, akik a guvernántokat, bonnokat úgy akarják kiüldözni Magyarországból, hogy magyar individualizmus bocsátanak helyettük a nagyságok rendelkezésére. A nagyságokon fordul meg tudniillik a nevelőnő-kérdés. Mindenféle nevelőnő kérdése, az idegené is, aki — azt hiszem — úgy átlagosan semmivel se rosszabb, mint a magyar. Az az okoskodás, hogy azért jön el hazulról, mert morálisan gyöngébb lábón áll, mint aki otthon maradt, nem igen alapos. Jön, mert hívják. Jön, mert kenyér kell neki. Jön, mert a nevelőnő legnagyobb része jobb viszonyok között élt s a mikor árvaságra jutott vagy a családja tönkrement, határozta rá magát erre a kenyérkeresetre. Persze, hogy nem szívesen mutatja ismerős körnek az új helyzetét. — Ha van köztük haszontalan tehermentés, hát ebből még nem szabad fesszült meg-et kiáltani az egész szegény kenyérkereső leánynépre, amely isten bizony nem szórakozni, hanem kinlődni jön Magyarországra. Egy esomó idegen gyerekek bajoskodni és elszenvetni otthon, a maga igazi mivoltában a nagyságát.

Mert ha érzelmes regényekben, amelyek különben rendszeren azzal végződnek, hogy a nevelőnő kisasszony jó pártit csinál, arról tetszik olvasni, hogy a nagysága milyen kiszámított ravasszággal igyekszik a nevelőnő életét elviselhetetlenné tenni, ne higgye, hogy az iró hazudik. A tiszta igazság az, hogy a máskülönbösen nyugodt vérmérsékletű és normálisan jólelkű asszonyok is türelmetlenek, idegesek a nevelőnővel szemben. A nevelőnő se nem eseléd, se nem ur, se a konyhában nincs otthon, se benn. Mintha betolakodott volna a családba, úgy bánnak vele. A konyhapárt azzal gyanúsítja, hogy az urakhoz huz, pedig hát kár neki olyan fennhordani az orrát, mert éppen csak úgy fogadták fel, mint a többi eselédet. Bann a család pedig azzal gyanúsítja, hogy a konyhával fraternizál. Szem előtt van, vigyáznak minden mozdulatra, esipős megjegyzéseket tesznek rá a gyerekek előtt, akiknek neki imponálni kell. Ellenség, akit örökké sakkban tartanak, ne hogy észbe jusson, hogy voltaképpen ő is uri hölgy s tiszta véletlen, hogy nem ő ül az asztal fején az ebédnél és nem a nagysága oszt a gyerekek tányérjára húst, süte-

Szájpadlás nélküli fogak.

Főlislegessé teszik az inylemez használatát. A szájból kivenni most kell, nem is lehet. Számos elismerő levél. Jótállás.

Wellner Gyula

speciálta a szájpadlás nélküli műfogak készítésében VI. kerület, Andrássy-út 38. szám.

ményt az asztal végén, aminél utolsók hely már nem létezik. A mi társaságunkban már nagyon sok a parvenü familia, amely valahogyan fölseperedett. Urrá lett anyagiakban, de különösen az asszonynak nem volt ideje arra, hogy a gondolkodás előkelőségében is igazán uri asszonynya váljék. Aztán meg nagy osztálya van a született gőgnek — s a szegény nevelőkisasszony iszonyúan megszűnt azért a falat kenyérért, amit a munkájáért kap. — Csodálatosképpen az anya szükséges kellemetlenséget lát benne. — Szükséges, mert az anya nem tudja pótolni, kellemetlen, mert olyan a szerepe, mintha az anya és a gyermek közé állott volna. És kiadást jelent a háztartásban. Fizetést kell neki adni, nagyobb lakást kell tartani, csupa kellemetlenség s hogy ő mit ad ezért, azt csak ő tudja, de nem a nagyságák. Különben is már a hangulat olyan vele szemben, hogy lebecsülni s nem megbecsülni illik a munkáját. S ha aztán féltre lép közülük valamelyik, természetesen sokkal nagyobb is a láma, mintha például egy sokkal kegyelmesebb viszonyok között élő másik lány vagy asszony esik bűnébe olyanformán, hogy elszerezi a nagysága urát, vagy lop, vagy csal, vagy például — ami a legutóbbi nevelő-botrány — jól bepálinkázott. Akkor aztán rögtön ráhúzzák az egy bűnét a mindre.

A nevelő rossz sorsa közös idegennek, magyarnak egyformán s míg ilyen, inkább biztatnám arra például a katonatisztek árvaít, hogy szakácsnának menjenek, ha már semmi egyéb mód nem akad a kenyérszerzésre, mint hogy nevelőkké legyenek. Az jobb szolgálat, mert legalább tudja, hogy család s nem él abban az illúzióban, hogy kisasszony, akit méltóságához illendő elbánás illet meg. Rése úgy se lesz benne. Ma az a hangulat csinálta törvény, hogy a nevelővel rosszul kell bánni s a nagyságák — kevés kivétellel — betartják a törvényt. Azt olvasom, hogy a csaló utcai tanítónő és nevelő intézet igazgatója a kultuszminiszter révén akar jobb sorsot teremteni a növendékeinek, ha majdan elfoglalják az állásokat, amikbe a cupringer segíti őket. Törvényt akarnak, amiben a jogokat és a kötelességeket szabályozzák... Nem ez a fontos. Az egyéb iskolákban neveljenek más nagyságakat s mindjárt tührebb lesz a kisasszonyok sorsa, akiket szegényeket nem irigyeljen ma még a mosogató lány se.

(Th.)

Budapest, október 20.

— Lapunk legközelebbi száma hétfőn délelőtt jelenik meg.

— **Frigyos császárné betegsége.** Kronbergből táviratozzák, hogy az özvegy császárné valamivel jobban érzi magát. Nyugodtan alszik s fájdalmait enyhültek. A császári pár, valamint *Henrik* herceg és neje a mai nap folyamán csak rövid időt töltöttek a beteg ágyánál.

Kopenhágából jelentik, hogy a *walesi* hercegné rövid idő múlva meg fogja látogatni a beteg császárnét, aki tudvalegőleg sógornője.

— **Nagy Ferenc államtitkár Párisban.** Párisból telegrafálják: Nagy Ferenc államtitkár ma délnél buszozott el a magyar pavillon dísztermében a kormánybiztoság tagjaitól. Megelégedését fejezte ki a kiállítás rendezéséért és felkérte őket, hogy a kiállítás leszerelésénél buzgóan működjenek közre.

— **A sah köszönete.** A sah *Podlowickskából* — az osztrák határ elhagyásakor újabb köszönő sürgönyt küldött *Ferenc József* királynak, amelyben ismételtelen köszönetét fejezi ki azért a kitüntető figyelemért, amelyben részesült és megemlíti, hogy a Bécsben és Budapesten eltöltött napok feledhetetlenek maradtak előtte.

— **Kegyelem az újságíróknak.** Mióta *Sándor* szerb király megházasodott, egyre-másra osztja a kegyelmet az elítélt embereknek. A minap a büntető törvényszék felségserést miatt elítélte a volt kormány lapjának, a *Male Navinenek* szerkesztőjét és egyik munkatársát. A szerkesztő tíz évi, a munkatárs öt évi

börtönt kapott. Az elítéltek nem főlebbeztek és így az ítélet jogerős lett. Ma azt táviratozza belgrádi tudósítónk, hogy *Sándor* király megkegyelmezte a két elítélt újságírónak.

— **Texasban nincs újság.** Eddig se volt sok, mindössze három: — *Galveston News*, *Dallas News* és *Texas Tribune*. A legtekintélyesebb közöttük a *Galveston News*, amelynek három emeletes palotája van, illetőleg volt. Az az irizatos orkán, amely *Galvestont* valósággal rombadöntötte, nem kímélte meg az újság palotáját se. A háromemeletes palota összedült éppen akkor, amikor a nyomda üvegfedele alatt az egész személyzet munkában volt. A száz ember közül tizenkettő meghalt s a többi többé-kevésbé súlyosan megsebesült. A többi újság házai is. Aldozatai lettek a viharok, ilyenformán ez idő szerint nincs újság Texasban. Hogy mégis tudjon valamit a publikum a világban történő eseményekről, litografált lapokon teszi közzé az újságok a legfontosabb telegramokat. Két hónap kell ahhoz, hogy fölépítsék az új házakat, berendezzék az új nyomdákat s akkor aztán újra megjelennek a lapok.

— **Új hadihajók.** A pólai arzenálban e hó 29-én bocsjátják vízre a *Szigetvár* nevű új cirkáló-torpedót. A hadügyminiszterium ismeretői üzenet adott ki az új hajóról, amelyről reméli, hogy mindenkor meg fogja őrizni az árbocon büszkén lengő hadilobogó becsületét és méltó lesz dicső nevére, amelyet a hős hazaszeretnek legényesebb glóriája övez. A torpedónak hajótesthossza 96 méter, legnagyobb szélessége 11.7 m. és mélyjárata 4.23 m. A hajókormány Hartfield rendszere szerint épült és gőz, valamint kézerővel is működésbe hozható. A központi kazán 8000 lóerőre van berendezve és óránként 38 kilométer sebesség hajtására képes. A hajón levő közzénkészlet elégséges egy 6100 km. hosszú utnak közepgyorsasággal való felbeszakítás nélküli megtételére. A torpedó első minőségű hadifelszerelésén kívül 8 darab 40 kaliber hosszúsága és 12½ cm. átmérőjű gyors-tűzű ágyút hord fedélzetén. Az egész hajótestet, kívülről úgy mint belsejében villanyvilágítják; a külső terep megvilágítását 2 hatalmas ivlámpa eszközli, a hajó belső tényszerű pedig 200 izzólámpa gondoskodik. A torpedó az utolsó kis szögig belföldi gyártmány.

— **Páris város ünnepe.** A francia főváros tanácsa a kiállítás nagy monstre-ünnepélyvel zárja be. Az ünnepélyre a tanács meghívta a köz-társaság elnökeit, minként törvényhozó testület összes tagjait, a párisi főiskolák tanácsait, a városi hivatalnokokat, az Akadémia és a legfelsőbb ítélőszék tagjait stb. stb. Az ünnepet az Elysée palota dísztermében és kertjében rendezik. A termekben tizenegy órási buffet-t állítat a város, a kertben pedig szabad szünpadon a nagy opera balletkara, néhány elsőrangú énekes és *Sada Yaco* tart előadást. Ez lesz az utolsó kiállítási ünnepély. Es mert már nagyon sok ilyen költséges mulatság előzte meg, alighanem hosszú időre utolsó ünnepség Párisban.

— **Gróf Pálffy János ünneplése.** A Magyar Pedagógiai Társaság mai ülésén az elnöki *Heinrich* Gusztáv lelkes szavakkal emlékezett meg idős gróf *Pálffy* János hatalmas alapítványáról. Ezzel kapcsolatban *Kemény* Ferenc a következő javaslatot terjesztette elő:

1. Találtsásk mód és alkalom arra, hogy a nemes alapítónak a törvényhozás jelezze kiköszönését.
2. A vallás- és közoktatási miniszter gondoskodjék az alapító művészi képmásáról, mely legmúltabbban a magyar nemzeti múzeumban volna elhelyezendő, míg másolatai minden közép- és főiskola dísztermében találhatnak helyet.
3. A Magyar Pedagógiai Társaság rendkívüli ülésben méltassa e tettet és válasza szavaival meg *Pálffy* grófot tiszteletbeli tagnak.
4. Gróf *Pálffy* János életrajza és tette alkalmas módon feldolgozandó a magyar olvasókönyvek részére.
5. Egy-egy gimnázium és reáliskola vegye fel a „*Pálffy*-gimnázium”, illetőleg „*Pálffy*-reáliskola” nevet.

A Társaság, az elnökség indítványára kimondta, hogy a javaslatnak valamennyi pontját helyesli, de csak a harmadik pont végrehajtása eshetik a Társaság hatáskörébe; emélfogva a novemberi ülés tárgyaul a nagy alapítvány méltatását tűzi ki s előadólul a javaslattevő *Kemény* Ferencet kérte föl.

— **Páris-Berlin és 50.000 frank.** A párisi Automobil-Club tegnapi elhatározta, hogy tavasszal nagy verseny távköszönést rendez Páris és Berlin között. A klub elnöke hivatalosan bejelentette a választmányának, hogy *II. Vilmos* német császár ötvözetes frank jutalmat szánt az első győztesnek. A tekintélyes összeg hallatára az Automobil-Club tagja, mint egy ember kiállották: *à Berlin!*

— **Dietrichék tragédiája.** A minap még csak arról volt szó, hogy *Dietrich-re*, a nausslici vasuti fékezőre alighanem küsül, hogy valami szélhámoságban ludas. Hogy azt a balesetet, amely vagy tizenhat esztendővel ezelőtt érte, jól tudja kamatoztatni, pénzét belőle, pedig nem is beteg, csak a külvilág előtt szimulálja a tehetetlen bánt. Bosugásra, vagy mire, lesbe is állt a komité az utca tulsó oldalán, s látták állítólag, hogy *Dietrich*, a fékező, odahaza egész fürge, nem igen lehet olyan nagy a fobjaja, hogy attól eszméletlenül kelljen hevernie naphosszat, mert nagyokat falt egy karaj kenyérből. Szóval, hogy csálja az államot, amely holtig atyailag gondoskodott róla. Rajta is törtek a *Dietrich* családon, kutatták az esetet, doktorok vizsgáldták. Akkor persze nem majszolt kenyeret már *Dietrich*, hanem hevert, mint a tuskó. Anyira, hogy a tudós doktorok meg se tudták állapítani, igazán tehetetlen-e, vagy pedig csak szimulál. Hanem amit most csináltak *Dietrichék*, az már nem szimulálás. A legalaposabb családi drámát követték el, amelynek két halottja van: *Dietrich a fékező és a felesége*. Sa cselekvő fél az asszony volt. Drezdából érkezik a hír, hogy *Dietrich* fékezőt a felesége agyonölte, azután saját magát fölakasztotta. A halott fékező nyakán foltogtatás nyomait találták, ami azt bizonyítja, hogy az asszony előbb meg akarta fojtani a férjét s aztán két-esőví pisztolyal agyonlőtte. Kivette az ágyból s aztán az ágy mellett levő pamlagra ültette, miután pedig megölte, a holtestet a szoba padlójára ültette. A golyó a szerencsétlen ember homlokát furta keresztül. Azután *Dietrichné* asszony a kályha mellett fölakasztotta magát a falba vert szögre *Leánya*, aki a szomszéd szobában aludt, nem hallott semmit. *Dietrichné* azóta, hogy a férjét csalással vadolták, nagyon izgatott volt. Különösen a végzetes éjszaka előtt vált este; de azért *Leánya* nem is gyantozta anyjának rémes tervét. A holt asszony levelet hagyott hátra, amelyben elbueszik rokonaitól s arra kéri őket, hogy bocsássák meg a tettét. A gonosz és rágalmozó emberek hajtották erre a lépésre. Most csakugyan a boncolás derít majd világosságot az esetre. Arra is, hogy mi baja volt a fékezőnek, miután életében nem tudták leszámolni a betegséggel és arra is, hogy új kergettelek *Dietrichék* a szegény elől a halálon.

— **Vörösmarty-szobor.** Jelentettük már a minap, hogy az Othonból mozgalom indult ki melynek célja: Vörösmarty Mihálynak emléket állítani a fővárosban. Ez érdekében a hó 28-án (vasárnap délelőtt 11 órakor) lesz értekezlet, amelyre az Othon élnöke csak a napokban adta ki a meghívókat. E meghívókra máris élénken reagál a társadalom legelőkelőbb része. Ki azt jelenti lelkesedéssel, hogy okvetetlenül ott lesz, ki azt, hogy az a napja nem szabad, de üdvözlő az eszmét és rendelkezésére bocsátja magát. Az Othon élnöke levélben ordult a katolikus kör választmányához, amely már régebben tekintélyes összeget gyűjtött Vörösmarty szobrára, azzal a kérdéssel, nem volna-e hajlandó az Othon mozgalomhoz csatlakozni. E ösztönzésre *Rákosi* Jenőhöz a mai napon a következő válaszlevél érkezett:

Nagyságos uram! A Vörösmarty-szobor ügyében a Budapesti Katolikus Kör igazgató-választmányához intézett nagybecsű soraira van szerencsém a következőkben válaszolni: igazgató-választmányunk e hónap 15-ikén tartott ülésében egyhangú lelkesedéssel kimondta, hogy azon összeget melyet körünk Vörösmarty-nak a fővárosban emelendő szobrára gyűjtött s amely összeg kamatával a 14.000 koronát jóval meghaladja, teljes készséggel átbecsálja egy olyan országos bizottság rendelkezésére, mely ugyanezen célt akarja megvalósítani. Hangsúlyozta azonban igazgató-választmányunk azt is, hogy amint e kegyeletes mozgalom megindításában egvedül a nagy költő iránt való hódolatos tisztelet vezette körünket, úgy a jövőben is óhajtja, hogy e gyűjtés eredményének nyoma maradjon s a szobor megalkotására hivatott bizottságban körünk helyét nyerjen. Midőn erről Nagyságodnak hivatalosan értesíten szerencsés vagyok, maradjunk Budapest 1900. október 19. hazaírti üdvözléssel: *Pintér* Kálmán alelnök s. k., *Gyürky* Ödön tktár s. k.

— **Walter Crane Fécsett.** Walter Crane családjával ma este Pécsre érkezett, ahol ünnepélyesen fogadták. A nagy angol művész több napot tölt Pécssett.

— **A tilosban.** *Leimeritzben* történt. A tizenhárom éves *Ketzer* Lajos egy tehenet legeltetett a mezőn s lát vágott. Nehogy a tehen tilosba menjen, a nyakán lógó kötelet a saját nyakára is rákötötte a fiu. Egyszerre csak a tehen valamitől megriadt s vezetett futásnak eredt. Hiába várták haza a fiut. A tehen az istállóba talált, de a pásztor másnap sem tért még szülei házába. Keresésére indultak s megtalálták holttestét a mezőn. A vizsgálat kiderítette, hogy a tehen fojtotta meg a kötéllel a fiut.

Szabadalmakat Értékesítő Vállalat

Budapest, VII., Erzsébet-körút 17. szám.

Kieszközöl szabadalmakat, financiai találmányokat és beajztromoz védjegyeket és mustrákat. Felvilágosítás díjtalan

— **Ne nézz hátra!** Az öreg tiszteletesnek minden vasárnap kipirult az arca a haragtól s idegesen simogatta a hosszú fehér szakállát. Az öreg tiszteletes ur tehát idegesen simogatta hosszú fehér szakállát s vékony, csontos ujjával is haragosan ütögette az imádságos könyvét. A hívek szépen sorban ültek már a padokban és áhítatosan énekeltek a zsolnárt, miközben az orgona szomorúan bugott végig a napsugaras kis templom. Olykor már az Isten igéit hirdette a tiszteletes ur, melyet a köznép áhítattal hallgatott ugyan, de az intelligencia folyton megzavarta. Az intelligencia ugyanis későn jött, a templom ajtaja nyitkorgott és a hívek mind hátra tekintettek. A tiszteletes ur tehát mérgesen dobolt ujjával az imádságos könyv tábláján s így szól:

— Ezentul nem fogtok hátra nézegetni. Sem embernek, sem Istennek nem tetsző dolgot műveltek, mikor egyre az ajtó felé nézegették, holott lelketek mélyébe kellene pillantanotok. Miután pedig olyan nagyon kíváncsiak vagytok, hát ezentul én mondom meg nektek, hogy ki jött be az ajtón.

A hívek eszöndösen ültek s elhatározták, hogy nem néznek hátra. A tiszteletes ur tehát beszélni kezdett.

— Mondá pedig az Ur...

Ne néztek hátra híveim, megmondom én nektek, hogy most a jegyző jött be az isten házába.

A hívek egy kicsit mosolyogtak, de senki sem nézett hátra.

— Mondá tehát az Ur — kezdte újra a tiszteletes és kipirult az arca a haragtól.

Ne néztek hátra! Ezuttal a városbíró és fia lépett be az ur szentélyébe.

A hívek megint mosolyogtak, de senki sem nézett hátra. A városbíró leült a helyére, a tiszteletes ur pedig folytatta:

— Mondá pedig az Ur...

Most pedig Görvessy doktorné lépett be az ajtón, uj zöld tollas kalap van a fején...

A következő pillanatban a tiszteletes ur dühösen ütött hosszú ujjával az imádságos könyvre s izgatottan tépte a szakállát.

Az történet ugyanis, hogy az asszonyok hallván említeni a Görvessy doktorné vadonatúj zöld tollas kalapját, valamennyien hátra tekintének.

Igy panaszkodik egy tiszteletes ur, aki Erdélyben él s küzdve küzd.

— **A kitüntetett tengerészek.** A király a következő kitüntetéseket adományozta:

a Lipót-rend lovagkeresztjé a hadi ékítmény-nyel montaimari nemes *Thomann* Ede regattakapitányának;

a vaskorona-rend III. osztályát a hadi ékítmény-nyel: kortschaki nemes *Kottovitz* Guido, *lovag Winterhalder* Tivadar, *Indrak* János és *Kollar* József sorhajóhadnagyoknak, valamennyinek díjmentesen;

arany vítzétségi érmet: báró *Boyneburg-Lengsfeld* Rikárd II. osztályú tengerészhadapródnak, *Raschka* Károly negyedes, tüzérségi oktatóknak, *Raslyak* Mihály kormánylegénynek és *Ursic-Mime* György I. osztályú matróz tőrtedősnak;

első osztályú ezüst vítzétségi érmet: *Burgstaller* Rudolf és *Mayer* Tamás II. osztályú tengerészhadapródnak, *Sirovy* Vencel negyedes, tüzérségi oktatóknak, *Soboika* György árbocnosk és tüzérségi oktatóknak, *Vierheilig* Antal kormánylegénynek, *Hoffmann* Sámuel címzetes gépnegyedesnek, *Puljar* Tamás I. osztályú matrózknak, *Pavlin* Agost *Gröbc* Ernő, *Sincic* Mátyas, *Pomjan* Mátyas, *Fantov* Péter és *Hranuelic* Miklós II. osztályú matrózknak, *Kollarich* József, *Antonac* Antal és *Kukolits* János III. osztályú matrózknak;

másodosztályú ezüst vítzétségi érmet: *Leschanowsky* Edgar II. osztályú tengerészhadapródnak, *Zec* Vince árbocnosk torpedó-oktatóknak, *Petrovac* György, *Badorna* József *Bonyhárdi* Róbert, *Stiglic* Antal, *Bernardis* József, *Mirko* Mátyas, *Zduvacs* Lukács, *Cudics* Miklós, *Krois* András *Kroszja* Antal és *Waas* Ernő II. osztályú matrózknak, továbbá *Lassan* Ivo, *Tamburus* Lénárt és *Bacsics* Márton III. osztályú matrózknak.

Ö felsége azonkívül október 12-én kelt legfelsőbb elhatározásával

első osztályú ezüst vítzétségi érmet adományozott *Prohaska* Emil II. osztályú tengerészhadapródnak,

másodosztályú ezüst vítzétségi érmet *Schindler* Emil hajómestersegédnek, *Prohaska* Alajos egyver-negyedesnek, *Mogrovich* István I. osztályú matrózknak, *Toso* Hermán II. osztályú egészségügyi matrózknak és *Ivancich* Alajos III. osztályú matrózknak.

A *Wiener Abendpost* e kitüntetésekre megjegyzi, hogy azokat természetesen a beérkezett előter esztések alapján adományozta a király. Seymour tengernagy táviratilag tejezte ki rendkívüli elismerését az osztrák-magyar tengerészkülönítményről.

Thoman regattakapitány özvegyének tegnap

adták át a Lipót-rend lovagkeresztjét a hadi ékítmény-nyel, amely nem adandó vissza a rend íródjának. A kitüntettek között lévő *Mayer* tengerészhadapród szintén a Zenta pekingi különítményéhez tartozott és ott halt meg tüzásban Peking fölmentése után. *Boyneburg* tengerészhadapród, aki súlyosan megsebesült, gyógyuló íelben van és utban van Európa felé. A többi tisztelet táviratilag értesítették kitüntetésükről.

— **Elvitték a fiam katonának.** Nem szabad megnézni venni a kicsi embert. Néha, a nagy momentumokban megnyílik a kicsi ember agya, s olyan kritikát mond az olyan nagy dolgokra, amit csupa országos, híres elme határozott el, hogy megdöbbenő az igazsága. Ime itt van az öreg Heller Hugónak az esete. Ez a vén ember eszteráryos a Stuttgart melletti Esslingenben. Egyetlen fia volt. Majd ráhagyta volna a műhelyt s megvonult volna mellette nyugalomban. Azonban a fiát elvitték katonának s azután Kínába. Ott azonban rosszul viselte magát a gyerek. Nem volt eléggé katona, illetőleg nem volt eléggé kegyetlen a boxerekkel szemben. Ezt olyan vétségnek vették, amiért halálbüntetés jár ki — és agyonlőtték a fiut. Az öregnek már csak egy jelentés hirtak, hogy a fia ekkor meg ekkor elvezetett mit Pulver und Blei. Az öreg ember erre levelet írt a császárnak. Ezt mondja benne a többi között:

Elvitték a fiamat katonának s magam maradtam a műhelyben, szegény, összetört, öreg ember; senki sem kérdezte: hogyan boldogulok nélküli? Elvitték Kínába, háborúba a fiamat s nem kérdezték; megengedem-e? Vagy akár-e menni? Kié az én fiam? nem az enyém, az apáé, aki életet adott neki, aki fölnevelte sok áldozattal? S nem-e magamagáé a fia, aki pályát választott dolgozott, szeretett s boldog, nyugodalmas, munkás életre törekedett? És mégis elvitték. És mi végre? Hogy a császár, néhány spekuláns és literáns gazdagabb legyen... Megölték a fiamat. Nem az ellenség, aki ellen harcba vitték, megölték azok, akikkel együtt küzdött a császár parancsára. Mi lesz most velem? Ki gondoskodik rólam, ha egészen kidőlök a munkaszatál mellől? Ki adja vissza gyermekemet? Ki bünhődik az ártatlanul kiontott véért? Ha egy csirkémet megöl valaki, pörbe foghatom, aki a fiamat megölte, az nem bünhődik? ... Mi, a népek milliói azért élünk és azért furdunk a veretékünkben, hogy a császár annyi milliót költessen el, amennyit csak tud. A népek milliói a császárért dolgoznak s a császár csak önmagáért? A nép hatalmat, gazdagságot ad a császárnak s megfeloledkeve emberi méltóságáról, magasan följe emeli, mint valami istenséget. A népek milliói nélkül a császár földülnő, neveléses alak, semmi. Mint Milán, a volt szerb király. És mivel fizatsz ezért, császárom? Hogy kiragadod körünktől gyermekeinket s elviszed Kínába, hogy meggyilkoljanak olyan embereket, akik nekünk semmit sem vettek, s hogy raboljanak neked! Hatalmas császár! Ha nem tudod, mit jelent az, mikor egy családnak a szeme ényét gyermekeit elragadják, kiöldd el egy fiadat a csatába. S ha nem tudod, mi az: csatában lenni, menj el magad is Kínába, állj be a csatába. Különbben is égbekiáltó bűn, hogy a vágóhídra küldesz a magad érdekében sok ezer katonát, s míg azok elvérzenek és boldogtalanná teszik hátrahagyott családjukat, te magad itthon maradsz és szónokolsz és ünnepeleted magadat. Ez a levél valószínűleg nem jutott el az imperátorhoz. Kár érte. Az imperátoroknak tudniillik teljességgel nem ártana, ha tudnák néha, hogy hogyan gondolkozik a dolgozókról Heller, az esztergályos.

— **Amin a Bácska mulat.** Egy tiszanti község kupaktanácsának érdekes határozatáról értesít bennünket *szegedi* levelezőnk. *Mohol* község eljárásága ugyanis kimondta, hogy az utcaok ezentul nem világítják, mert esténként mindenütt otthon a helye, csak a lump kóborog. Ezekre pedig kár pazarolni a drága petrolumot. A furcsa határozaton sokat nevettek most a kedélyességéről híres Bácskában.

— **Páris — Afrikában.** Az északon fekvő Budapestről egy hírtelen Párisban teremvén, ott az afrikai nap égező sugarival vélnék találkozni és a széles Szajna a kiállítás területén a nemzetek pavillonjai mellett elbúnik varázsolja az örök nyár országának hatalmas fölőját, a Niust. *Párisból* együtt kapjuk a legszebb idő áras híret a kezdődő szezon eseményeivel, amelyek bizonyára a legszebb programpontra lesznek az október 27-én a menetegyróda vezetésével Párisba induló kiránduló társaságnak. Nagyon ajánljuk olvasóink figyelmébe.

— **A csunya professzor.** Tíz esztendővel ezelőtt egy rémségesen csunya ember végezte el a filozófiai fakultást a pétervári egyetemen. De kitűnően végzett, egyike volt az egyetem legtöbbet érő hallgatóinak. Tehetség, szorgalom, tudás, minden megvolt benne, csak hogy — amint már mondtok — rémségesen volt szegény. Valóságos majom aré, amelyet nem tudtak megbocsátani neki egy iskolában se, ahol tanítani próbált. Az aréba nevettek a gyerekek s a tudós, okos professzor lehetetlenné vált a katedrán. A mikor látta, hogy az ő aréit illetőleg minden gimnáziumban egy az izlés, lemondott a tanári pályáról. Elhatározta, hogy bejárja az Uralon túli földeket s tanulmányozza a csereemiszek, vötyököt, csuvaszok, osztyákok őstörténetét, mitológáját és életmódját. Államségelylyel utazott el s azóta nem is mutatkozott a hazájában. A nagy részben nomád népek között, piszokban, teljesen civilizálatlan viszonyok között élt már hét esztendő óta, de tullette magát minden kellemetlenségben, szenvedett a tudományért s értékesobbnél értékesebb tanulmányokat küldött haza a pétervári császári tudományos akadémiának. A hét esztendő azonban teljesen aláta az egészségt s nemrégiben jelentés ment Pétervárra a tamberi városi hatóságától, amiben az van elmondva, hogy a fiatal tudós tüdővészben meghalt. Az akadémia tudósai szép nagy ünnepséggel parentálták el *Rylejev* Alexandrovics Pétert, a csunya aré martírját s a szónok körülbelül azt mondta a beszédében, hogy emlékezzenek meg az elhunytól szeretettel, tisztelettel, de ne öntessék bronzba a képmását és ne festessenek róla képet. Minek üldözze szegényt még a halála után is a rutásága.

— **Halálozás.** *Tabon*, mint onnan jelentik, tegnap meghalt *Lóczy* Zsigmond bírtokos és bérlő. Az elhunyt nemcsak Somogy megyében, hanem annak határain túl is mindenütt, ahol csak ismerték, nagy tiszteletben részesült Sokoldalú műveltségével és kiváló egyéni tulajdonságával mindenkit megnyert, aki csak a körébe jutott. A Bácskából sok esztendővel ezelőtt került Somogyba, ahol csakhamar vezető szerephez jutott s jelentékeny részét vett *Tabnak*, a virágzásnak indult városkának közepében. A tabi kaszinó érdemes elnökét vesztette el benne. Bár az utóbbi esztendőben gyöngyökedett néha-néha, halála mégis váratlanul sujtotta gyászba borult családját, Özvegye, gyermekei, köztük dr. *Lévai* Ödön orvos és *Lévai* Ernő somogyi elbíró és unokái iraták. A gyászolók között van *Béla* Henrik, a *Budapesti Hurlap* belső dolgozó társa is, akinek apósa volt a megboldogult.

Eddy Lajos volt színigazgató e hó 18-ikán *Selmehányn* hírtelen elhunyt. Aznap este a *Sulamith*ban játszott; előadás után hírtelen összeesett s mire a mentők lakására vitték már halott volt. Széhhűdes érte.

— **A sah elleni merénylet.** *Párisból* táviratozzák, hogy a perzsa sah elleni merénylet elkövetője, *Salon*, nemskóra törvényszék elé kerül. November végére tüzték ki ügyében az esküdszéki tárgyalást.

— **Egy bécsi jogász tragikus sorsa.** Bécsben általános részvétet kelt *David* miniszteri osztálytanácsos fiának, *David* Hugó 22 éves jogásznak szomorú sorsa. A fiatal ember egy idő óta álmatlanságban szenvedett s azért trionalt szedett. Az éjszaka keleténél többet vett be az orvosságból és reggel holan találták meg ágyában.

— **Villamos lokomotív.** *Becker* kapitány, *brooklyni* gépgyáros új villamos motort talált fel, amely egy hat kocsiból összekapcsolt gyorsvonattal óránkint háromszázhusz kilométert halad. Az új motorhoz új kocsiakat gyártanak, mert egy sinen jár. Az új találmányt már is kipróbálták és a New-York San-Francisco vonalon a tavaszszal már megnyitják a villamos közlekedést. A híres *Pacific*-vonalat az új vasut huszonnégy óra alatt fogja megjárni.

— **Kézrekerült anarkhisták.** A nápolyi rendőrség ma jó fogást csinált. Az Egyesült-Államok rendőrsége már napokkal előbb jelezte, hogy a *Ham* gőzzel három veszedelmes anarkhista utazott Olaszországba. Mint tudósítónk Rómából táviratozza, ezeket az anarkhistákat ma tartóztatták Nápolyban. A római *Termin*-vasutállomáson is elotgatt egy anarkistát, aki *Anconából* jött. Mikor megmotozták, két hosszú tört találtak nála.

— **A nyugati pályaudvari szerenostlenség.** Valószínűleg emlékeznek még olvasóink a nyugati pályaudvarban a múlt évben történt szerenostlenségre, anrdón a *Párisi Nagy Arulak* részére hat vagon sorkoszorú érkezett és a vagonok kirakása alkalmával nyolc munkást a ládák majd agyonütöttek. A munkásokat akkor kórházba kellett szállítani és ezek csak most, egy év után jöttek ki onnét. Es épp jókor, mert a héten ugyancsak az áruházak ismét hat vagon sorkoszorú érkezett, amit mindennemű baj nélkül raktak ki a kocsiokból. Budapest tehát eléggé el van látva koszorúkkal halottak napjára.

HUNGARIA-fürdő

BUDAPEST, VII., NYAR-UTCA 7. SZAM.
Gőz- és kádfürdők.
Nyitva reggel 5-től este 9-ig.

Méreg-lakoma. *Vetrio* amerikai kapitány nem tréfál. Az komoly, ahogy ő mérgeket kebeleztet be, a legveszedelmesebbeket és kutyabaja tőlük, holott más egyszerű halandó az ezredrésztől is eldul. Egész bankettet pusztít el halálhozó mérgekből, s még csak nem is émeleg nagyon a gyomra. Tegnap is megeselekedte ezt Berlinben a Wilhelmshalle egyik termében és ellenőrizte a hatóság és sok tudós, közöttük dr. *Hoche* kormánytanácsos, dr. *Levin* professor, a mérgeknek szakértő ismerője és dr. *Jezerich*, a bíróság vegyészé. A kapitány ur előtt annak rendje és módja szerint esinos terített asztal állott több tányérral. Az egyikben rézgálic díszlett, a másikban ultramarin csillogott kékesen, a harmadikban kén- és bronzkeverék sárgállott. Volt még az asztalon néhány halálfejes üveg is, az egyikben sztriknin-oldat, a másikban erős patkánymég, arzén- és atropin-keverék és még több mérég is, többek közt foszfor. *Vetrio* azt is elmondotta, hogyan tudta meg, hogy neki a mérég nem árt.

Tizenkét évvel ezelőtt, husz éves koromban egy párisi penzióban étkeztem és egy napon reggelinél mindenki arzén-mérgezés tünetei közt megbetegedett, csak éppen nekem nem ártott meg a mérég, amely vigyázatlanság folytán a reggelibe keveredett. Mikor ezt a tulajdonságomat észrevettem, gyakorlatlalt annyira kifejlesztettem, hogy most már nem árt nekem semmiféle mérég, csak a szám ég utána és a nagyon erős mérég után heves szomjúságot érzek.

— E bevezetés után *Vetrio* kapitány hozzá-látott a lakomához. Felhajtott egy pohár ultramarin-oldatot, aztán jókora adag rézgálicot nyelt el, majd a kén- és bronz-keverékkel folytatta, végül a sztriknin és egy pohár földolt patkánymég következtet. Egy darab fehér foszfort is megevett. Dr. *Jezerich* megvizsgálta a mérgeket és konstata-lta, hogy valódiak. *Vetrio* teljesen jól érezte magát, csak a sztriknin után ivott néhány pohár vizet.

Bosszu. Véres bosszút állt két elvetemült ember — mint *Kassáról* írják — *Fedincey* János kis-pákóci földbirtokoson. Tulajdon kásátalyban ülték meg *Teodorics* János és László nevű volt munkásai, kiket évekkal ezelőtt valami mulasztásért megvert aratás idején. Az eset úgy történt, hogy *Fedincey* éjjeltájban kutyagatásra ébredt, mire puskájához kapva kisetett az udvarra, ahol egyszerre két ember ugrott eléje s mielőtt még *Fedincey* egyverét használhatta volna, a földre teperték és fojtogatni kezdték. A megtámadott földbirtokos segítségért kiáltott, mire az egyik észre lent kését markolatig dőfte *Fedincey* nyakába, aki rögtön meghalt. A felriadt cselédség lákylák fénye mellett a gyilkosok után iramodott, akiket el is togtak és a csendőrség útján az ügyész-ség fogházába kísérték.

Házasság. Hilibi dr. *Haller* Gusztáv kolozsvári ügyvéd ma délelőtt a jesusiták Józset-utcai templomában vezette oltárhoz kis-kányi *Szöcs* Akos kuriai kisegítő bíró leányát. Mariska kisasszonyt. Dr. *Herzog* Adolf egyleti főorvos nőül vette *Tyrolet* Jankát, öv. *Tyrolet* Lapótne házulajdonosnő leányát Budapesten. Az egyházi szertartást a menyasz-szony lakásán, szük családi körben dr. *Kohn* főrabbi végezte *Lazarus* főkántor segédkezésével.

Róth Bernát, a Magyar Leszámloló- és Pénz-váltó-Bank tisztviselője eljegyezte *Höng* Jankát, öv. *Höng* Ignác fővárosi házulajdonos leányát, Buda-peszen.

Szorkolai Sággy Gyula, az Osztrák-Magyar Bank tisztviselője jegvét váltott *Prém* Irénkével, dr. *Prém* József és *Lonkay* Lenke leányával. *Göndner* Henrik eljegyezte *Schlesinger* Irént, *Schlesinger* Ignác pinchehelyi kereskedő leányát.

Az apadó Duna. A Duna a földmívelésügyi minisztériumhoz érkezett jelentések szerint egyre apad, úgy hogy a hajózás most már valóságoslag alig lehetséges, különösen az alsó folyamszakaszon. Budapesten a vízmagasság 58 centiméter, vagyis olyan sekély, hogy ilyen rég nem volt. Tegnap óta 3 centiméter emelkedett ugyan a víz, de ez csak helyi jellegű. A Duna medre jó darabon kilátszik, s a hajók ennek következtében csak a partól bizonyos távolságra, gerenda kidukolásával horgonyozhatnak. A ma érkezett jelentések: Passau 110, Aschach 34, Linz —143, Stein —84, Struden —143, Pozsony 62, Komárom 101, Paks —21, Baja 64, Mohács 52, Gombos 110, Újvidék 28, Zimony 5, Bázias —36, Drenkova —10, Orsova 50. A felső folyamszakasz egy részén 1—2 centiméteres emelkedés mutatkozik, de ez nem változtat semmit a hajózás akadályain s továbbra is ily alacsony vízállásra van kilátás.

Betörés Gajári Ödönél. *Gajári* Ödön országgyűlési képviselő a napokban panaszt emelt a főkapitányságnál, hogy a nyár folyamán a Vámbáz-körút 6-ik szám alatt lévő lakásán zárt szekrényéből három-ezer korona értékű arany- és ezüstneműt, ruhákat elloptak. A nyomozás során a rendőrség megállapította, hogy a lopást a képviselő szolgálatában volt *Szumpfi* István répeszentgyörgyi születésű harminc-két éves urasági inas követte el a hozzá járatos *Johanovics* Mátyas és *Mészáros* Ferenc urasági inasok-

kal. Az elloptott értékeket *Mészáros* értékesítette a zálogházakban, részben bérkocsisoknál azután meg-osztokodtak. A holmi nagy része megkerült. A tolvaj-jokat a rendőrség előzetes letartóztatásba helyezte.

Öngyilk. s sikkasztó. *Kolimból* jelentik, hogy az odaváló főadóhivatalnál nagy visszaélést fedeztek fel az ellenőrző közegek. Amennyire eddig kideríteni sikerült egy prágai bank május havában 549 koronát küldött be az adóhivatalnak, amelyet azonban hivatalosan nem számoltak el. A vizsgálat folyamában van. A főadóhivatal felüvizsgált ellenőre, *Zampach* Vencel, tegnap agyonlőtte magát.

Nepies hangversenyek. A főváros zenei életének fellendítéséhez hozzájárulnak majd az idén azok a népszerű hangversenyek, amelyeket desseri *Bachó* István, a budapesti I. honvéd gyalog-ezred rokon-szenves karmestere fog minden vasárnap délután a *Royal-Szálló* nagytermében rendezni. A műsor egyes számai csakis a zeneirodalom remekeiből állítja össze *Bacsó* és különös figyelmet fordít majd a műsorban a fiatal magyar zeneszerzők műveire.

Bejelentett öngyilkosság. *Hofbauer* Károly asztaloslegény e hó 18-án a Práter utca 65-ik szám alatt lévő lakásáról elavozott s azóta nvoma veszett. Valószínűleg elemesztette magát; legalább bátyjához intézett levelében ezt emlegeti. Bátyja ugyanis a következő levelet kapta tőle:

Kedves, szeretett bátyám! E sorok vételekor öcséd már haott lesz. Bocssád meg, ha vétkeztem ellened valaha. Meguntam az életet. Hogy miért, azt a srba viszem. Maradok szerető öcséd Károly.

A rendőrség mindenfelé keresi, de eddig nyomára nem akadt.

Újítás a Telefon Hírmondóban. Cél szerű újítással lép a mai napról kezdve előzeteti elé a Telefon Hírmondó. Általános tudat, hogy a Hírmondót folyton nem halgathatja senki, habár programjának praktikus beosztása lehetővé teszi, hogy egy újságos sem kerülhesse el senki figyelmét. Most, hogy a Hírmondó legújabb hurei az érdeklődők figyelmét egyáltalán ne kerülhessék el, a Hírmondó fixrozott idő-höz köli azok felolvasását, még pedig délelőtt 11 és 12, délután 1, 2, 3 és 4 órák olvasatja fel ezeket, viadójellel híván fel erre az előzetzők figyelmét.

(x) **Lukács Vilmos** bankházából, Budapest, V., Fürdő-utca 10. sz. a., vegyenek osztálysorsjegyeket. $\frac{1}{4}$ a 12 kor., $\frac{1}{2}$ a 6 kor., $\frac{3}{4}$ a 3 kor., $\frac{1}{8}$ a 150 kor. portómentesen.

(x) **Kérjünk mincénütt Emke-gyujtót!**

(x) **Honi ipar.** Ajánlom általánosan ismert, saját gyártmányu posztó bokarédőmet (gramasni). Kapható drapp, oliv, szürke, bronc és fekete sznben. Párja 1 forint 10 krajcár. Hölgyeknek térdmagasság, párja 2 forint 75 krajcár. *Kertész* Pál divataruházában, Kerepesi út 44. sz., a Népszínházzal szemben. Eladás nagyban is.

(x) **Vasárnap a Telefon Hírmondóban.** A Telefon Hírmondó mai, vasárnapi programja a következő: Délelőtt 11—12 óráig a legújabb híreket olvastatja fel a szerkesztőség. Délután 4 óratól $\frac{1}{4}$ óráig *Katonzenét* közvetít a Hírmondó albnonnési szórakoztatására, este 7 óratól pedig közvetíti a Magyar Királyi Operaház előadását, ahol ma este a Nürnbergi mestersidnokok kerül színe. Az opera végével pedig az Emke kávéházban játszó *Zöldi* Marci cigányjátéka lesz hallható 11 óráig.

Vilma királynő eljegyzése.

A kül- és belföldi lapok abból az alkalmából, hogy Vilma királynő immár komoly mátkasorba lépett, egész tömeg apróságot közölnek az ifjú királynő gyermekkorából. És a sok csip-csup visszaemlékezés közül családostképpen éppen az a két apróság hiányzik, amelyből már sok-sok esztendővel ezelőtt biztosra meg lehetett volna állapítani, hogy mikor és kivel jegyzi el magát az érdekes királykisasszony. Vártam néhány napig, hátha tudni fogják a lapok krónikásai a kötelességüket, de most már vége a türelmemnek. Kélepek a szerénység homályából, s a hanyag krónika-sok nagy szegyenére közkinccsö teszem a következő hiteles és nagyérdékű reminiscenciákat:

I.

Vilma királynő már korra ifjúságában is ki nem állhatta a számtant. Egy vizsgán ezt adták fel neki: — Mennyi 15 + 5?

A kis királynő visszavonult és két óra múlva megkopogtatta a mamája ajtaját.

— Ki van oda kűnn? — kérdezte a szigorú anyakirálynő.

— Hollandia királynéja!... Nem tudom meg-csinálni a példát.

— Csak törd tovább a fejedet, kis lányom — hangzott belülről kérielheten hangon.

Két óra mult el ismét, s a kis királynő minden kopogtatás nélkül rontott most be anyjához:

— Tizenöt meg öt az annyi mint — tizenkilenc — kieltotta lelkendezve.

Az anyakirályné nem fojthatott el egy mosolyt, hanem azért mégis tizenkilenc éves korában lett meny-asszony a kis királynő.

II.

A nyelvtani vizsgán ez a feladatot kapta Vil-mácska:

— Irj hat egyszerű mondatot!

A felséges gyermek eddig még megfejtethetlen okból magyarul oldotta meg a kérdést. A következő mondatokat írta le:

Zeppelin lég h ajós.

Wald e rese tábornok.

Chi n a birodalom.

Gyulai Pál k ritikus.

Gombaszög i szép.

Ketteler k övet volt.

Látnávaló, hogy helyes csoportosítás mellett a szerencsés völegény neve kerül ki.

*Es ez sem a vizsgálatot vezető tanerőknék, sem senkinek a világon öl nem tünt.

Éppen csak nekem!

— ény. —

De Wet tréfái.

— Jelenet. —

Hadségéd: Tábornok ur, mi a mai program?

De Wet: Ma nagy dolgokat fogunk mivelni.

Hadségéd: Ostrom? Kirohanás?

De Wet: Csak ne olyan hevesen, fiatalember.

Először is megcsikiandozom Roberts talpát e szavakkal: „kuc-kuc”. Megtelegrálhatja a lapoknak „De Wet új tréfája” címen.

Hadségéd: Igenis.

De Wet: Azonkívül délután két órák lord Kitchener borotvájával akarok borotvákozni. Európában megpuccadnak az emberek a nevetésöl, ha majd ezt olvassák.

Hadségéd: Nagyszerű!

De Wet: Délután öt órák Buller nadrágljában fogok kánkánt táncolni a Spionskopon. Közben elvágjuk a telegrádrótot, kitosztuk a tehervonatot, megiszszuk a pezsgót és megeszszük az összes hajke-nőcsöt...

Hadségéd: Gyönyörű! Tábornok ur, engedje meg, hogy röviden Dél-Afrika Napoleonjának nevezzem.

De Wet: Megengedem. Éjszakára még sebb programot tüztem ki. Negyven emberrel belopunk Roberts sátrába és papirost teszünk a lábujjai közé. Adott jelre a papirost meggyújtjuk, visszavonulunk a hegyek közé és a viccet megsürgönyözzük az európai lapoknak.

Hadségéd: El vagyok ragadtatva!

De Wet: Buller tábornok ágját aztán teleszörjük juxpulverral. El vizsket s én nagyokat togok mulatni, ha majd a holnapí ütközetben egyre vakarózik a lován.

Hadségéd: Fényes!

De Wet: Maga csak egyre azt hajtogatja hogy gyönyörű, meg nagyszerű, meg fényes, de nem csinál semmit. Én, aki önnék főnöke vagyok, én találtam fel az ugynevezett „moka-hadviselet” és nem tapasztalom, hogy a fiatalbb tisztek tanultak volna.

Hadségéd: Megpróbálom.

De Wet: Persze, hogy meg kell próbálni. Ez a legmodernebb hadviselési technika. Csak ötlet kell hozzá és egy kis kitogyhatatlanság. Maga például azt hiszi, hogy én az előbb már mindent el-mondtam?

Hadségéd: Azt.

De Wet: Ön téved. Nézzen ide. (Öt rézgombot húz elő a zsebéből.) Tudja, mi ez?

Hadségéd: Nem én.

De Wet: Ez Roberts lord öt pantallógombja. Az éjjel loptam el tőle. Európa meg fog szakadni, széf fog repedni a nevetésöl ha holnap olvassa, hogy Roberts az egész ütközet alatt a kezével tartotta a pantallóját...

— o. —

FŐVÁROS.

(*) **A Dunaparti villamos vasút megnyitása.**

A Dunaparti villamos vasutnak a Petőfi-térről az Akadémia mellett levő végállomásig terjedő szakaszát ma délelőtt járták be műtanrendőrileg a kereskedelmi miniszter rendeletéből dr. *Halász* László miniszteri titkár vezetése mellett. Az engedélyes városi villamos vasuti társaság részéről megjelentek: *Hivós* József vezérigazgató, *Werner* Adolf műszaki igazgató, *Gerő* Károly titkár, *Vojtek* Adolf, *Strómszky* Sándor főmérnökök, *Hirsch* Mihály és *László*, a vasut építői. A Petőfi-téri végállomásnál három új kocsiba helyezkedett el a bizottság és bejárt oda és vissza a vonalat megjelölővén egyuttal a megállóhelyeket is. Megállóhelyek lesznek: a Petőfi-téren a Vigadó előtt

KÁVÉ.

1 kőfő Versenykávé (igen szép nőld) frt 1.30
1 kőfő Gyöngy-kávó frt 1.50

Ajánlom kifinnó minőségű kávémat a következő igen olcsó árban.
Nyers kávé.
1 kőfő Moca (áfrikai) frt 1.40
1 kőfő Moca (finom) frt 1.60
1 kőfő Jáva frt 1.40
1 kőfő Jáva (finom) frt 1.60
1 kőfő Cuba-kávó frt 1.70
1 kőfő Cuba (Porto) frt 1.90
1 kőfő Vegyes pörkölt kávé, igen szép és jó frt 1.40

4½ kőfő postaszék megrendelésnél vidékre is teljesen bérmentve, minden más költség nélkül szállítok. — Kávám tiszta és jó minőségűt 10 óráig fenntállo 15 naponca kezeskedik.

Balogh László Budapest, VII., Rottenbiller-u. 12/E. 46
ÜZLETEK:
VI., Andrássy-ut 26.

és Wurm-utcával szemben a viadukton, a régi Lloyd-épület homlokzata előtt, a főkapitányság épületének főbejárója előtt és az Arany János-utca sarkán. Minden megállóhelyet táblák jelzik. A táblákon az összes viteldíjak fel vannak tüntetve. A vonal hossza 1100 méter és ebből 600 méter viadukt. A vonal bejárása után Halasi elnök kijelentette, hogy a kereskedelmi minisztérium részéről megadja az engedelmet a megnyitásra és a vonalnak azonnal való forgalomba helyezésére.

(*) **Három milliót deficít.** A tanács pénzügyi osztálya már összeállította az 1901. évi költségvetés tervezetét. E szerint a jövő év előirányzati mérlege így alakul (a zárójelben az idei költségvetés számai foglaltatnak):

Rendes:		
kiadás	35 885.203	(34.928.607)
bevétel	35 071.941	(35.159.493)
Egyenleg	- 813.262	(+ 230.886)

Rendkívüli:		
kiadás	2 403.800	(1 624.588)
bevétel	1 122.800	(1 894.580)
Egyenleg	- 1 281.000	(- 230.008)

Együtt:		
kiadás	38 289.003	(36.553.195)
bevétel	36 194.741	(36.554.073)
Egyenleg	- 2 094.262	(+ 878)

Ez csak két millió korona deficit volna, de tulajdonképpen három millió korona hiány jelentkezik, mert a bevételeknél az 1899. évi háztartási többlestől kerek egy milliót rendkívüli tizedetül vettek lől.

(*) **A Gellérthegy sziklája.** Azok az inkorrekt aggentlemannek, akik nem szívesen akarják szeméket férfikoruk telén örök álomra lehunyni, eddig azt az önzetlen sóhajt fakasztották a lelkükből, hogy szeretnék megérni azt az időt, amikor a Bazilika készen lesz. Ezek a sóhajok a jövőben a főváros másik oldala felé szállanak. Mindenki azt az időt óhajtja majd megérni, hogy a Gellérthegy szikláit nyugodalmasan lássa végre ismét pihenni. Mert a tanács intézkedései nem hagyják békében ezeket a nyugalomban megkopaszodott sziklákat.

Az ügy legutóbbi stádiumában bányász-szakértőket hívott meg annak megvizsgálására, hogy a veszélyeztetett rész tovább robbantható-e. Mert a Gellérthegy két része oszlik. Az egyik, a veszélyeztetett rész az, amelyet a leomlás veszélye fenyeget. A másik az a veszélyeztetett rész, amelyet a robbantás veszélye fenyeget. Minthogy ilyenformán ki-sült a Gellérthegyről, hogy az egész hegy veszélyeztetett rész, a szakértők egy 230 méteres gyalogut és több hid építését kérték, hogy a veszélyeztetett helyet megvizsgálhassák. Természetes, hogy ez az új ut az egész hegyet körülöleli és a hidakról pompás kilátás nyílik majd az ifjú, sőt csinos Pestre. Fővárosi lakótársaim nevében tehát őszinte köszönetet mondok a szakértőknek azért az ötletért, amelylyel bennünket végre a Gellérthegyen a várva várt gyalogjáróhoz juttattak. A jövőben meghívandó szakértőknek pedig a következő jegyzékkel kedveskedem:

Óhajok jegyzéke.

Utasítás. Azok a t. szakértő urak, akiket a Gellérthegy veszélyeztetett helyének a megvizsgálására hívnak meg, a következőket kéri a fővárosi Tanácsától:

- a Gzellatér befásítását,
- a fennőrköket illető tanács megírását,
- a kapuzást eltolását,
- a szénárak leszállítását,
- a nap- és orszárendjeletet.

Ez az utóbbi ugyan nem okvetlenül szükséges a Gellérthegy megvizsgálására, de a fővárosnak annyi most a perzsa rendjele, hogy minden szakértőre jut kettő. Hogy a többi kérést úgy se teljesítik, annak a kijelentéséhez meg szakértelem se kell.

(Pont.)

SZÍNHÁZ, ZENE.

— **A Nemzeti Színház premierje.** A Nemzeti Színház, mint már tudtunk, október 26-án, pénteken mutatja be *Hajnalka Sándornak Éjjel után* című háromfelvonásos eredeti vígjátékát. A darab egy házi mulatságnak a keretében játszódik le s úgy hírlik, egész sereg tipikus alak szerepel benne. Szereposztása a következő lesz:

Füzes Róbert — *Desső*, Ella a felesége — Cs. *Alsóghy* I., Nelli — *Török* I., Emődi — *Náday*, Sárközy erede — *Ujházi*, Blanka a felesége — *Hettyey* A., Medránszky Tibor — *Gyenes*, Paulich Ákos — *Heleny*, Szeredi — *Horváth* Z., *Halmas* — *Náday*, A háziúr — *Körösmeszy*, A házikisasszony — *Vizvári* M., Egy ur — *Zilahy*.

A darab főpróbáját esütörtök délelőtt tartják meg.

— **Jászai Mari és a Vígsház.** Dr. Szécsi Ferencnek a Vígsház dramaturgigazgatói tisztségét való visszavonulásával kapcsolatban merő kombinációként az a hír került fel, hogy *Jászai Mari* asszony is távozik a Vígsházról, mert irányváltások készülnek a Vígsház vezetésében, játékközpontjában. Mindezek a híresztések valótlanak. A Vígsház játékközpontja nyugton halad abban a jól megmunkált mederben, amelyet számára a tapasztalás, a színház erőinek természetese, legkivált pedig Szécsi Ferenc avatott keze kijelölt. *Jászai Mari* asszony a legnagyobb szeretettel, jó kedvvel, buzgóssággal végzi művészi munkáját, pár nap választja el csak a *Jarkas* bemutató előadásától, alig hat hét *Tolstoj* hatalmas drámájának, a *Sötétség hatalmának* premierjétől és még egész sora a jelentős alakításoknak vár reá a nagystílű dráma területén. Mindez éppen arra vall, hogy a Vígsház tudott is, akart is élni azzal a nemes és csudás tehetséggel, amely fényt és diszt ad neki. Ilyenformán szó sincs róla, senki se gondol rá, a színház és a művésznek a legkevésbé, hogy ez a kötés lazuljon azon az időn belül, ameddig *Jászai Mari* asszonyt szerződés köti a Vígsházhoz. Azt tartjuk, *Jászai Mari* boldog, hogy tudását, ambícióját, mérhetetlen lelkiismeretességét a szerződés tartama alatt olyan intézet szolgálatában tudhatja, amely komoly becsüvággyal szegődött társul e rendkívüli művészi egyéniségnek a magasabb rendű dráma kultuszában. *Jászai Mari* megmarad a Vígsház kötelekében, amíg szerződése tart és kolozsvári vendéjátékai is természetesen arra az időre esnek, amikor a Vígsház másora a művésznőt itt nem tartja.

A nagy tragika kolozsvári vendéjátékairól különben az ottani *Ellenzék* című újság a következőket írja:

A nagy tragika s a kolozsvári színház vezetősége között a megállapodás teljesen létrejött, a tárgyalások be vannak fejezve. E megállapodás értelmében *Jászai Mari* november első napjaiban jön le s ekkor kezdi meg első ciklusát vendégszereplési sorozatának. A Vígsház igazgatója, *Diétrói Mór* a legnagyobb előzékenységgel s a legkészségesebb jóakarattal járt el hogy a kolozsvári színház vezetőségének az a terve sikerüljön. A vendégszereplés műsorát későbbben fogja közölni a színház; egyelőre annyit jegyzünk meg, hogy a művész minden lejövetele alkalmával fog egy-egy olyan szerepet is játszani, melyet Kolozsvárt tőle nem láttak. Ugyancsak megállapodás jött létre arra nézve is, hogy a *Katona József* születése napján rendezendő emlékünnepe, valamint *Vörösmarty Mihály* születésének századik évfordulóján megtartandó nagy ünnepek fényét és jelentőségét a nagy tragika közreműködése emelje és tegye fényessé. Uj szerep is készül *Jászai Mari*, amelyet itt fog először játszani: az *Aeschylus*: *Oresteia* című trilogiájában *Klytemnestrát*. Az *Oresteia* a januári vendégszereplés műsorába van illesztve.

— **Blaha Lujza estje.** A Népszínháznak hétfői jubiláris estje a magyar színművészet egyik igazi nagyságának, *Blaha Lujzának* van szentelve, aki, mint már megírtuk, huszonöt esztendővel ezelőtt ezen az estén ragyogta be először művészetével a Népszínház színpadát. A művész az *Sárga csilló* Bakaj Erzsikéjét fogja játszani s az est bizonyára szakadatlan sora lesz az ovációknak, amelyekkel a közönség el fogja halmozni a „nemzet csalóányát”. Az ünneplésből azonban a budapesti színevilág is kivessi a maga részét. Az összes budapesti színházak művészgárdái kiüdvözölgés útján koszorúkat nyújtanak át a művésznőnek. A Népszínház művésztöbbsége, mint mai színházi rovatunkban már megemlékeztünk róla, ezüst pálmagat akart átnyújtani, de minthogy ez idejére nem készülhet el, egy értékes azüst emléktárggyal fog kedveskedni *Blaha Lujzának*. A Népszínházi *Bizottság* szintén üdvözölni fogja a művésznőt. Az ünneplés az első és a második felvonás közt fog lefolyni a Népszínház színpadán, leeresztett vasílgöngny mögött.

— **A Grünfeld-Bürger kamaranégyes.** A Grünfeld-Berkovics-Réka-Bürger vonósnegyes, vasárnap e hó 28-án délután 4½ órakor a *Royal*-szálló dísztermében tartja első népszerű kamara-hangversenyét, a következők műsorral:

Dvorák vonósnegyes Es-dur. Ungeduld, am Meer Schubertől és Kern Aurél egy dala, éneki Alberti Werner m. kir. operanékes. A zongorakíséretet Noseda K. karmester volt szives ellátni. — Beethoven vonósnegyes F-dur op. 18. 1. szám.

Bérléjgyekek az összes hangversenyekre csakis e hónap 23-ig kaphatók. A t. bérlők körétek addigra jegyeiket kivátni. Bérléjgyekek, és egyszerű jegek az első hangversenyre, *Részavölgyi és Társa* udvari zeneműkereskedésében válthatók.

— **A Magyar Színház ujdonsága.** *Rajna* Ferenc *A pesti utca* című fővárosi életképe, amelyről már megírtuk, hogy *Anqot asszony* lánya után következze ujdonsága lesz a Magyar Színház-nak, november 6-án kerül bemutatásra. A darabban, amelyhez *Verő György* írta a zenét, *Szojyer* Ilonka először fog lokális szubretszerepet kreálni. Kivüle *Szilágyi, Sziklai, Molnár, Füreidi, Vidor* és *Báthori* Gizella játszzák a darab főbb szerepeit.

— **A Népszínház jubiláris estje.** Ismeretes, hogy a Népszínház igazgatósága az idei jubiláris esztendő programjába felvette, hogy a színház régebbi kiváló művésztárggyait egyes jubiláris estéken fel fogja léptetni. Ezeknek az estéknek a sorában a hétfői *Blaha Lujza*-est után, mint értesülünk, legközelebb *Fartényiné, Klárné-Angyal Ilka* és *Kassai* fog egy-egy jubiláris estéhez jutni. Az előbbi kettő népszínművekben fog fellépni, *Kassai* pedig *Styx* Jankót fogja játszani az *Orpheusban*, amely a *Lili* Saint-Hypothése-e mellett egyik legfényesebb alkotása volt a színpadról visszavonult művészeknek. A jubiláris esték sorában kétségekívül a legérdekesebbek közé fognak tartozni a *Pálmay*-esték. Ilyen *Pálmay*-est három lesz és pedig december havában. A diva az eddigi terv szerint ezen a három estén a *Nebántsvirág* címszerepében, a *Rip van Winkle* Lisbeth-jében és a *Kertészleány* Micaelájában fog fellépni. Ezekkel a *Pálmay*-estékekkel erre az évre be is fejeződnék a Népszínház jubiláris estjei.

— **A Vígsház premierje.** A Vígsház legkövelebbi ujdonsága *Giovanni Vergának*, az olasz verizmus mesterének *A Jarkas* című két felvonásos népdramája lesz, amelyet esütörtökön, 25-ikén mutatnak be. A darab főszerepét *Lena* asszonyt *Jászai Mari* játssza. *Verga* maga is nagyon érdeklődik a budapesti előadás iránt, ő maga küldte meg a színháznak a színeliát népviselet hű rajzait, a népszokások bő ismertetését és a díszletek tervét. Az igazgatóság a nagy író nevéhez és lelkes érdeklődéséhez méltó keretben mutatja be a darabot, amelynek szereposztása a következő:

Lena asszony — *Jászai Mari*; *Mara*, leánya — *Szerényi* Gizella; *Nanni* Lasca — *Góth*; *Janu* apó — *Balassa*; *Filomena* néni — *Nikó* Lina; *Bruno* — *Topoleczki*; *Cardillo* — *Kozalichy*; *Neli* — *Bárdi*; *Grazia* — *Varsányi* Irén; *Lia* — *Nógrády* Jolán; *Marela* — *Szerényi*; *Nunzio* — *Nándy*.

A darabot *Radó Antal* fordította. Ugyancsak *Radó Antal* átdolgozásában és magyarosításában kerül színrre az este másik ujdonsága *Felice Cavalottának*, a *Jejte* lánya szerzőjének: *Énekek éneke* című egyfelvonásos dramoletje.

— **Az Országos Színház-Egyesületből.** Az Országos Színház-Egyesület igazgatótanácsa legkövelebbi ülését a jövő hónap 7-ikén délután három órakor tartja meg a színházban. Erre az ülésre a vidéki tanácsosok közül *Ercsey Géza* és *Bokody Antal* hivták be. Az ülés tárgya folyó ügyek.

— **A mikádó a Magyar Színházban.** A Magyar Színháznak megkezdtek *Sullivan* Arthur híres operettjének, a *Mikádó*nak a próbáit. A három kis leányt *Szojyer* Ilona, *Blaha* Sári és *Gombosvári* Margit, *Nanki-Poot* *Ledofszky* Gizella, *Kathisát* *Margó* Zelmá, *Kokót* *Sziklai* fogja játszani. A mikádóval egy este kerül bemutatásra *Mompasant-Melenier* egyfelvonásos dramoletje *Fifi* *Kissasszony*, amelynek erősen drámai címszerepét *Ledofszky* Gizella fogja kreálni. A két bemutató, értesülünk szerint, november második felében lesz.

— **San-Toy.** A *San-Toy*, a Népszínház nagyszerű ujdonsága, mely a lefolyt egész héten zsufolt bázak előtt került színrre, a most következő egész hétre is ki van tűzve. Ez előadások sorozatát csak *A kis szőke* szakítja félbe, esütörtökön. Ebben a másik angol operetben *Kury* Klára és *Hejgyi* Aranka lépnek föl. A jövő vasárnap, 28-án délután a *Lili* kerül színrre, *Hejgyi* Arankával.

— **A jövő hét az Urániában.** Változatos hétnek néz elébe az Uránia. A hét.őre hirdetett *Petőfi*-est, mely iránt máris nagyérdeklődés mutatkozik főváros-szerte, nyitja meg a hetet. Kedden, szerden, esütörtökön *Desszeffy* Arisztid *Velencét* eleveníti föl az Uránia. Tavasz óta *Velencé* a vidéken adták nagy sikerrel s a tőszéken közönsége most fogja először élvezheti a lagúnák urániai reprodukcióját. A hét többi napján *Salomon* Odón nagyszerű darabja kerül színrre, amely immár gyors léptekkel közeledik a századik előadásához.

— **Városligeti Színház.** A *Városligeti Színház*ban a passziójátékok látogatottsága állandóan olyan nagy, hogy az igazgatóság elhatározta, hogy még a jövő héten is előadásokat rendez. Holnap vasárnap fél hely-árákkal két előadás lesz. Délután fél négykor és este hat órakor *A megváltó* című passziójáték kerül színrre. Hétfőn a színház zárva marad. Kedden és a következő hétköznapokon passziójátékok lesznek fél hely-árákkal.

— **Hangverseny.** A váci *Curia*-szállóban ma pompás hangverseny volt. *Zilahy* Gyula, a Nemzeti Színház jeles művésze állandó derűségben tartotta a közönséget humoros monológjával. *Zalocsai* Gizella, a Zeneakadémia növendéke énekével és *Dekner* Janka hegedűjátékával aratott nagy sikert.

**** Színházak műsora.** Nemzeti Színház. Vasárnap délután *Havom testőr.* Este: *A cigány* (általános bérietszűnet.) Hétfőn *A tékozló apa.* Kedden: *A cigány.* Szerdán: *A velenes kalmár.* Csütörtökön: *Valjónk el.* Pénteken: *Ejfel után* (először.) Szombaton: *Ejfel után* (másodszor.) Vasárnap délután: *Aranyasszony.* Este: *Ejfel után* (harmadszor.) Hétfőn: *III. Richard.*

Várszínház. Csütörtökön: *Folt amely tisztít.* Szombaton: *Az egér.*

M. kir. Operaház. Vasárnap: *Walkür.* Hétfőn: Nincs előadás. Kedden: *Rigoletto.* (Bonemi L. vendégfellép.) Szerdán: *Faust.* Csütörtökön: *A walkür.* Pénteken: *Telemre hívás. Copélia.* Szombaton *Mignon.* (Bonemi L. vendégfellép.) Vasárnap: *Tell Vilmos.*

Vígyszínház. Vasárnap délután: *A takácsok.* Este: *Coralie és Társa.* Hétfőn: *Coralie és Társa.* Kedden: *Coralie és Társa.* Szerdán: *Coralie és Társa.* Csütörtökön: először *Enekek éneke. A farkas.* Pénteken: *Enekek éneke. A farkas.* Szombaton: *Enekek éneke. A farkas.* Vasárnap délután: *Coralie és Társa.* Este: *Enekek éneke. A farkas.*

Népszínház. Vasárnap délután: *Felhő Klári.* Este: *A párisi élet.* Hétfőn: *A sarga csók.* Kedden: *San Toy.* Szerdán: *San Toy.* Csütörtökön: *Kis szökevény.* Pénteken: *San Toy.* Szombaton: *San Toy.* Vasárnap délután: *Lili.* Este: *Szökött katona.*

Magyar Színház. Vasárnap délután: *A Gyurkovics-lányok.* Este: *Koldus és királyfi.* Hétfőn: *A Gyurkovics-lányok.* Kedden: *Angot asszony leánya* (Szojyer Ilonka első fellépésével.) Szerdán: *Angot asszony leánya.* Csütörtökön: *Angot asszony leánya.* Pénteken: *Angot asszony leánya.* Szombaton: *Angot asszony leánya.* Vasárnap délután: *Az asszonyjegemet.* Este: *Angot asszony leánya.*

Uránia Színház. Vasárnap délelőtt 10^{1/2} óra-
kor: *Páris 1900-ban.* Délután 4 óra-
kor: *Páris 1900-ban.* Hétfőn: *Petőfi est,*
tartja *Torai Grail* Erzs. Kedden *Velence.* Szerdán: *Velence* Csütörtökön *Velence* Szombaton *Páris 1900-ban.*

**** Új zeneművek.** Kaphatók *Bárd Ferenc* és *testvére* zeneműkereskedésében (Kossuth Lajos-utca 4. sz. és Andrassy-ut 42. sz.) *Sidney Jones* San Toy eredeti angol zong. kivonat 6 K. Potpourri 3 korona. *Monkton* Szökevény, ered. angol zong. kivonat 7 K. Potpourri 3 K. 60 f. *Néger kavaó dal;* szerző Dietzl *Oszkár* a *Gésakabán* betéti éneki *Lindh M. Stiffer* Burind. 1 K. 60 fl. *Rosas* Hullámok. 60 fl. keringő 2 K. *Kollár* Monte Christo dal, keringő magyar szöveggel 2 K. *Füty-kupé,* a New York szepéből K. *Rose* Mouse angol keringő 2 K. 40 fl. *Stewart* The Bride angol keringő 4 K. *Ziehrer* In lauschiger Nacht keringő 4 Landstreicher operettből 2 K. 40 fl. *L'Anglais* Geie, francia kupé éneki *Róza* Lili a Harc a millióért-ban 2 K. *Dóczy* három eredeti új magyar dal: 1. *Panaszkodik a turulym nótája;* 2. *Magas a kaszárnya,* éneki *Fedák Sári* A három pár cipőben; 3. *Barna kis any levelet ír,* ára 2 K. *Pete* Lajos négy eredeti magyar dala 2 K. — Ugyancsak itt Magyar Királyi Opera, Nemzeti Színház és Magyar Színházba jegyek kaphatók.

A szinpadai csók.

— Illetékes nyilatkozatok. —

Berlinben egy operett-primadonnát a szinpadon megcsókolhat partnere, a tenorista. A primadonna vőlegénye ezért kihívta a tenoristát. Minthogy a mi közönségünk is mindennap tanuja akárhány szinpadai csóknak, érdekes lesz meghallgatni néhány magyar művész véleményét erre a kérdésre vonatkozólag. Ime, néhány illetékes nyilatkozat bűtűrendben.

I.

A szinpadai csók nem olyan, mint az élet csókja. Nem komoly. Nincsenek következtetései. Szükséges, mert az illúziót fozkossa, de a szakértők tudják, hogy a legáltalósabb szinpadai csók is csak rekvizitum. A szinpadai csók lehet valódi, de még sem igaz, mert testett szájak adják — játékból, a közönség számára.

Ábrányiné Wein Margit.

II.

A szinpadai csók is csak kellék. Olyan mint a többi. Tehát a színész köteles azt is használni. Néha örömet, néha — keservesen. De mindig csak olyan mértékben amint kell.

A színész akkor csókoljon, ha a szerzőnek jól esik és akkor is, ha a partnerének nem esik jól. A művészetben a természetesség előbbre való mint a — vőlegény.

Blahe Lujza.

III.

A vőlegénynek sok a temperamentuma és nincsen igaza. Gratulálók a menyasszonynak. Hanem pompás lehet az a tenorista, akinek csókja miatt féltékenykednek; hol is működik ez az új? ... Gratulálók a színésznek.

Diosyné-Handel Berta.

IV.

A színész mindig megcsókolhatja a színésznőt — játékosan. Ha menyasszony is. Mert aki menyasszony, az ne legyen színésznő. Vagy ha színésznő és menyasszony is, akkor ne vegye

rossz néven azokat a csókokat, amiket a színész a szinpadon ad neki.

Fedák Sári.

V.

Annak a fiatal embernek nincsen igaza. Mert jómagamról tudom, hogy néha úgy belelelem magam a szerepembe, hogy nemcsak azt nem bánom, ha csókolnak, hanem amugy istenigazában össze-visszacsokolom a partneremet. És Palmál Ilkának, amikor esztendőközön át én voltam a férfi-partnere, nagyon, de nagyon sok szerelmes férfi-csókkal tapadtam az ajakára. És olyankor ő igazán Heléna volt, én meg igazán a szenvedélyes pásztortúrja ...

Annak a fiatal embernek nincsen igaza.

Hegyí Aranka.

VI.

Ha volna vőlegényem, nagyon örülnék, hogy ha kihívna a partneremet, amiért megcsókol. Mert tudnám, hogy féltékeny, tehát ...

De ha a szerep előírja, nem bánom, ha a partnerem meg is csókol. Ha nem izlik neki, nehezteljen a — szerzőre!

Kúry Klára.

VII.

Ha a szerepe úgy kívánja, a színésznőnek el kell tűnie a csókot. Az a színész tehát jól tette, ha megcsókolta a partnerét. Ha szép volt, még jobban tette. És ha gyönyörrel tette, akkor művész volt. Ah, ha én férfi volnék ...

Ledofszky Gizella.

VIII.

Ha a színésznő belép a színház kapuján, akkor csak a színésznő jőjön be. A menyasszony maradjon kívül. Mert az a levegő tölti be a szinpad világát, amelyben a színésznő feléled, de a menyasszony meghal. Az a berlini csók, az jogos volt. Színész adta, színésznő kapta. Nem férfi és nem menyasszony. Ki hát akkor a vőlegény?

Z. Bárdi Gabi.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **Az akadémia ülése.** A Magyar Tudományos Akadémia 11-ik osztálya e hónap 22 én délután 5 órakor ülést tart az Akadémiában.

○ **Walter Crane az Új Időknek.** Walter Crane, a nagynevű angol művész budapesti unnepeitése közepette is időt szakított magának arra hogy az Új Időknek, Magyarország leművészesebb képes hetilapjának eredeti borítékra rajt készítsen. Az Új Idők ebben az új művészi köntösben jelent meg vasárnap tartalma mint mindig becses és élvezetes. Huszonnyolc pompás kép díszíti a szöveget, amelybe *Kabos* Ede új eredeti regényét, *Malonyay* Dezső novelláit *Murai* Károly humorjzeit, *Herczeg* Ferenc oroszországi utirajzát, *Keve* ismerteti Leininger tábornok szabadságnare idejébéli napóját *Molnar* Géza pedig Erxel Sándorról ír cikkeket. A rovatokban számos, apró élvezetes cikk számol be a hét eseményéről, amelyekre a képek jó része vonatkozik. *Herczeg* Ferenc kitűnő képes netri apól unlatványszámot szívesen küld a kadóhivatal (Andrassy-ut 10.), ahol negyedévi 4 koronával elő lehet fizetni a lapra.

○ **Vörös és fekete.** *Salomon* Ödön kitűnő író-társunk Monte-Caróiról szóló *Vörös és fekete* című kötete, szerdán hagyja el a sajtót.

SPORT.

*. **Az Ausztria-díj fogadásai.** Az Ausztria-díjra így állnak az utolsó fogadások: 4 *Namouna* és *Zászlós*, 5 *Max* és *Zuleika*, 6 *Retour*, 10 *Ritka II.*, 16 a többi.

*. **A mai bécsi lovensenyek** meglehetősen furesa eredményekkel végződtek. A *Kahlenbergi-díj*-ban a nagy favorit *Da* kommt sie *Cecilie*-től, a *Gunnorsbury-verseny*-ben pedig *Carrasco* és *Frangepan* *Booky*től szenvedtek nem várt vereséget. Ez utóbbit *Morgan* lovagolta s ez magyarázza az aránylag csekély hat és lélszeres osztalékot, melyet a *Dreherlora* fizettek. A pratersterni díjban végre észretért *Kartal*, mely nagyzási mániájáról letett, megismertette csütörtöki győzelmét, ismét megvervén *Trappist*-ot. A részletes eredmény a következő:

I. **Handicap.** Díj 2000 korona. Távolság 1300 koroya. *Dreher* A. *Dogma*-ja (Southey) első *Zangen* J. *Baiek*-je (Giehrst) a második k. *Br Sprnger* G. *Hardy*-ja (Warne) harmadik. Azután: *Davensberg*, *Orcheb*, *Melfitano*, *lance* *Küünc*, *Orkán* *Lis*. Itélet: Igen könnyűen négy hosszal nyerve, háromnegyed hosszal harmadk. Totalizátor 10: 62. Helyrelogadások: I. 50: 117. II. 50: 1. 5. III. 50: 143.

II. **Kétévesek elaversen-e.** Díj 2000 korona. Távolság 1000 meter *Capt. George* **Vox** *popu* i a

(Adams) első. *Mr. Redgrev* *Satanelája* (*Prudames*) második, gró. *Forgách* J. *Szék* úje (*Huxtable* R.) harmadk. *Azután* *Onyx*, *Gut* *genug*, *Sporting* *Lady*, *Szétlő*. *Ifly*. — Itélet: Biztosan 2 hosszal nyerve, félhosszal harmadk. A győztest 4200 koronáért megvette *Haas* hadnagy. Totalizátor: 10: 49. Helyrelogadások: I. 50: 1. 5. II. 50: 89. III. 50: 217.

III. **Gunnorsbury-verseny.** Díj 4000 korona. Távolság 1600 méter. *Dreher* A. *Booky* a (*Morgan*) első, *Sölinger* R. *Carrasco* a (*Warne*) második k. gró. *Degenle* d. J. *Frangepanja* (*W* *don*) harmadik, azután *Akár* *hogy*, *Vieux* *Gargon* *Patron* *Schwádnitz*. Itélet: Biztosan fél hosszal nyerve, három hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 65. Helyrelogadások: I. 50: 90, II. 50: 66. III. 50: 68.

IV. **Preis vom Kahlenberg.** Díj 20,000 korona. Távolság 3200 méter. *Michstetter* F. *Cecilie* (*S* *inn*) első. *Szászbereki* *ménés* *Da* *kommt* *sie* *(Hesp)* második, *Auersperg* *Pharaoja* (*W* *iamson*) harmadik. Aztán *Timar* *Isalco*, *Andree*, *Maho*, *nap*. Itélet: Könnyűen négy hosszal első, tiz hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 39. Helyrelogadások: I. 50: 62, II. 50: 61. III. 50: 67.

V. **Kétévesek handicapja.** Díj 2000 korona. Távolság 1200 méter. *ovag* *Lederer* S. **Vőlegény**-je (*Bulford* S.) első, gróf *Battyhan* *Elemér* *Opozio*-je (*Huxtable* R.) második, *Mr. C* *Wood* *Sebes* (*Black*) harmadik, azután *Barbara* *Bombardier* *Victress*, *Ananas*. *Tokaj*. Itélet: 3/4 hosszal nyerve 2 hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 37. Helyrelogadások: I. 50: 79. II. 50: 117. III. 50: 109.

VI. **Akadályverseny** *Handicap*. Díj 4000 korona. Távolság 4800 méter. *Suberer* V. p. p. c. je (*S* *inn*) első, *Mautner* *Tartuffeja* (*Buckenham*) második gróf *Orssich* P. *Troubadour* a (*Sneybat*) harmadk. Azután: *Gwen*, *Itélet: Könnyven 2 hosszal nyerve* rossz harmadik *Gwen* *elbukott*. Totalizátor: 10: 33. Helyrelogadások: I. 50: 72. II. 50: 82.

VII. **Praterstern-díj.** Díj 3000 korona. Távolság 1600 méter *Schossberger* L. *Kartalja* (*Bulford*) első, *Dreher* A. *Trappistja* (*Morgan*) második báró *Rothschild* K. *Patrizernje* (*Hvans*) harmadik. Itélet: Biztosan 2 hosszal nyerve, 6 hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 15.

*. **Az Ausztria-díj eredményét.** Budapesten legelőször a *Telefon* *Hírmondó* abbonensai tudhatják meg, mert a *Hírmondó* kiadott tudósítójának *telefonjelentése* alapján már a korá delutáni órákban részletes tudósítást olvassát fel. Az összeredményt 5 óra tájban olvassák fel. Minden felolvasást *riadó* jel előz meg.

Az Ausztria-díj.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, október 20.

Holnap dél el a nagy szenáció ez idén leghatalmasabb versenye az esztendőnek: a 120 000 koronás Ausztria-díj. Érdekeség dolgában minden egyéb eltörpül a hoinapi esemény mellett, már azért is mert ilyen igazán internacionális versenyben nem volt még részük ideháza sem az osztrák, sem a magyar sportmaneknek. Németországot nem kevesebb, mint három fő képviseli a versenyben, s ma reggel valamennyi meg is érkezett Bécsbe: *Namouna*, a német csodakanca, mely ótéves létere egyike Németország leg-riszebb lovának; a *Zukunftsverseny*-nyertes *Zuleika*, melylyel a mi *Dantánk* nem tudott együtt futni és *Aetov*, melyről különösen a reggeli trialekről informáltak tudnak csodadolgoikat regélni. A németek mindegyik lovukban biznak, hogy megszerzik nekik a dicsőséget, csak azt nem tudják, hogy a saját lovak közül melyik felé forduljanak bizalommal. A ogadásokban a legutolsó napokban *Namouna* szerepel, a legkisebb oddsz-szal sőt *avorítja* is a versenynek de *Zuleikára* is olyan sok pénz érkezett a bookmakerekhez Berlinből hogy látni való, hogy maguk a németek sem tudják, hogy állnak a lovaikkal. Érdekes idegen lesz az Ausztria-díj fieldjében egy teivér orosz lo, *Zwyciezca*, *Lubomirszki* hercegnek a lova, mely szintén ott galoppozik tegnapelőtt óta a *Freudenau*-ban. *Trainerje*, *Hatton* azt mondta róla, hogy elől lesz, de azt sehoggy sem hiszszük, hogy olyan klasszikus versenyünk, mint az Ausztria-díj. Oroszországnak jusszon. A hoinapi verseny érdekességét eléggé illusztrálja a startolók alábbi listája:

26	Nézz	reám	53	kg.	lov.	Segrott
26	Retour	51	"	"	"	Morgan
26	Simoun	49 1/2	"	"	"	"
26	Busento	51	"	"	"	Southey
26	Maratnon	51	"	"	"	Wilton
26	Zuleika	53	"	"	"	Warne
36	Ritka II.	61	"	"	"	Bulford
26	Bartek					
26	Zwyciezca	51	"	"	"	Luke
46	Namouna	62 1/2	"	"	"	Smith
26	Falb	51	"	"	"	Hughes
26	Aeture	51	"	"	"	Martin
26	E.egot	51	"	"	"	Hyams
36	ax	62 1/2	"	"	"	Poole
26	Kalupri	51	"	"	"	Sack
56	Szászós	64	"	"	"	Black

A mi lovak közül *Zászlós*, *Max*, *Retour*, és *Ritka II.* azok melyekre leginkább számítatunk, hogy a németekkel szemben megvédik a díjat. *Zászlós* favorit

Hallatlan olcsóság Futószőnyegek szép színeben mérjeje csak 11 kr. és feljebb, még pedig 15, 29, 34, 46, 54, 66

kapható Lukács Mór divatruházában VIII., József-körut 77-79.

71, 73. Ebédli szőnyegek, terítők, függönyök előnyös vételek miatt olcsón adatnak el.

társra *Namounának* s azt mondják róla a beavatottak, hogy sohasem volt olyan jó, mint most. Minket mindazáltal meglepne győzelme, már azért is, mert *Namounát* nagyobb klasszisu lónak tartjuk nálánál. *Maxból* elsőrangú futást várunk; amit tavaly mint 3éves *Mindgy* megtett, miért ne tehetné meg most is, hiszen 1300 méterre szintén első klasszisu ló. *Max* veszedelmes ellenfele lesz *Namounának*, némes kiszárva, hogy esetleg legyőzője is. Azt minden esetre hiszszük, hogy a bécsi új pályán, melyet mostanában az eső is nagyon alámosott, az idősebb lovak lesznek elől. Véleményünk szerint az ideai Ausztriai-díj

Max-Namouna-Zászlós

közt fog eldőlni, meglepetést pedig — ha egyáltalában két éves ló nyerhet — *Retour* okozhat.

A holt napi verseny többi számaira ezek a tippeink:

- I. *Szeszély* — *Bubwayo*.
- II. *Tacsó* — *Allotria*.
- III. *Leader* — *Almaviva*.
- IV. *Max* — *Namouna* — *Zászlós*.
- V. *Berceuse* — *Clairette*.
- VI. *Jourfix* — *Troubadour*.
- VII. *Marietta* — *Perecz*.

Nyiltér.

Vérgyógyítás

Hemapatia Új, kipróbált gyógymód. Kimaradhatatlan siker közhvény, asthma, szív-, vese-, gyomor-, bél- és hólyagbántalmaknál, dep-, vér- és bőrbajoknál. Biztos védelem szelbélés, korai vaklás és elmezavar ellen. Evente száz meg száz teljes gyógyulás még a leg súlyosabb és legrégibb bajoknál. E gyógymód feltalálója és egyedüli képviselője

Dr. Kovács J. orvostudor

rendel. n. pontja Intézetében V., Váci-kört 18. Házán kívül is kezek meghívás. vidékre is meg.

Acetylen világítási berendezések

varosok, falvak, kastélyok, gyárak, vendéglők stb. részére. Egyszerű szerkezetű készülék; saját szabadalmunk és gyártmányunk. Kétszervetűek és díjmentesek.

Calciumcarbíd a legolcsóbb árban.

Mautner Adolf és Társai BUDAPEST, 34 V., Arany János-utca 5. sz.

Szt. Lukácsfürdő Nagy kőnes iszapfürdő, melynek 820 méter nagyságú forrásos forrásmedencéiben az évszázadok óta népszerű gyógy- és fürdő. Mindenféle gyógy- és fürdő. Kúttól szőlőkig. Vendéglő saját konyhával. Olcsó árak. Prospektust ingyen küld az igazgatóság.

(Az e rovat alatt közöltéknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **A novemberi esküdték.** A budapesti büntető törvényszéken ma sorsolták ki a novemberi esküdtéket. A bizottság elnöke *Zeitay Leó* törvényszéki elnök volt. A kisorsolt harminc vendes esküdt névsora: dr. Botenhardt János ügyvéd, Nagy József nyug. min. szántanár, Lehr Albert nyug. tanár, Oltyai Károly nyug. pénzügyi tanácsos, Erzséket Gyula ruhatisztító, Kallivoda Imre vaskereskedő, Kovács Lajos férfitársaság, Beck Adolf lisztkereskedő, dr. Esztogár László nemzeti muzeumi asszisztens, Kovács István fűszerkereskedő, Mandl Armin kereskedő, Hassmann Sebestyén földbírtokos, gróf Hugonány Kálmán nyug. tsvészi bíró, Antoni Kálmán ősmester, dr. Fromm Lajos ügyvéd, Scheibl Károly háztulajdonos és asztalos, Kiss Miklós cukrász, Melko Bertalan sziggyártó, Galszter István cukorgyáros, Várady Agoston háztulajdonos, dr. Kléh László ügyvéd, Svertecky Gáspár vendéglős, Kurcz Sándor kereskedő, Meleghy Pál korcsmáros, Ponger Fülöp magyar államasuti főelügyelő, Klein Gyula szappangyáros, Kleinlein Károly háztulajdonos, Günther Béla fűszeres, Marton Alajos kereskedő, Schwendner Mihály háztulajdonos építőmester. *Póteskúdt* lett: Berger Nándor nagykereskedő, Beck Dénes bankigazgató, dr. Gruber Armin nagykereskedő, Mauthner Adolf fűszerkereskedő, dr. Bene Ödön ügyvéd, Schiesinger Manó nagykereskedő, Hecht Adolf nagykereskedő, Hirsch Sebestyén magánzó, Stotika Gyula írástudó, Medvey Zsigmond kereskedő. Az ülésnek november tizenkettedikén kezdődik s huszonhatodikán ér véget.

§§ **Sajtó-pör.** Az *Egyetértés* ma hosszabb cikkben támadja *Porzolt* Kálmánt, a Népszínház igazgatóját. *Porzolt* Kálmán kijelenti egy nyilatkozatban, hogy a cikk igazgatói minőségére vonatkozó támadásai dolgában jelentést tett a Népszínház bizottságnak. Az egyéni becsületét érintő sérelmekkel szemben megbizta *Polónyi Géza* országgyűlési képviselőt és ügyvédet, hogy az *Egyetértés* és a közlemény szerzője ellen haladéktalanul tegye meg a fenytő följelentést.

§§ **Egy konyakgyáros kalandja.** *Sárkány József* addig gyártotta Budapesten a konyakot, míg minden ember tisztában volt vele, hogy ez a konyak nem is embernek való. *Sárkány* ilyen módon jutott arra az eszmére, hogy a bosnyakokat fogja itatni a konyakival *Kállay Béni* közös pénzügyminiszter azonban ugy gondolkodott, hogy a bosnyák is ember s nem szabad vele ilyen konyakot itatni, miért is letartóztatta *Sárkány Józsefet*. A konyakgyáros kiszabadulván börtönéből, be akarta pörölni a minisztert, aki elejét veendő a pörnek ezeröt száz forintot fizetett *Sárkánynak*. Később *Sárkány József* megbánta az alkut s még ötezer forintot kért Kállytól. Hozzátette, hogy ha nem fizeti le ezt az összeget, meg fogja őt huroolni a lapokban. Ezért az útszertért a vádlottak padjára került. Zsarolás kísérletéért ítélték följötté törvényt s egy hónapi fogházra ítélték. E halasztást után nemokára *Sárkány* megbukott, miután előbb mint gondos kereskedő illik, minden vagyonát a rokonával lefoglaltatta. A törvényszéken ebben hamis bukást láttak s *Sárkányt* újra vád alá helyezték. A mai tárgyaláson az volt a mentése, hogy a boszniai gyászos végű kirándulás ingatta meg üzletének az alapját. A törvényszék Készits Antal védő meghallgatása után a vádlottat fölmentette.

TAVIRATOK.

Bécs, október 20. *Admondból* érkezett jelentések szerint most már megtalálták a *Reichensteinen* Pott társaságában szerencsétlenül járt dr. Müller holtestét is.

Krakó, október 20. *Dasinsky* volt képviselőt a hatóság megsértése miatt száz korona pénzbüntetésre ítélték.

Az ausztriai választások.

Bécs, október 20. Egy kiadott kommuniké szerint a német haladópárt mai igen látogatott ülésén megbeszéltek az egyes választókerületek viszonyait. Az elnökség által előterjesztett és egyhangulag elfogadott választási kiáltvány utal a küszöbön álló választások jelentőségére és azt mondta:

A legközelebbi jövő elődöntheti, vajjon Ausztria, mint egységes állam továbbra is lennájjon-e vagy pedig töredékeire szétoszva átadassak egy szlav diktatúrának. A németek a javulást csak egy céltudatos kormány és egy lelkesmeretes népképviselő együttműködésével várják, amialatt a német állam- vagy közvetítő nyelv törvényes megállapítása mellett biztosítandó volna az állam egysége alkata. Csak ez előfeltétel mellett lehet a német nép örökös állását megszilárdítani, az állam hatalmát kielégő megővni és a legközelebbi jövő fontos közzgazdasági feladatait kielégőleg megoldani. E célt megközelíteni csak úgy lehetséges, ha a német érzelmi pártok egy ismét munkaképesé váit rechlstrathban egységesen és zárt sorokban járnak el és egymás közt minden felesleges viszályt elkerülnek. Minden körülmények közt azonban a német haladópárt rendületlenül és minden tekintet nélkül küzdemet fog az alkotmány fenntartása és ennek, valamint az egész törvényhozásnak szabadelvű kitépítése, szociális és gazdasági reformok, a becsületes munka védelme, mindeneke.öt azonban a nép jogai érdekében.

A vaskartell megszűnt.

Bécs, október 20. A N. W. T. jelenti, hogy az osztrák-magyar vaskartell ma felbontották. A kartell utóbbi időben már csak névleg volt meg. A kartell tagjai mai közgyűlésükön határozzák el a vaskartell megszűntetését. Az osztrák és a magyar vasgyárak között minden valószínűség szerint nagyon elkeseredett árversenyzés fog beállni. Beszélkik, hogy már ma erősen hanyatlottak a vasárak.

A menyasszony-királynő.

Hága, október 20. *Vilma* királynő és jegyese *Henrik* mecklenburg-schwerini herceg, valamint *Emma* anyakirálynő ma ideérkeztek s a nép szívélyesen üdvözölte őket. Mikor a királynő és *Henri* herceg a palotába vált megérkezésük után az erkélyen megjelentek, lelkes hódolatokban részesítették őket. A nép a „*Nasszaui Vilmos*” emü nemzeti dalt énekelte el. Déliután a diplomáciai kar a palotába gyülekezett, hol kifejezte szerencsekívánatait.

Hága, október 20. *Vilmos* császár *Henrik* mecklenburg-schwerini herceghez a következő táviratot intézte:

Fogadd híven együttérző szívemből fakadó legbensőbb szerencsekívánataimat. A feladat, melyet magadra vállaltál, nehéz, lemondással teljes és munkában gazdag. A hivatását tiszta tekintettel betöltő céltudatos orániai nő oldalán isten segédelmével sikerülni fog neked, hogy a derék németalföldi népet boldoggá tegyed. Gondolataim és jó kívánságaim kísérik téged és a drága királynőt.

A pápa.

Róma, október 20. A pápa ma a Szent-Péter-templomba ment, ahol 7000 zarándok, köztük igen sok

magyar gyűlt össze. A pápát, aki igen jól érzi magát, lelkes ovációkkal fogadták.

Az új japán kormány.

Jokohama, október 20. (Reuter.) Ito marquis megalakította a kabinetet. Gróf Kacura és Jamamoto tengernagy megtartják tárcájukat, az előbbi hadügyit, az utóbbi a tengerészetit. A többi miniszter Ito új pártjához tartozik.

Közzgazdasági táviratok.

Fiume, október 20. Az *Alberto Treves* gőzös 2650 métermázsa cukorkománnyal elindult *Caltabata*. Holnap indul utnak a *Trieste* 4000 tonna cukorral *Bombaybe*. Az egész cukormennyiség magyarországi gyárakból került ki.

Bécs, október 20. A tőzsdekamara elnöksége a napokban emlékiratot adott át az igazságügyminiszternek és a pénzügyminiszternek a bécsi tőzsde hanyatlásának okairól. A miniszterek megígérték hogy a memorandumban kifejtett kívánságokat alaposan meg fogják vizsgálni.

Bécs, október 20. (A *Budapesti Napló* telefon-jelentése.) E héten az időjárás minden tekintetben kedvező volt, mert a temperatura egészen megelégt a mostani időszaknak és bő esőzés állott be, úgy hogy a hosszu szárazság alatt félbemaradt mezői munkákat folytatni lehetett. Az itteni tőzsdén az irányzat szintén hanyatlás elé hajlott s az ártulorga om majdnem teljes megakadása nem idézett elő nagyobb árvesztéseket. Csak éppen buza és rozs lett 5 fillérrel olcsóbb. Ez annak a körülménynek tulajdonítatott, hogy a tulajdonosok a vásárlási kedvre való tekintettel alig állottak elő ajánlatokkal. A határidőüzleleiben szintén lanyahta volt az irányzat és csekély gyöngyülés mutatkozott. amelynek során buza és rozs 5, illetve 8 fillérrel hanyatlott. Zab és idei tengeri a mult heti ártuloyamon maradt, tavalyi tengeri ellenben 20—25 fillért vesztett, mert ebben a cikében a ledeszeti szükségiet teljesen kielégítettnek látszott és az aratási kilátások nem maradtak hatás nélkül. Az e heti lemondások jelentéketelenek voltak és mindössze 1000 mm. buza, 3000 mm. rozs és 9000 mm. zab került felmondásra. *Zárlatkor* jegyeztettek: buza öszre 7.89, buza tavaszra 8.16, rozs öszre 7.56, rozs tavaszra 7.79, zab öszre 5.67—5.70, zab tavaszra 5.90—5.91 tengeri szeptember-októberre 6.68—6.73, tengeri május-junius 5.37 K. A mai tőzsdén általában jelentékelen volt az üzlet. Még gabonaműveleken is, mert az árak nem változtak. Csak éppen buza lett olcsóbb öt fillérrel a mult szombatit arnoz képest. Eladatok: 2000 mm. sz. arabian 76 k. 7.65 K., a bécsi maiomból 1500 tiszta 80 k. december végén való ártvétele 7.60 K., 77 kg. Ipolsyágból 6.90 K., Balassa-Gyarmatról 78 kg. 7.50 K., Pozsonyból 77½ kg. győri 7.70 K., trautmannsdorfi 80 kg. 7.53 K. Nyíráról, 75½ kg. 7.50 K. Nagyszombatról, 77 kg. 7.40 K. Csornáról, 7½ kg. 7 k. Tó-Komlósról. Rozs 5 fillérrel olcsóbb. Erdélyi 6.50 Brassóba, 6.70 Léváról és Baassa-Gyarmatról, 6.80 Ipolsyágról. Arpa teljes árakon kelt, tengeri 15—20 fillérrel hanyatlott magyar 6.85—6.90, szerb 6.75—6.80. Szilardon tartott volt a zab. Magyar áru minőség szerint 6.65—6.35 koronán kelt. A forgalom liszben nem volt kielégítő korpa pedig lanyahta, különösen rozskorpa, amely 12 fillért vesztett.

Bécs, október 20. Az utolsó hét folyamán az Egyesült Államok atlanti kikötőiből Nagy-Britannába 390,000, Franciaországba 40,000, más európai kikötőkbe 150,000 qu. buzát szállítottak. Kaliforniából és Oregonból 27,000 qu. ment Nagy-Britanniában is 140,000 qu. a kontinens más országába.

New York, október 20. (Terveztősdé.) (Zárlat.) *Gyapot:* New Yorkban hejben 9½/8 9½/8. Nov.-re 9.32 (9.34). Január 9.26 (9.21). New-Orleansban hejben 9½/8 (9½/8). — *Petroleum:* Stand white New Yorkban 7.45 (7.45). Stand white Philadeiphiában 7.40 (7.40). Refined in Cases 8.75 (8.75). Credit Balances at Oil City 1.10 (1.10). — *Zsír:* Western steam 7.47 (7.40). Robe és Brothers 7.80 (7.75). — *Tengeri irányzata szilárd.* Októberre 45½/8 (45½/8). Decemberre 42½/8 (41½/8). Májusra 41½/8 (41½/8). — *Buza irányzata állandó.* Piros ősz hejben 79.— (79½/8). Októberre 77½/8 (77½/8). Decemberre 79.— (79½/8). Márcsra 82½/8 (82½/8). Májusra 82½/8 (82½/8). Gabona szállítási díja Liverpoolba 8½/8 (8½/8). — *Kávés:* air lőő 7. sz. 8½/8 (8½/8). Okt.-re 6.95 (6.95). Decemberre 7.10 (7.10). — *Liszt:* Spring Whea. clears 2.75 (2.75). — *Cukor:* 4½/8 (4½/8). — *On:* 27.87 (27.87). — *Réz:* 16½/8 (16½/8). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, október 20. (Terveztősdé.) (Zárlat.) *Buza* irányzata szilárd. Októberre 73½/8 (73½/8). novemberre 74.— (73½/8). *Tengeri irányzata állandó.* Okt.-re 39½/8 (39½/8). — *Zsír:* Okt.-re 7.— (6.95). Novemberre 6.97 (6.92). — *Szalonna short clear* 6.97 (7.05). — *Sertészsír:* Októberre 14.— (—). Decembe-berre —.— (—.—) — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

M E S E.

A Demeter kalapja.

Hárman voltak testvérek Demeterék. Péter: a rest, Juliska: a kíváncsi és Demeter: az ostoba.

Az apjuk szegény parasztember volt, aki földműveléssel kereste a kenyerét, amíg az Isten egészséggel megáldotta őt. Hanem egyszer beteg lett a szegény ember, ágyba került és amikor érezte, hogy az utolsó percei közelednek, oda szólította maga mellé a három gyereket és így szólt hozzájuk:

— En édes eselédim, én szegény árvaím, hallgassatok ide. Mivel az Uristennek úgy tesz, hogy az első kakasszóra én már ne legyek az élők sorában, hát én azonképpen cselekszem utolsó perceimben, hogy elmondom tinéktek, mit hagyok itt ezen a világon a ti számotokra. Künn az ámbituson van egy hombár buza, szép acélos szemű, tisztaháti buza, azt neked hagyom, Péter fiam meg a Juliska hugodnak. Nem nagy örökség, az igaz, egy télesztendő alatt megis süttetek, megis esztek, hanem hát ez még nem odáig van. Abban a buzában kincs van...

— Kincs?! — álmélkodtak a gyerekek.

— Kincs ám, édes eselédim! Csak hogy ahhoz nem úgy lehet ám hozzájutni, hogy: add ide uram Isten s én megkapom! Nem bizony, hanem egy kicsit izzadni kell azért. Mert a buzaszemeket egyenként meg kell olvasni, jól megforgatni és jól megnézni s amelyiken egy keresztet láttok majd szépen lerajzolva, abban lesz a kincs. És ha nem láttok, édes eselédim, azért ne esetek kétségbe. Olvassátok csak tovább a buzaszemeket; majd elő kerül a keresztes buzaszem is, ha előbb nem, hát a kilencszázézermillió-kilencszáz-kilencvenkilencedik lesz az igazi.

— Tyhű, — vakarta meg a fületét Péter, — kisebb számot is adhatott volna neki kend, édesapám!

— Nem úgy van az, édes fiam, — felelte a szegény ember. — Nem értesz te ahhoz, hát csak hallgass és vedd jó szívvel, amit az apád hagy rád örökséggéppen. Most pedig gyere elő te, Demeter fiam.

Előlépett Demeter és várta, hogy hát ő neki mit hagy örökségül az édesapja.

Emez pedig így szóla Demeterhez:

— Édes fiam, Demeter, a te örökséged a padláson van. Még pedig: egy lyukas kalap. Lyuk hátán lyuk, olyan kalap ez, édes fiam, hanem azért fogadd haldokló apádtól olyan szívesen, mint amilyen jószívvel én azt neked hagyom. — Szólt a szegény ember s aztán visszaesett a párnáira és meghalt...

Eltemették harmadnapra a szegény embert, amint illik, énekszóval és tisztességgel, az árva el is siratták, el is hantolták, három napig nem is ettek, csak egyre sirtak s a negyedik nap azt mondja végre Juliska:

— Péter, ne fognánk hozzá a buzaszem olvasásához?

— Jujj! — fogta be a fülét a rest Péter — ráérünk még erre, Juliska. Inkább főzz egy kis vacsorát, három napja már ugyanis, hogy nem ettünk.

Megették a vacsorát, másnap meg a reggelit s újra mondta Juliska:

— Péter, ne fognánk hozzá a buzaszem olvasásához?

— Jujj, — fogta be a fülét újra a rest Péter — inkább főzz egy kis ebédet a sárgalábu csirkéből.

Pompás jó ebédet főzött Juliska a sárgalábu csirkéből s ebéd után újra mondta:

— Péter, ne fognánk hozzá a buzaszem olvasásához?

— Nem bizony — felelte Péter, végig dölve a subáján az ámbituson — ebéd után minden okos ember alszik előbb egyet s csak azután gondolkodik a dolgról.

Igy ment ez vagy három napig, hanem ekkor Juliska, akinek majd kifurta már az oldalát a kíváncsiság, hogy megtalálhassák a keresztes buzaszemet, azt mondta Péternek:

— No, ha nem jössz, majd hozzáfogok én egyedül is. — És leült Juliska a hombár elébe s olvasta-olvasta déltől estig a buzaszemeket.

Ekkor azt mondja neki Péter:

— Kelj fel, Juliska és főzzél vacsorát.

— Dehogy főzök, Péter — felelte Juliska s a kíváncsiságtól majd kiesztant a két orcája, úgy égett — sietek, meg kell találnom a keresztes buzaszemet.

És feljött már az égre a kaszáséllag is, Juliska meg egyre ott ült a hombár előtt, míg a Péter gyomra úgy korgott az éhségtől, hogy a címos cica ijedten ugrott el mellőle.

— Hallod-e, Demeter — szólt ekkor a még mindig a subáján fekvő rest Péter az öcséséhez, — eredj le a kertbe, oszt' vágjál le egy fej káposztát, mert nagyon éhes vagyok.

Az ostoba Demeter, aki különben nagyon jó fiú volt, csak hogy olyan ostoba volt szegény, mint a sült liba, — fogta erre a pitarajtóból a fejszét és lement a kertbe.

Ott pedig sorba lekaszabolta a káposztafejeket s egy lepedőbe kötve felvitte Péternek.

Na, haragudott erre Péter, el is naspálgolta Demeter, de a káposzta is kárba ment. Péter is éhesen maradt s Juliska csak egyre olvasott és olvasott tovább, mert a kíváncsiság majd kifurta a kis hitvány oldalát.

Igy ment ez a dolog vagy három napig. A rest Péter majd halálra éhezte magát, Juliska meg majd halálra dolgozta magát s az ostoba Demeternek két volt már a háta a sok ütlegtől, amit Pétertől kapott.

Egyszer aztán azt mondta Péter Juliskának: — Allj fel onnét, oszt' eredj ebédet főzni. Majd én olvasom a buzaszemeket.

Az első három nap keservesen rosszul esett

a dolog Péternek, a következő három nap mulva kezdett bele törődni s azután meg egész kedvvel dolgozott reggeltől estig.

Juliskáról is ugyanezt lehet mondani. Eleinte csak a kíváncsiság hajította a munkára, azután meg megszerette. Nem nézett most már feléje sem a szomszédokra néző kerítésnek, hogy: a Maresa néni kendermagos tyukja vajjon hány tojást tojt a héten?...

És dolgozott a két testvér egy teljes esztendőn keresztül, jó kedvvel és nagy szorgalommal. Az év utolsó napján, Szilveszter estjén, végre kiolvasták a kilencszázézermilliókilencszáz-kilencvenkilencedik buzaszemet... És megnézik. Hát uramfia, csakugyan rajta van a kereszt! Na, volt öröm! A két gyerek kapta magát s úgy össze esőkolóztak, hogy gyönyörűség volt őket nézni.

Hanem aztán elkomorlyodott Péter és azt mondja Juliskának:

— Hát eddig megvolnánk. Hanem most már mit csináljunk ezzel az egy árva buzaszemmel? A többiből már alig van valami, egy esztendő alatt mind felsütöttük. Semmink sincs többé, Juliska, elmehetünk koldulni.

Sírva borult erre a két testvér az egymás nyakába s az ostoba Demeter csodálkozva nézte őket a boglyakemence mellett.

Es ekkor ő is gondolt valamit azzal a csipetnyi kis eszével.

Felment a padlásra, keresni kezdte ott a lyukas kalapot s mikor egy gerenda mellé elrejtve megtalálta, feltette a fejére és — no, az már tisztára esoda, — hogy micsoda gondolat támadt hamarosan az ő buksijában!

Fogta magát erre s leszaladt a testvéreire s ezt mondta nekik:

— A keresztes buzaszemet vessétek el az idén parlagon hagyott földbe és három nap mulva már aratástok lesz.

Bolond beszéd ez, Demeter — felelte erre Péter — fagyos most a föld, nem lehet tavaszig vetni; addig meg mi éhen halunk.

Demeter erre újra feltette a kalapját s azon minutában megfelelt erre is:

— Egy szem buzának nem kell sok hely s ezt a helyet könnyű felszabadítani a fagy alól egy kis forró vízzel.

— Hm — néztek össze Péter és Juliska, bűbájosság van abban a kalapban, hogy az ostoba Demeter ilyen tanácsokat tud nekünk adni. Nézzük csak — szólt Péter — hátha én felteszem, micsoda okos gondolat fog az én eszembe jutni?

És feltette Péter a kalapot, mire olyan értelesen kukorékolást vitt véghez, akarna, nem akarva, hogy három kakason is tul tett volna.

Azután Juliska tette fel a kalapot s azon minutában úgy elkezdett frognni a kis leány, mint jó szélben a szélmalom vitorlaja.

— Nesze, nesze, — kacagtak a gyerekek, visszanyomva a kalapot a Demeter fejébe, — a mi jó édesapánk csak a te fejedre szabta ezt a kalapot, hát csak viseld békében, Demeter. Meg-

hoz tért. Viničius sorai a táblácskán még jobban megnyugtatták őt. Most már nem félt többé a gyanutól, mert úgy gondolkodott, hogy a keresztenyek nem fognak merészkedni egy ilyen magas személyiségen és környezetén bosszút állani.

— Legrosszabb esetben is majd megvédelmez engem Viničius — gondolta magában. — Hiszen csak nem azért hívat engem, hogy megöllessen!

Majd Ursushoz fordult:

— Mondd, jó ember, a nemes Viničius nem küldött érettem gyaloghíntőt? A lábaim meg vannak dagadva és nem tudok oly messzire gyalog menni.

— Gyalog megyünk, — felelé Ursus.

— És ha én nem volnék hajlandó veled menni?

— Neked velem kell jönnöd.

— Megyek már, megyek, még pedig önként. Igaz ugyan, hogy erre senki sem kényszeríthet engem, mert szabad ember vagyok és a város prefektusának barátja. Mint tudós emberek pedig birtokomban vannak oly emberfölötti szerek, melyekkel az emberek fákká vagy állatokká varázsolhatom át. De én megyek, persze, hogy megyek! Csak egy melegebb köpenyt 'és kámzsát veszek magamra, hogy e városrész rab-szolgái fel ne ismerjenek, mert különben folyton feltartóztatnának bennünket, hogy a kezeimet esőkolhassák. Hova megyünk tulajdonképpen? — kérdi utközben.

— Atmegyünk a Tiberisen.

— Nem régen lakom Rómában és még soha sem voltam ott, de bizonyosan ott is csak olyan emberek laknak, akik az erényt tisztelik?

Ursus, aki elég naiv ember volt, nem állhatta meg, hogy léptét meglátsa fel ne kiáltson:

— Ne hazudj, öreg ember! Hiszen te ma Viničiusal az ostraniumban voltál, sőt a mi lakásunk kapuja előtt is.

(Folytatása következik.)

REGENY.

QUO VADIS?

(46)

— REGENY —

Írta: SIENKIEWICZ HENRIK

Arca göresösen rángatózott és élénken folytatta:

— Hallgass rám! Ha Lygia nem marad velem, akkor ép kezemmel felszaggatom sebeimről a kötelékeket és nem eszem és nem iszom többé semmit — halálom azonban a te és a teid lelkét fogja terhelni. Miért ápolnál tehát, miért nem hagyatkozt megálni?

A harag és kimerültségtől halálápadtra vált az arca.

Lygia, aki a mellékszobában minden szót hallott, meg volt győződve, hogy Viničius be is váltja fenyegetéseit. Megrettent. Félte Viničiusot, amíg az hatalmas és erős volt, most, hogy gyengén és beteg, közel volt hozzá, végtelen részvétet érzett iránta. Hogy is lehetett volna ez másképp? Viničius össze volt forrva az ő sorsával és gyakran napokig csak rá gondolt és mindennap imádkozott Istenhez, hogy adjon neki alkalmat arra, hogy Krisztus tanítását követve, jóval fizethessen neki minden rosszért és megtéríthesse őt az igaz hitnek. Ugy érezte, hogy a pillanat most elérkezett. Imáit meghallgatta az Úr.

Atszellemült arccal közeledett Crispushoz és mint egy belső hangtól indítva, így szólt:

— Crispus, maradjon ő nálunk és mi vele együtt maradjunk mindaddig, míg Krisztus visszaadja egészségét.

Az agg presbyter, aki megszokta, hogy minden dologban isteni megnyilatkozást keresen, ősz fejét ijedten horgasztá le.

— Ugy legyen, amint kívánod — mondá.

Viničius egy forró tekintettel köszönetet intett Lygiának, aztán édes zsiabdtság lepte meg. Lehunyta szemeit.

Igy fekdét egy ideig hallgatagon, névtelen boldogsággal lelkében. Már nem félt semmitől sem a világon. Csak arra gondolt, hogy Chilon esetleg bejelentette a hatóságánál eltűnését és ez esetben az őrség bizonyára be fog avatkozni.

Egy pillanatig átéliközött agyán a gondolat, hogy Lygiát még mindig elfogathatja és elvitetheti, de erre már most nem lett volna képes. Ha önféjü, erőszakos és romlott is volt, de még mindig nem volt Nero.

Most már nem lett volna erre képes, és csak azon esodálkozott, hogy sem Lygia, sem Crispus nem kívántak tőle több biztosítékot, úgy érezte, hogy ezek az emberek biztosnak érzik magukat egy magasabb hatalomba vetett rendületlen hitükben.

Crispus beleegyezett, hogy Chilon elhívásuk és elhatározták, hogy Ursus elküldik érte. Viničius néhány sort írt a táblácskára és Crispus felé fordulva, így szólt:

— Ursusall e sorokat elküldöm neki, mert a görög ravasz és bizalmatlan és sokszor, mikor hívtam őt szolgálómmal, eltagadta magát, persze mindig csak akkor, ha semmi jó hírt nem hozhatott számomra és félt haragomtól.

— Ha megtalálom őt, elhozom bizonyosan, akár akar jönni, akár nem — mondá Ursus.

Vette köpenyét és gyorsan eltávozott.

Rémében nem volt könnyű dolog még a legkimerítőbb utmutatás mellett sem, valakit megtalálni. Ursusnak, az erdők fiának, segélyére volt jó ösztöne és némi helyismerete, úgy, hogy nem sok idő mulva Chilon lakása előtt állott.

Chillont nem ismeré meg. Csak egyszer életében látta őt és akkor is éjszakának idején. És most a felelemtől összezsugorodott agg egészen más alaknak tűnt fel előtte, mind az a méltóságteljes, öntudatos férfiú, aki őt Glaucus meggyilkolására rábeszélte. Midőn Chilon észrevette, hogy Ursus nem ismeri őt fel, első ijedségéből kissé magá-

elégünk mi azzal is, hogy a te okos tanácsaidat követjük.

Es elvetették nyomban a keresztes buzaszemet s három nap múlva olyan kalászerdő ringott a három árva kiesike kis földjén, hogy gyönyörűség volt nézni.

Hanem dolgozott is ezután Péter meg Juliska s ha valami nagyon okos gondolatra volt szükségük, akkor csak azt mondták Demeternek:

— Demeter, tedd fel a lyukas kalapodat!
— Mire a Demeter buksijából csak egy dült a sok okos gondolat.

Lux Terka.

KÜLÖNFÉLÉK.

Ejjelel.

Virrasztó szemeim lecsukódnak fája;
Sokáig meredtek a nagy éjszakába,
Lampám alig ég már;
S úgy érzem, hogy mely most szív-altató kéjjel
Rám száll — ez a tiszta, ez az édes éjjel:
Ez talán a vég már.

Milyen jó is volna! Mélyen eltomelve,
Tenger szenvedésem mind, mind elfeledve
Feküdni a sírban;
Moha öltöztetné csak a hátot zöldbe,
Meleg könny nem hullna ott a hideg földre,
Ahol az a sír van . . .

Kongva út az óra, könny van a szememben,
Ábránd-világából visszatér a lelmem,
Kinn szélvihar támad;
Megnyugszik a lelmem, néhéz már mílsem vesztbel,
Felveszem hát újra a néző keresztet
S járom — Golgothámat.

Ketty Endre.

A zsebkendő történetéből.

A főhősnő szekrényben nem az utolsó helyet foglalja el a zsebkendő. Manapság, mikor nemesak a Stanci néni büszkesége a hímzett szalaggal átkötött „tucat”, hanem a kifogástalanul öltözködő nagyvárosi legényemberek előtt is nagyon fontos szerepet játszik a szecessziós rajzu zsebkendő, azt hihetjük, hogy a zsebkendő, mint természetesen a szükséges tárgy már időtlen-idők óta használatban van. Pedig a zsebkendő az ujkor gyermeke s mondhatni, hogy csak a XVI-ik század óta kezdett a használatba elterjedni. Azelőtt ugyiszlán dísz tárgynak tekintették, ünnepélyes alkalmakra vették ki a szekrényből, mátkakendőnek adta a völgyény a menyasszonynak, de éppen séggel nem volt az a rendeltetés, mint napjainkban, különösen ilyenkor őszszel.

Keltemen csakis az uralkodónak és a legidőbb-állami méltóságoknak állott jogukban használni a

zsebkendőt, amelyet az övbe dugtak. Ha valamelyik keleti uralkodó zsebkendővel tüntette ki egyik alattvalóját, ez a legnagyobb királyi kegy jele volt. Sem a keleten, sem másutt nem volt a zsebkendő használata általános egész a középkor végéig. Dísznek is csak a tizenharmadik század elején kezdett divatba jönni, ekkor ajándékozott Frigyes király Sziciliában utána legelőkelőbb személyeinek — a legnagyobb kitüntetés gyanánt — két-két *faoletti*, vagyis vászonkendőt. *Brelagnei Anna* egy arékepe már mutatja, hogy a XV. században VIII. Károly alatt Franciaországban is lábrakapott a zsebkendő divatja, s az a fényűzés, amely akkor a franciák közt járt, nagy szerepet biztosított a zsebkendőnek is a divatvilág közt, s az akkor fejlődésnek induló csipke-ipar azt eredményezte, hogy a zsebkendőt mind díszesebben készítették; addigi anyagát, a durva lenvászt is a finom indiai musszelin váltotta fel, amelyet oly finoman szőttek, hogy egy tizenhat méter hosszú musszelin-darabot kényelmesen be lehetett dugni egy dobányszelencébe. Ilyen remekbe szőtt musszelinből készítették a zsebkendőket, amelyeket szindus hímzésekkel láttak el s a legdrágább csipkével szegélyezték úgy, hogy egy-egy ily zsebkendő valószínűleg vagyont képvisel. II. Henrik francia király, aki egy, a nyakán támadt pattanás miatt hozta be *fráisenek* nevezett csipkegallérokat, folyton folyvást jobban terjesztette a zsebkendő divatját, utódja, III. Henrik volt az első, aki a zsebkendőt már illetszerrel szagosította.

Anyagban és kiállításban mindig fényűzőbbek lettek a francia zsebkendők és divatjuk, mint általában minden francia erkölcs és erkölstelenség, gyorsan utat talált Németországba, de a fényűzés oly nagy méreteket kezdett venni az új divatekék terén, hogy Németországban törvényt hoztak ellene. Természetesen a Divat győzedelmeskedett a törvény betűjén, sőt még inkább terjedt a díszesebbnél díszesebb zsebkendők használata. Az elhunyt III. Henrik parfümös *monchoi-fajából* lettek Németországban az ugynevezett *Vénusz-kendők*; ezeket a női szépség ápolására használták: mindenféle illatos vizekbe áztatták és éjleire úgy rakták a szép asszonyok az arukra. Egy 1575-ben kiadott *Asszonysejtelés* című könyv leírja azoknak az illatos vizeknek a receptjét, amelyekben a könyv szerint: „zsebkendőket áztatták, mert az asszonyi arcot széppé, vakító fehérré és barsonymává tette ez a zsebkendő-borogatás.” A szépségvizek receptje néha eléggé furcsa összeállítású: timsó, gumi, tojásfehérje, higany-szublimát, terpentín, ecet gyömbér, citrom- és narancs-olaj és égetett cukor keverékéből mártogatták a zsebkendőket. *Allegio* mester azt írja az *Asszonysejtelésben* hogy aki szépségvizzel hét nap egymásután borogatja az arcát, „oly szép lesz, mint egy királynő.” Csak az érthetetlen, hogy miért kellett a szépségvízbe — selyem- és musszelin-kendőket mártogatni?

A XVII-ik század elején kezdett különösen

— Nos, — szólalt meg a princ, aki az ő halott kedvencét nem láthatta, mert az úgy tején feküdt, — megkapom most a sorbetemet?

— Attól tartok, Lalji, hogy a gyümölcsnedv nem lesz a javadra, — felelte Ketty, erőszakosan összeszedve magát.

Az ijedelemtől és szédüléstől még egészen elfogódva kidobta az ablakon a fél banánt, amelyet a halott Moti gyöngéden gonosz kis szivére szorított. Egy papagály rögtön lecsapott a esemégre és egy ágra repült vele. Ez megtörtént, még mielőtt Ketty, aki félig eszméletlenül volt, elriaszthatna volna a madarat és a következő pillanatban egy zöld toll-tömeg nehézkesen hullott le a földre. A papagály is oda volt.

— Nem Lalji, a gyümölcsnedv sehogyszen valónk a javadra — ismételte Ketty halothalvány arccal.

Mennyire kellett most Niekre gondolnia! O, azok a figyelemzetések és esdeklések, amelyeket visszautasított magától! Azt mondta, hogy élete egy órára se biztos és mennyire igaz volt! Az az aggasztó, lassan lappangó veszedelem, amely fenyegette, Kettynél erősebb idegeket is megriáztatott volna. Merről, milyen alakban csak le a legközelebbi támadás? Melyik rejtekből máskor majd elő a gyilkos halál? Hiszen maga a levegő is meg lehet mérgezte, már lélegzeni sem mert.

A végrehajtás vakmerősége épp annyira ijesztette, mint maga a gonoszított szándéka. Ha világos nappal a barátság alora alatt, csaknem a király hitogatásával egyidejűleg megtörténhetik ilyesmi, mire lesz képes a cigányvő ezután? Egy fedél alatt volt a maharadsza-kunvárály. Ha Tarvin sejtelve alos, hogy Sitabhai az ő élete ellen is tör, akkor az a reményesség is bízathatja, hogy egy csapásra két legyet találhat.

Fagyos borzalom futott végig rajta arra a gondolatra, hogy milyen könnyen adhatta volna maga horegne a mérgezett gyümölcsöt.

A fiu megfordult az ágyban és nézte Kettyt.

— Rosszul vagy? — kérdezte tőle komo-

elkerjedni a csipkeszegély a zsebkendőkön és csak-hamar itt is tulzása esnek, úgy hogy például 1715-ben már háromszor akkora volt a zsebkendő szegélye, mint maga a zsebkendő. Az az örületes ényűzés, amely a XVIII. század zsebkendőit jellemezte a század vége felé kezdett alábbhagyni, és a XIX-ik század elején már vörös sarku gyapozzsebkendő járta, amelyeket később rajzokkal, híres emberek arképeivel láttak el. A XIX. században már teljesen a divat szeszélyeitől jügg a zsebkendő színe, nagysága, anyaga Udvaroképességét *Josefinek*, Franciaország első eszárjánának köszönheti a zsebkendő. A Nagy Napoleon felesége értett ahhoz, mi módon kell a női szépséget sokáig elantani, de mindig bántotta őt egy seboradás az orrán: e forradás miatt va-ahányszor megjelent a nagy udvari ünnepeken, mindig csipkével szegélyezett zsebkendő tartott — csak egy véletlenségből — az area elő és evvel udvaroképessé tette az addig lenézett nátha-felöngöt.

Manapság már szinpadképes is a zsebkendő. különösen mióta a Duse-féle iskola, a verista irány hódít, bár még mindig nagyon sokan esztétika ellenesnek tartják a szinpadon a zsebkendőt. De hisz' mindent agyon szötkak esztétizálni.

+ **Fosztogatás Pekingben.** Egy Pekingben élő francia orvos nagyon jellemző dolgokat ír a *Gaulois*nak az amerikai és angol katonák pekingi viselt dolgairól. A francia orvos mint szemtanu meséli, hogy sem az angolokra, sem az amerikaiakra nem lehet rátogni, hogy gyilkolnak a „sárga ördögök”, hanem aztán a lopásban, a zsákmányolásban a fosztogatásban vezérszerepet visznek. Egyes utcákban valószínűleg árverés folyik lopott holmból, s ami jellemző, az amerikai és angol legénység árulja az összelopott tárgyakat, — a tiszt urak meg veszik. Kirabolták például az amerikaiak a Pekingben élő mohamedánok lakásait is és a tisztok egymásra árverezték az értékes és értékes dolgok eladásakor. Egy alkalommal a szó szoros értelmében ostrom alá vették a legelőkelőbb pekingi utcát, amely teie van kereskedésekkel. Aranyat, ezüstöt, ékszeret, életfontosított selymet, ritka értékű porcellán-tárgyakat és szandála-áruanyagokat harcoltak össze alig egy-két óra alatt s mikor a fosztogatást végignéző francia orvos megkérdezt egy amerikai tisztet, hogy tudja ezt a rablóhadjáratot megengedni, az amerikai tiszt mosolyogva felelte:

— Inkább lopjanak, mint gyilkoljanak!

+ **Német népszokások.** Egy német etnográfus, aki gyűjti a hazájabeli népszokásokat, érdekes dolgokat ír arról, hogy mi mindenféle babona járja *Baden* némely vidékén a parasztság közt, ha gyermek születik. Így: az újszülöttet az asztal alá helyezik néhány pillanatra, hogy nagyra nőjön. Más vidékén *Badennek*: palavesszőt adnak a kis baba kezébe,

lyan. Akkor ne fáradj a sorbettel, csak Moti küldi ide, hogy játszhassam.

— O Lalji, Lalji! — kiáltotta Ketty magán-kívül.

Ingatag léptekkel ment oda az ágyhoz, rávetette magát a füra és keserves sírással átolelte, mintha csak a saját testével akarta volna megvédelmezni, gonosz hatalmak ellen.

— Most már másodsorú sírsz ma — mondotta a princ — Ketty rángó vállait nézve. — Ezt megmondom Tarvin szívének!

Ez a beszéd Ketty szívébe markolt, s keserves, reménytelen vágyakozást keltett benne. Ah, csak egy pillanatra érezné a mentő erőt, amelyet elutasított magától! Hol lehet most? — kérdezte magában szenvedélyes önváddal, mi érthette ezt az embert, akit ő visszatartott attól, hogy elmeneküljön ebből az országból, ahol mindenfelől a halál és romlás leskelődik?

Tarvin ezalatt a Dak Bungalevban levő szobájában ült. Mind a két ajtót nyitva tartotta, hogy a forró sivatagszél feléje áramlott, mert látni akarta legalább, hogy mi közeledek feléje. Előtte az asztalon ott hevert a revolver, belső zsebében ott volt a Naulakha! Emészette a túrlmetlen áhítózás, hogy elkerülhessen erről a helyről és átkozta a meghódított kincset, amelynek nem volt ereje arra, hogy magával vonzza Kettyt.

TIZENKILENCEDIK FEJEZET.

Miután a veszedelmes gyümölcsöket biztos zár alá tette és a herceget Motijának titokzatos halála miatt megvizsgálta, Ketty bőséges alkalmat talált este és egész éjszaka arra, hogy szívével és lelkiismeretével tanácskozzék. Amikor másnap piros szemhéjjakkal és álmatlanságtól nehéz fejjel fölkel, azzal legalább tisztában volt, hogy amíg csak él, az lesz a feladata, hogy az indiai nők között és érettük dolgozzék továbbra is és szívének a fájdalma ellen nem is lehetett más erőssége, mint éppen a munka.

(Folytatása következik.)

A rádza nyaklánc

— REGÉNY —

írta: RUDYARD KIPLING

Ketty az asztalra tette a kosarat, de akkor már mást gondolt a princ. Most már gránátalmából való sorbetet akart és pontosan utasította Kettyt, hogyan keverje a cukrot, tejet a gyümölcsnedvvel és a vörös magrakkal. Ketty kiment a szobából, hogy poharat és tejt hozzon és Moti, aki az ágy alá bujt, mert rajtakapták, amint a princ smaragdját akarta megkaparintani, előmászott, s felhasználta az alkalmat, hogy egy szép banánt válasszon ki magának. Mivel pedig jól tudta, hogy ura és parancsolója nem hagyhatja oda az ágyat, oda se hederített tiltó szavára, hanem egészen kedélyesen szembe ült vele, apró, fekete ujjaskövivel összesen lehámozta a zöld héját, rávigyorgott a fiura és jóízűen pófázott.

— Nagy lurkó vagy te Moti — mondotta a princ nevetve. Ketty azt mondja, hogy te nem is vagy isten, hanem csak egy szürke majom és én el is hiszem. Ha visszajön, verést kapsz.

Moti megetté már a fél banánt, amikor Ketty újra belépett, de azért esze ágában sem volt, hogy meneküljön. Ketty pedig csak gyöngén megbökte a kis rablót, mert éppen az utjában volt s arra ez rögtön felborult.

— De mi baja van Motinak, Lalji? — kérdezte Ketty s ámulva nézett a majomra.

— Egy banánt lopott s most halottnak tette magát. Koppints csak egyet a fejére.

Ketty a mozdulatlan kis test fölé hajolt és látta, hogy Moti éppenséggel nem mókázik. Halott volt.

Halovány arccal kelt fel újra s megszagolta a gyümölcsös kosarat. Csakugyan finom, édeskés, fojtó illat áradt belőle s kábítólag hatott ilyen közelségből. A kosarat gyorsan visszatéve, kezével a homlokához kapott, szédülni kezdett.

hogy jól megtanulja az írást; könyvet is tesznek a vánkosa alá, hogy könnyen tudjon később tanulni. Érdekes, hogy a badeni paraszt úgy akarja megóvni a kis gyermekeit a betegségtől, hogy mikor a gyermek alszik, gerlét tesznek a szívére s ennek a bugása elhajtja szerintük a betegséget. Ha pedig beteg a kis gyermek, a galamb csőrét érintik a szájához, hogy kiszívja a betegséget; az is szokás, hogy ha beteg gyerek van a családban, a módosabb német paraszt felruház vadonat-új ruhával egy szegény gyermeket. A német etnográfus megjegyzi, hogy ily babona van a német parasztok között vagy száziéle, de a gyermek tisztántartása nem éppen kiváló erényük, úgy, hogy a kis gyermeknek születése utáni fürdője sokáig — az utolsó fürdője marad.

† **A Nilus-forrás.** Egy német folyóiratban följött érdekes cikket írt most dr. Kandt német orvos, aki évek hossza során át kutatott Kelet-Afrikában; az ambiciózus Afrika-utazó a Nilus-forrás problémájának megoldását tűzte maga elé főfeladatul. Abból a föltevésből indult ki, hogy a Kagera-, vagyis az a folyó, amely a legtöbb vizet viszi a Viktória-Nyanza tóba — a Nilus forrásának a könyöke és így a Kagera-ból kell egyszersmind az igazi Nilus-forrásnak erednie. Már Kandt előtt is félig-meddig ez volt a nézete Baumannnak, bár ő később, mikor a Tanganyika környékét vette tudományszerint alá, a Ruwenzori mondtotta a tulajdonképpeni Nilus-forrásnak. Gróf Götz 1894-iki utazásai után nem tartotta helyesnek az eddigi nézeteket és a Kagera egyik mellékfolyójáról, a széles medrű Nyavarongról állította, hogy ez az igazi Nilus-forrás, szóval, nem tudtak megegyezni az utazók e kérdésben. Kandt elhatározta, hogy a Nyavarong mentén fog felfelé haladni s mikor arra a helyre ért el, ahol a délnyugatról jövő Akanyaru egyesül a Nyavaronggal, látta, hogy ez utóbbi szélesebb folyó, mint az előbbi. Kutatóit tovább és talált a Nyavarongnál is szélesebb folyót a Kagera mellékvizei közt: a Ruwenzori és e kutatásai nyomán megállapította, hogy a Nilus forrása csak a Kagera vízrendszeréből eredhet. A földrajz-tudósok sokat vitakoztak és vitakoznak afelől, vajjon helyes után haladt-e Kandt a következtetéseiben és így helyes-e, mikor a Kageráról mondják, hogy az a *caput Nilii*; ha e kérdésre felelni akarunk, úgy első sorban azt a szerepet kell tekintenünk, amelyet a Viktória-Nyanza tó játszik a Nilus folyásában. Ezzel a tóval eddig egyszóvalán semmit sem törődtek a Nilus forrásának a kutatói és alig foglalkoztak a hidrogéniális viszonyaival, pedig Kollmann és Stuhlmann német utazók feljegyzéseiből is az tűnik ki, hogy a Viktória Nyanza nem a Kagerától kapja a legtöbb vizet és így a legvalószínűbb, hogy maga Viktória Nyanza a Nilus forrása.

† **A telefon-sárkány.** A repülő sárkánynak új alkalmazásáról beszélnek most Amerika tudományos köreiből. Nemrég kiállították Chicagóban oly készülék modelljét, amely megmutatta, hogy mi módon lehet például háború idején az ostromlott várost, vagy pedig más hozzáférhetetlen helyet a külvilággal összeköttetésbe hozni. Felereszenek a levegőbe egy repülő-sárkányt amelyre telefon-drót van alkalmazva s ez a drót villamosság segítségével leereszthető a sárkányról, ha az már elég magasan lebeg a levegőben. Természetesen, mivel a drót nagyon súlyos, ezzel arányban a sárkánynak is nagyon nagyra kell lennie. Az ostromlott várossal való telefon-összeköttetés a sárkányra alkalmazott dróton kívül másrészt azoknak a drótoknak a segítségével is történik, amelyek a sárkányt felereszlik. Az eddigi kísérletek eléggé sikerültek s most dolgoznak a szerkezet tökéletesítésén, úgy, hogy a jövő háborújában nagy szerepe lesz a telefon-sárkánynak.

† **Egy ritka nagyságu gyémánt.** A világ legnagyobb gyémántjainak egyike az *Impériál*. Érdekes annak a története, mi módon került ez a ritka nagyságu ékkő 1890-ben a *hyderabadi nizam* birtokába. Az *Impériál* rendkívüli nagyságának és ragyogásának a híre elhatolt Indiába és általános érdeklődés tárgya volt az indiai háremekben, mert a legnagyobb gyémánt, amelyről eddig Indiában tudtak, a barodai maharadszáé volt, ez pedig meg sem közelítette nagyságára az *Impériált*. Egy Jacobs nevű őrmény kereskedő folytatatosan arról igyekezett meggyőzni a hyderabadi nizamot, hogy oly indiai hercegnek, akinek sokkal nagyobb a birtoka, mint a barodai maharadszáé, nagyobb ékkő is való hatalmának kifejezésére. Végre is megbízást adott az őrménynek az indus herceg az *Impériál* megszerzésére. Csakhogy az a londoni szindikátus, amelynek a száználvan karátos gyémánt a birtokában volt, kissé szigorú föltételeket szabott; és pedig ezek szerint: a drágakő árát deponálni kell egy angol bankban, az összes szállítási költségeket előre kell fizetni, ha esetleg a vásárból nem lenne semmi.

A nizam beleegyezett a megszabott feltételekbe és azon a napon, amelyen az *Impériál* megérkezett Indiába, a nizam kincstárnoka elhelyezte annak az értékét, mintegy négy és fél millió frankot a megszabott angol bankban és közös elhatározással megállapítottak egy napot, amelyen a gyémántot megvásároltnak kell tekinteni, vagy pedig visszaküldeni Londonba. A kérdéses nap elérkezett, a nizam nem nyilatkozott, így a szindikátus az üzletet egyszerűen befejezettek tekintette és a bank által kifizetette: a négy és fél milliót. Néhány héttel utóbb egyszerre csak megjelent a bankban a nizam megbízottja, az *Impériál* vissza akarta adni és az elhelyezett pénzt követelte, de mikor felvilágosították őt, hogy kívánsága már nem teljesíthető, a megbízott feljelentéssel fenyegetőzött. Be is pörölték Jacobst, az őrmény kereskedőt, de az angol bíróság felmentette őt és később a polgári pört is elvesztette az indus herceg. Azóta oly hírek jöttek Európába, hogy a nizam mégis megbékült később a vásárral, sőt Jacobst is vissza fogadta kegyébe.

† **A levélírási bolondját.** Néhány nappal ezelőtt érdekes törvényszéki tárgyalás volt Londonban. Ellinor Johnson kisasszony vádolta be John Litten urat házassági ígéret megszegése miatt. Litten vőlegénységének négy esztendeje alatti csekély *hátszázhuz* levelet írt menyaszonnyának. Mindenki esodálokzott Londonban e nagy számon, pedig Amerikában az ilyféle vőlegények leveleinek száma amerikai arányban, sokkal nagyobb, úgy hogy Litten ur levelezése csekélységének tűnik fel. Például hónapokkal ezelőtt Filadelfiában is szőszegéssel vádolt egy hölgy egy urat, aki neki egy esztendő alatt *kilencszáz* szerelmes levelet írt. Egy *coloradói* vőlegény három esztendőn keresztül *naponta* három apróbetűs levelet írt arájának, *Bostonban* pedig elbocsátottak egy gyári hivatalnokot a szolgálatból, mert rájöttek, hogy a hivatalos órák háromnegyedrészre alatt szerelmes leveleket írkal, szép rekordot is ért el, mert tizenhat hónap alatt *ezerhátszáz* leveleiben vallott szerelmet. Valamennyi leveleiből legboldobabbika azonban egy chiesigói bankhivatalnok, aki imádoztjának, egy miss *Blamish* nevű hölgynek hét év alatt *hátezerhatszáz* levelet írt; ha az imádozt olovasta valamennyi levelét, úgy megérdemli az ilyen udvariót.

† **Szinházi botrány Honoluluban.** A Logan nevű amerikai katonaszállító gőzhajó hétszáz katonát tett szeptember közepén *Hawaii* szigetén partra. Három napig tartózkodtak csak a katonák a szigeten, de annyi dolga akadt velük a rendőrségnek, amennyi máskor évszámra sincs. Szifkozódtak, átkozódtak a szinházi előadás alkalmával s amikor egyik szereplő színész leszott e miatt a nézőtérre, a durva katonák ugyszólván szét akarták szedni a szinházat s a rendőrség megfeszített erővel sem tudta volna az illető színészt megmenteni a katonák dühétől, ha hirtelenében meg nem érkezik a Logan hajóról az őrző, amely nagynehezen meg tudta lékezni a garázdálkodó katonákat.

† **A mozdony füstemésztése.** A szász vasutak főigazgatóságának egyik tagja fontos találmányt mutatott be nemrégiben, melynek az a célja, hogy a mozdonyok üstjét teljesen megszüntesse. A készüléket Chemnitzben már négy mozdonyon alkalmazták. A füst emésztésével a tüzelési anyagnál is jelentékeny megtakarításokat érnek el. Oly mozdony, mely ily készülékkel el van látva, teljes kihazsnálás esetében és a legrosszabb terepviszonyok mellett havonként 13,000 kilogramm szenet takarít meg úgy, hogy a szász vasutak évenként négy millió értékű szénnel kevesebbet használnának el, ha a füstemésztő készüléket valamennyi szász mozdonyon alkalmaznák. A készülék minden mozdony részére száz márkába kerül.

† **Bűnösök arcképei.** Egy hivatalos fényképezés a berlini rendőrség és detektív-testület sok tagját képezi most ki a fotográfiában, hogy képesek legyenek egyes bűnösök pillanatfelvételére. A fotográfáló rendőrtisztviselők valóságos vizsgámi főnagok a berlini rendőrfőnökség előtt fényképezési tudásukból. A bűnösök lefotografálásakor mindig nagyon sok baja volt és van a rendőrségnek, mert hiába kérték és kéri a „tettes” urakat hogy nézzenek barátságosan, azok csak azért is elfintorítják arcaikat, úgy hogy a kép ne hasonlítson az eredetire. Ha a bűnösök arcképalbumában lapozgatunk, felülünk, hogy az arcon kezeket láthatunk; tudnillik a rendőrtisztviselők kénytelenek gyakran kezükkel erősen tartani a bűnös fejt, mert különben azok nem maradnának nyugodtan. Ezelőtt villamos fényt vettek az ily fényképezésekhez segítségül, mert a bűnös feleslegesnek tartott a sötétben minden arc-fintorítást s a villamos erő csak egy pillanatra vetett fényt, de a míg ideje lett volna e pillanatban a bűnösnek arra,

hogy arcvonásait eltorzítsa, a félvétel már megvolt. Az újabb időben napfényt használnak e pillanatfelvételhez is. A fényképező gép természetesen villámgyorsan működik s már csak a félvétel, mielőtt csak le is ilne a bűnös és csupán félrevezetés céljából hagyják őt a gép előtt ülni. Rendesen több száz példányban készítik el az egyes bűnösök arcképét és ezeket elküldik a nagyvárosok rendőrségeinek, ahol gondot viselnek a fotográfákra a feketekönyvben.

Napirend.

Napló: Vasárnap, október 21. — Római katolikus: G. 20. Ors. sz. — Protestáns: G. 19. Orsolya. — Görög-orsz.: (október 8.) A. 19. Pelágia. — Zsidó: Tisri 28. — Nap kél: 6 óra 13 percek. — Nyuszik: 4 óra 44 percek. — Hold kel: reggel 4 óra 55 percek. — Nyuszik: délután 3 óra 33 percek. Földtávolban 7 óra 6 percek délelőtt.

A miniszterek nem fogadnak. A budapesti egyetemi atletikai klub versenye az Orczykerten délután fél 8 órakor.

Bucsu a Terézvárosban. A katolikus ifjak körének jubiláris ünnepe este 6 órakor az Üllői-ut 5. sz. a.

Az iparos ifjak országos egyesülete kedélyes estéje a Rottenbiller-utca 14. sz. a.

Nemzeti Múzeum. Régiségár nyitva van délelőtt 9 óratól délután 1 óráig. Többi tárai i korona balépődij mellett tekinthető meg.

Országos Képtár és Dürer kiállítás az Akadémiában délelőtt 9 óratól 1 óráig.

Teknőhalas Iparmúzeum nyitva délelőtt 9 óratól 1-ig és délután 3 óratól 5-ig.

Walter Orane kiállítás az Iparművészeti múzeumban délelőtt 9 óratól 1-ig és délután 2 óratól 4-ig.

Természettudományi gyűjtemények múzeuma (Múzeum-körút 4. sz.) nyitva délelőtt 10—12-ig.

Magyar kereskedelmi múzeum és házipar kiállítás a városligeti iparcsermokban délelőtt 9 óratól 2 óráig.

Akadémiai könyvtár zárva. Múzeumi könyvtár zárva.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—8-ig.

Közelekedési múzeum a Városligetben, nyitva délelőtt 9—12-ig.

Földtani Múzeum (Stefánia-ut 14.) nyitva délelőtt 10 óratól 1 óráig. Belépődij nincs.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Tudakozó osztály és kereskedelmi szakkönyvtár VII. Kerepesi-ut 22. sz. Hivatalos órák délelőtt 9—12 óráig és délután 8—6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása, a Keleti mintáir és kereskedelmi történeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás, melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl) a városligeti iparcsermokban nyitva: délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután 2 óratól 4 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Szórakozó helyek.

New York-kávházban minden este nagy katonazené.

Hanusz kávéház Király-utca sarkán, esténként a nagy, kir. honvéd zenekar hangversenye.

Ehm János éttermeiben Nemzeti Színház épület minden este Banda Marci és fia hangversenye.

Futzer György éttermeiben Deák-tér, minden este Schreier hegedű-hangversenye.

Somossy Orfeum válogatott műsor.

Ferenczi kávéház. Csóka nemzeti zenekarának hangversenye.

Tátra kávéház Király-utca Tordajo női zenekarnak hangversenye.

Orthon kávéház minden este 8 órakor Banda Marci veje Dama Balogh Rudi hangversenye.

Hatám kávéház. Horváth Jancsi jeles zenekarának hangversenye.

Erdélyi minta vendéglő. Dalszínház-utca, a fővárosi közönség találkozó helye.

Monopol kávéház Váci-körút 37. minden este Oláh Sándor zenekarának hangversenye.

Folies Caprice kiváló új műsor.

KÖZGAZDASÁG.

Hetiszemle.

Budapest, október 20.

Gabonaüzlet. (A *Budapesti Napló* tudósítójától.)

Az e heti időjárás végre meghozta a régen várt esapadékat. Már a hét kezdetén erős esőzések voltak, melyek futólagos derülés után később az egész országra terjedtek ki és a hét végén is tartottak. Az őszi vetés mindazonáltal halasztást szenved és meg van neheztve, sőt a már kikelt vetés is csak nehezen fejlődik. A vizállás is állandóan rendkívül alacsony, de a javulás most inkább várható.

A külföldi piacokon határozottan lanya irányzat uralkodott. A forgalom csaknem mindenütt korlátolt és az árak esőkendek. A lanyhaság az amerikai piacokról indult ki. Dacára a leszállított tengeri hajózási díjaknak, a kivétel mérsékelt maradt; a látható készletek is oly magasságot értek el, mire már évek óta nem volt példa és a mellett úgy látszik, hogy a hozatalok egyhamar nem is fognak csökkenni. Az utolsó heti szaporodás buszban egymagában 1,378,000 bushelt tett ki. — Argentínából is kedvező hírek érkeztek, a tulajdonosok is engedékenyek és a nagymérvű lebonyolítások, visszaeső árak mellett, szintén számottevőek voltak. Az árvesztésnek 2 és fél c-t tesz ki. Angliában, hol a szilárd irányzat mégis hosszabb ideig tartotta magát, ugyancsak lanyhaság állott be; a vedők jobb hozatalok mellett tartózkodnak. Franciaországban az irányzat szintén nyomott. Bevételi szükségletéről egyelőre szó sincs és az árak, melyek eddig is csak

Iparvállalatok.

Table with 3 columns: Company name, price, and other details. Includes entries like 'Pallas' tródi. és gyomlási r.t.', 'Posta közpönyvnyomda', 'Alut. vagonkölcsözés r.t.', etc.

Közlekedési vállalatok.

Table with 3 columns: Company name, price, and other details. Includes entries like 'Adria' t. tengervíz r.t.', 'Budapesti ábrakészítő r.t.', 'Uryana, élvezet', etc.

Sorsjegyek.

Table with 3 columns: Lottery name, price, and other details. Includes entries like 'Bazilika-sorsjegy', 'Bocvárosi nyaralókölcs. 1874', 'Budavári sorsjegy', etc.

Pénznekem és váltók.

Table with 3 columns: Location/Type, price, and other details. Includes entries like 'Francia bankjegy', 'London 10 fontos', 'Lingott', etc.

A budapesti terménytözsde.

A terményüzletben a szezonzerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következők ár-folyamokat állapította meg:
Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar 40.-45.- korona, vörös idej 62.-64.- korona, vörös erdélyi ...

A bécsi értéktözsde.

Előzetesen tartották a gyenge árfolyamok. Déli tözsde valamivel szilárdabb külöldre. Zárlatismét gyenge. Magánidőskontó 37/8%.
Bécs, október 20. (Magyar értékek zárlata.) 4/20-os aranyjárdék 118.80. Tiszta és szegedi kölcson sorsjegy 138.-. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 18.63. Magyar kőeli vasuti állami kötvény 116.-. Magyar leszámított és pénzváltóbank 423.-. Rimamurányi vasműrészvény 504.50. Magyar koronajárdék 90.05. 4/20-os Magyar földteleh. kötvény 90.30. Magyar hitelbank részvény 68.-. Magyar nyereményi kölcson sorsjegy 103.50. Kassa-oderbergi vasuti részvény 339.-. Magyar kereskedelmi bank ... Magyar cukoripar ...

következők voltak: Osztrák hitelrészvény 648.-. Magyar hitelrészvény 648.50. Angol-Osztrák bank 267.-. Bécsi bank-egyesület 459.-. Union bank 527.-. Länderbank 406.-. Osztrák-magyar államvasut részvény 642.-. Lombard 107.-. Elbhavölgyi vasut 450.50. Északnyugati vasut részvény 449.-. Dohányrészvény 201.50. Rimamurányi vasut 506.-. Alpesi bányarészvény 417.-. Májusi járadék 96.00. Magyar koronajárdék 90.05. Török sorsjegyek 103.50. Német birodalmi márka 117.80. Napoleon d'or 19.22.

Külföldi értéktözsde.

Berlin október 20 (Tözsdei tudósítás.) A porosz jelzalog- és részvénybanknak az intézet helyzetére vonatkozólag kilátásba helyezett nyilatkozat és a tegnapi newyorki tözsde szilárdasága következtében a forgalom jobb árfolyamokkal indult meg. Az amerikai papírokon kívül bank-, továbbá kohó- és közértesztvények részben jelentékenyen emelkedtek. Hozzájárult az irányzat megszilárdulásához a német-angol egyezmény közlétele, meri a tulajdoni többség vagy vélekedik, hogy ez az egyezmény előmozdítja majd a kínai kérdés mielőbbi rendezését. A járadékpiac szilárd, bankértékek a nagyobbára csökdenek. Transvaal vasut javult. Zárlat felé kissé gyengült az irányzat realizációk következtében. Magánleszámtólasi kamatláb 37/8%.

Berlin, október 20. (Zárlat.) 4/20-os papírjárdék ... 4/20-os osztrák aranyjárdék 96.75. Elbhavölgyi vasut ... Magyar koronajárdék 90.40. Osztrák-magyar államvasut 137.-. Kassa-oderbergi vasut ... Bécsi váltóár 84.75. Magyar vasuti beruházási kölcsön 101.10. Alpesi bányarészvény ... Disconto-Commandit 170.60. Általános villamosági Edison 210.75. Gelsenkirchen 193.-. Laura-kohó 195.-. 4/20-os ezüstjárdék ... 4/20-os magyar aranyjárdék 95.25. Osztrák hitelrészvény 202.40. Déli vasut 24.80. Károly Lajos vasut ... Orosz bankjegyek 216.90. 4/20-os új orosz kölcsön 95.90. Török dohányrészvény ... Olasz járadék 94.-. Magyar hitelbank ... Dynamit Trust ... Harpeni 175.75. Az irányzat szilárdult.

Berlin, október 20. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom 4/20-os magyar aranyjárdék 95.25. Magyar koronajárdék 90.40. Osztrák hitelrészvény 202.50. Osztrák-magyar államvasut 137.-. Déli vasut 24.90. Északnyugati vasut 216.90. Elbhavölgyi vasut ... Orosz bankjegy készpénz ... Buschtiehradi ... Orosz bankjegy ... (Ultimeo.) Lombard ...

Hamburg, október 20. (Zárlat.) 4/20-os ezüstjárdék 95.80. 1890. sorsjegy 132.50. Déli vasut 24.75. 4/20-os osztrák aranyjárdék 97.50. Osztrák hitelrészvény 202.30. Osztrák-magyar államvasut 127.75. Olasz járadék 93.75. 4/20-os magyar aranyjárdék 95.60. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, október 20. (Zárlat.) 4/20-os papírjárdék 96.20. 4/20-os osztrák aranyjárdék 96.80. Magyar koronajárdék 90.55. Osztrák-magyar bank 121.-. Déli vasut 25.-. Elbhavölgyi vasut ... Londoni váltóár 204.75. Bécsi bankjegyek 116.-. Villamos részvény 124.-. 3/20-os magyar aranykölcsön ... 4/20-os ezüstjárdék 96.10. 4/20-os magyar aranyjárdék 95.55. Osztrák hitelrészvény 202.20. Osztrák-magyar államvasut 136.90. Északnyugati vasut ... Bécsi váltóár 84.75. Párisi váltóár 814.16. Unionbank ... Alpesi bányarészvény 210.-. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, október 20. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfolyamok jánna. Esti forgalom Osztrák hitelrészvény 202.- Osztrák-magyar államvasut 137.40. Déli vasut 25.10. Osztrák aranyjárdék ... Olasz járadék ... Laura-kohó 193.90. Harpeni 174.75. Discont ... Alpesi ... Bécsi bankjegyek ... Az irányzat ingadozó.

Páris, október 20. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasut ... 4/20-os osztrák aranyjárdék 96.30. Osztrák Länderbank ... 3/20-os francia járadék 99.95. Ottomanbank 536.-. 3/20-os francia járadék 102.37. Alpesi bányarészvény ... Déli vasut 133.-. 4/20-os magyar aranyjárdék 97.-. Párisi bankrészvény 1082. Olasz járadék 93.90. Francia törleszt. járadék 99.05. Osztrák földhitelezési részvény ... Török dohányrészvény 309.07. Az irányzat határozatlan.

UTMUTATO.

Sternberg Armin és Testvére hangszergyár. os és kir. udv. szállítók B. dapest, VII. K. repesi-ut 36) Zongora-termek Kossuth Lajos-utca 23. (Károly-körtut sarok Zenepalota. Megjelent! MAGYAR-TILINKO-ISKOLA, melynek segélyével a tilinkon tökéletességgel és alaposan meg lehet tanulni játszani, - minden további magyarázat nélkül. Egyszermind 65 legsebb magyar s más kedvelt darab. Ára i frt 50 kr.

Budapesti takarékpénztár és Országos Ziólogkölcsön Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Vezérigazgató: Benke Gyula, VI. ker., Andrássy-ut 5.

Első Leánykiházasítási Egylet Budapestben. VI. ker. Teréz-körtut 40-42. szám. Alapították 1863. évben. Kifizetett nérszűtűtőkhöz 1892. december hó 31-ig 1,600,000 frt. Legelőnyösebb feltételek kiházasítási biztosításokra 300 frttól 10,000 frtig.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Október 20. A sertésüzlet irányzata csönös. A) Hízott sertések ára. I. A) Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogramm felüli súlyban) ... fillérg. Öreg közép (páronkint 300-340 kilogramm terjedő súlyban) ... fillérg. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli súlyban) 96-98 fillérg. Fiatal közép (páronkint 251-320 kilogramm felüli súlyban) 96-98 fillérg. Fiatal könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) 97-98 fillérg. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogramm felüli súlyban) ... fillérg. Közép (páronkint 240-260 kilogramm súlyban) ... fillérg. Könnyű (páronkint 200 kilogramm terjedő súlyban) ... fillérg.

fillérg. III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli súlyban) ... fillérg. Közép (páronkint 250-320 kilogramm terjedő súlyban) ... fillérg. Könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) ... fillérg. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) ... fillérg. Könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) ... fillérg. V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogramm felüli súlyban) 94-96 fillérg. Közép (páronkint 240-260 kilogramm terjedő súlyban) 93-95 fillérg. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 92-94 fillérg.

Sertésüzlet az 1900. október 18. napján volt készlet 361,838 darab. - 1900. október 19. napján felhaltattott 688 darab. 1900. október 19. napján elszállítottott 844 darab. 1900. október 20. napjára maradt készletben 367,762 darab.

Időjelzés.

Az Országos Meteorologiai Intézet hivatalos jelentése. - Budapest, október 20. A depresszió délre illetve délkeletre húzódik, míg északra a légneműs tovább erősödik. Az ideai körülmények változóknak, hűvös és sok helyütt - de kivált Olaszországban - esős volt. Nálunk az esőzés tegnap és az éjjel csaknem általános volt. Ma reggel nyugaton derült fölött be de északon és Erdélyben még mindig esik. Kihálás: Váltakozóan és hűvösebb idő várható, helyenkint még esővel, vagy havazással.

TAJÉKOZTATÓ.

Mezőgazdák figyelmébe! Elismert kítunó hazai gyártmány! 1600 gőzcsepplőkészlet üzemben! CZIM: ELSŐ MAGYAR gazdasági gépgyár RÉSZEYNYTÁRSULAT BUDAPESTEN, KÜLSŐ VÁCI-UT 7. SZÁM. Gőzcsepplőkészletek 2 1/3, 3 1/2, 4, 4 1/2, 6, 8, 10, 12 lőrejeűek. Magánjárók (uti mozdonyok.) Kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni, készség-adunk kimerítő és felvilágosító választ. Árjegyzék kívánatra díjmentesen küldetük.

Vizállás.

Table with 4 columns: Location, weight, price, and other details. Includes entries like 'Inn Sándor', 'Duna Pasha', 'Tisza M.-Sziget', 'Kőrös T. Sziget', etc.

Selyem-damaszt-ruha 9 frttól. Csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendelik. Henneberg G., gyáros Zürichben. * Cs. és kir. udvari szállító.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Vasárnap, 1900. október hó 21-én.
A nürnbergi mesterdalnokok.
Opera 3 felvonásban. Szövegét és zenéjét írta Wagner Richard. Fordította dr. Váradi Antal.

Személyek:

Hans Sachs	Ney D	Moser	Kertész
Veit Pogner	Szendrői	Ortel	Zilahi
Vogelsang	Dalnoki	Schwartz	Krétschy
Nachthal	Mihályi	Foltz	Kornai
Beckmesser	Hegedűs	Stolzingi Walth.	Broulik
Kottner	Beck	Éva	Rottler
Zorn	Kiss B.	Dávid	D. ri
Eisslinger	Szabo	Madaléna	Váleni

Kezdeté 7 1/2 órákor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Vasárnap, 1900. október hó 21-én.
Délután 2 1/2 órákor mérsékelt helyárakkal.
A három testőr.
Böhözt 3 felvonásban. Írta Herceg Ferenc.

Személyek:

Polacek	Vizvári	Hortovay	Latabár
Róza	Paulayné	Kosniczky	Zilahi
Liza	M. száros	Latorka	Gabányi
Rátky	Náday	Bálint	Náday B.
Floris báró	Dezso	Csernay	Abonyi

Este:
A cigány.

Eredeti népszínmű dalokkal 3 felvonásban. Írta Szigligeti Ede. Zenéjét Doppler Károly.

Személyek:

Várszeghi	Horváth	Rózi	Hegyesi
Kuria	Hetényi	Ferkó	Latabár
Gyuri	Gyenes	Kisbíró	Körösmezői
Márton	Gabányi	Kondorné	Györgyné
Rebeka	Vizváriné	Sári	Kezseri
Évi	Ligeti J.	Panni	Deunjen
Zsiga, cigány	Ujházi	Erzsi	Fábián
Poti	Mihályfi	Egy öreg	Magyari

Kezdeté 7 1/2 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.
Vasárnap, 1900. október hó 21-én.
Délután 2 1/2 órákor mérsékelt helyárakkal.
Koldus és király.
Operett 3 felvonásban. Mark Twain elbeszélése nyomán szövegét írta és zenéjét szerz. Sziklai Kornél.

Személyek:

Edward	Feledi	Vajta	Iványi
Cinóber báró	Sziklai	Tojtu	Mátrai
Monyonaise	Vidor	Rigó	Erdős
Anyonász	Lendvay	Muslinca	Sarlai
Puff	Bessenyei	Fenella	Szilassy
Manó	Furedi	Elmina	Déry
Cameleon	Kardos	Lilium Kató	Lédó
Pupus	Giréth	Pszit	Ledófsky
Richard	Beótny	Kukorica	Inkey
Pintye	Boros	Csilla	Varga

Este:
Az asszonyregement.
Látványos, zenés bohóság 3 felv. Írta: Reiner Ferenc, zenéjét szerzte: Rosenzweig Vilmos.

Személyek:

Szerencsy	Kardos	Boriska	Fenyvessi
Északy	Maró	Piroska	Béres M.
Mariska	Gombaszögi	Mandi Manó	Sziklai
Juliska	Horváth	Rézi	Láng Etel

Kezdeté 7 1/2 órákor.

Jegyek a M. kir. Operaház, Nemzeti és Magyar Színház előadására kaphatók és előjegyezhetők Bárd Ferenc és Testv. zeneműkereskedésében Kossuth Lajos-utca 4. sz. és Andrássy-ut. 42. sz. a. valamint a New-York kávéházban. (Telefon.)

VÁROSLIGETI SZINKÓR.
Vasárnap, 1900. október hó 21-én.
D. u. 4-kor fél és este rend. helyárakkal.
A megváltó.
Passziójáték 16 képben. Bibliai dráma.
Kezdeté 7 órákor

Táncitanási jelentés.
Van szerencsém a t. közönséggel tudatni, hogy
táncintézetemet
e hóban megnyitottam. Kérem a t. családokat hogy a különcsoportok összeállítására végezt magukat meliőbb előjegyzenek szíveskedjenek. Kívánata prospectus. — Kitérő tisztelettel
RÓKA PÁL, táncmester
VIII., Szentkirályi-utca 6.

Zsebórák
5 évi jótállás mellett
részletfizetésre
kaphatók
Polgár Kálmán
órás- és ékszer-üzletében
Budapest, Erzsébet-körút 29. sz.
Videókére árjegyzék bérmentve.

Díszes ingórák.

Ma és mindennap este 8 órákor
..... a magyar királyi
karnagy ur személynos vezetés alatt

Grand Café Hanusz Béla nagykávéházában.
VII., Erzsébet-körút 53., a körúti fürdő palotájában.

Ehm János éttermei a Nemzeti Színház épületében
Ma és mindennap **Bandi Marci és fiai** kedvelt zenekara hangversenyez.

Nyitva éjjel 3 óráig. A legjobb magyar konyha Nyitva éjjel 3 óráig.
az Erdélyi Mintavendéglőben,
VI., Dalszínház-utca 8. (az Operaház mellett).

A NEW-YORK KÁVÉHÁZBAN esténként
Souterrainben étterem. **katona-zene.**

PUTZER pince-éttermeiben Deák-tér.
Ma és minden este **SCHREYER,** a perzsa sah által kitüntetett hegedűművész hangversenyez. — Számos látogatásért eszedzik
Putzer György vendéglős.

Ferenci kávéház
Budapest legkellencebb szórakozó helye a fővárosba érkező időgenek találkozója
Csóka kedvelt zenekarának hangversenye.
Hűdög buffet. — Figyelmes kiszolgálás.
Egész éjjel nyitva. — Gyermekes kiszolgálás.
Grass Ödön, kávé.

TÁTRA NAGYKÁVÉHAZ. Családok szórakozó helye
VII., Király-utca 77.
Ma és mindennap **Torjado** remek helyzenekar **Rosenzweig** kedvelt karmester vezetésével...
Külön szobák. Mérsékelt árak. Hűdög buffet.
Grüner Jacques, kávé.

OLÁH SANDOR
kitérő szólóista zenekarával minden este
•• hangversenyez. ••

Kitűnő kávé-házi italok.
Pontos kiszolgálás.
Szeparék.

A hasájt mindenkefeletti szerető igaz magyarnak jól esik azt tapasztalni, hogy újabbban nálunk semet dalban és zenében csak a magyar kerekül, csak a magyar kedvelik. A magyar népe az, mely a magyarok örömeit fokozza, mely a magyarait jól és bájosan feleltetni képes. Ezen hasznos eszmétől át- szeltemben vezetett és tisztán magyar hatva, határozta el magát a „HAZAM.-kávéházban működő Horváth Jancsi” zenekara mellett kitérő magyar időkével halasztani a n. é. közönséget.
Kis Póllák, a „HAZAM.-kávéház” tulajdonosa

Somossy Mulató
(Nagymező-utca).
Albrecht Ferenc, igazgató.
Pénztáryitás 7-kor. Az előadás kezdete 8-kor.
Ma vasárnap **két nagy előadás**
délután fél 4-kor gyermekelőadás, válogatott műsorral fél helyárakkal.
Délután 4 órától kezdve a tükör kávéházban zene. Munczy Lajos zenekara hangversenyez.
Este 8-kor: 2 nagy előadás.
Pontban 11-kor fellép a szép és bájos

Labounskaya
Mária k. a. és
Marzagora Armand
táncosok, fantasztikus táncokkal.
Ugyint az összes műsorok.
Az előadás után a Somossy-Mulatótól omnibuszok közlekednek minden irányban, ugyint Budára is.
Jegyek elővételben kaphatók Weiss A. dohány nagytársadé, Károly-körút 26. és a Mulató nappali pénztáránál.

!! Magyar tollal írjon minden magyar ember!!

SCHULER JÓZSEF Első magyar acélíró-toll és tollszár gyárának kitérő gyártmányai



melyeket hazánkban már mindenütt használnak, felülmulthatatlanok és jószáguknál fogva angol és más gyártmányokkal teljesen versenyezhettek.

Különben ajánlhatók: Dániel Ernőé 544 szám, 530 szám, 532 szám, 408 szám, 450 szám, 155 szám, 255 szám, 1896 szám.
— Minden papírkereskedésben kapható. —

410.000 korona nyerhető!
a következő 7 darab eredeti sorsjeggyel:
1 magyar vöröskereszt-sorsjegy
1 osztrák vöröskereszt-sorsjegy
1 olasz vöröskereszt-sorsjegy
1 Bazilika-sorsjegy
3 Józsvi-sorsjegy
ÉVENKINT 12 HUZÁS
Legközelebbi huzás már néhány nap múlva

410 EZER KORONA

A fentvezetett hét darab sorsjegy 30 havi 5 koronás részletekben kapható meg. — **Két részletnek** postautalvánnyal való beküldése után azonnal megküldöm a sorsjegyek sorsrészletét ingyen nyugdíjok, melyek után az összes nyerteseknek a nevét illetik. A teljes befizetés teljesítésére csekklapokat küldök. A teljes befizetés befejezéséig a 7 sorsjegy a vevo korlátlan birtokba megy át, a ki azokra körülbelül még 40 évig járhat, mely idő alatt minden sorsjegy nyer.

BEIFELD JÓZSEF. BANKHAZA
az osztálysorsjáték felárutóhelye
Budapest, Károly-körút 1. szám.
ALAPITTATOTT 1874.

Távolság nem akadály!
Egy mintakabát beküldése elegendő, hogy megfelelő ruhát szerezzon. Képes mértékvetélti utasítás bérmentve. Meg nem feleltéért a pénz visszautadatik. Rothberger Jakab, cs. és kir. udvari szállítóter, Budapest, IV., Váci-utca. Használt ruhák újra becsesítétek és a legmagasabb árban beszámítatnak.

Hazai ipar!
Vaszon- és asztalnemű-gyárosok
Szepeességi.
Ajánljuk hírneves és szíri mányaink, at. Újvárosból a szíri mányaink, at. Újvárosból a szíri mányaink, at. Újvárosból a szíri mányaink, at.

Wein Károly és Társai
Főraktár: Budapesti, Károlykörtút-utca 8.
Harris-bazár épület.
VALÓDI SZEPEESSÉGI
VÉD. JEGY
EML. ZÁRÁS

HOTEL „UNION” SZÁLLODA
Budapest, az Operával szemben, étterem, telefon, villany-világítás.
Utazóknak kedvezmények.
„A párisi világkiállításon a „grand-prix”-vel kitüntetve.”

GOLIÁT MALÁTA SÖR

Kiváló üdítő ital és gyógycélokra szolgál.
Ajánlják:
Dr. Korányi és Dr. Kéty orvostani tanár urak.
Idegbajokban, verszerényeségnél, emésztési zavaroknál, gyengeségeknel stb. kitérő sikerrel használják. Arak videókére Kőbányai vasút állomásra szállítva
1 láda 30 nagy palack 17 K. 50 F.
1 30 kis palack 13 K.
a fogyasztási adót is beleértve.
A láda és üres palackok 4 hónapon belüli bérmentes visszaadásakor 5 korona visszajelöltetik.
Budapestben kapható minden fűszer- és csemegekereskedés és poharanként a „Quisiana Automata Buffet”-be is.
Dupla maláta sör és világos márciusi sör ládánként 1 koronával olcsóbb.
Ezen sörök eredeti minőségben hónapokig elállanak **MEGRENDÉSENI HELY!**
Királysörfőző Budapest-Kőbánya.

PÁRISI NAGYÁRUHÁZ

BUDAPEST
VII., KEREPESI-UT 38.

Képes nagy árjegyzék

a közkedvelt egy és kétkoronás áruosztályunkról, valamint az összes árucikkekről kívánatra **ingyen és bérmentve.**

Tiszta fehér vagy fekete gyöngyökből, belül porcellán angyalkával, diszes kiállításban 38 cm. hosszu 1 korona, 45 cm. hosszu 2 korona és nagyobbak 3 koronától 20 koronáig.

SIRKOSZORUK

Bádognál zománczott levelekkel és porcellán rózsákkal 45 cm. hosszu 2 korona, nagyobbak 3 koronától 20 koronáig.

Korunk főnyavalyája az idegesség és vértelenség, melyből számtalan más kór származik. Ez ellen pedig legbiztosabban hat a **vasas china-bor**

1 üveg 2 kor. 40 fill., 5 üveg franco 12 kor. Ezen bor a saját magam által termelt ménesi shery-vel van készítve és minden hasonlevő készítmények között a legjobb chinaját és vasat tartalmazza. **Rozsnyai Mátyas** gyógyszer-üzemi laboratoriuma **Aradon.** Kapható Budapesten: **Török József** gyógyszerész úrnál. **Egger-féle** Nador-gyógysz. valamint minden magyarországi gyógyszerüzletben.

ÉNZT

SORSJEGYEKRE

ERTEKPAPIROKRA

(visszaküldhető tetszőleges szerinti kisebb részletekbe is) bármely összegért igen olcsón ad

Kováry Armin

bank- és váltó-üzlete az Aranykoronán IV. k. Ferenciek-tere 9. Graf Cziráky-palota.



Legfin. harzi kanári

közvetlenül Skt.-Andreasbergből finom hajlésu öblös és csillagzó, rózsa és mélyhangú szóval, du-du-füttyölők és furókák éppen most érkeztek meg, kaphatók csak a **Fehér-ló-szállóban**, Kerepesi-ut 15., földsz. 12. ajtó **SONDERMANN W.** madártenyésztő, közvetlenül a Harzból. Megjegyzem, hogy nyolc napi próbaidő adok, ami nem teszik, kicserélhetők. — Vidéki megrendeléseket logistikusmódban ellátok.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonasorvisi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legelőlegben ajánlható

DR. KAJDACSY, v. cs. és k. ezredorvos.

Electrotherapial rendelő intézete Budapest, Váci-körút 4. sz. 1. em.

A legelhanyagoltabb húgyvesőfolyásokat, leg súlyosabb húgyhólyagbajokat, bujakóros sebeket, gypillist, az önfertőzéstes utóbjait

Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legújabbban olyanira felkarolt és hatásában páratlan sikerű

Electro-Massage vagy Psychrophor

által, magümméseket, nőknél fehérhólyást befocskondozás nélkül, a legmakacsabb bírbetegségeket, valamint ifjúkori hünek következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hátságerebajokat gyógyít a legújabb gyógy mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel

Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig Nőknek úgy mint férfiaknak külön be és kijárat

Külön váróteremek. Levelekre díjtalanul azonnal válaszoltatik; esetleg gyógyszeréről is gondoskodva lesz.

Titkos betegségek szakorvosa

gyanánt, gyors, alapos és kényelmes módon biztos gyógyulást óhajtó szenvedőknek, 30 éves kórúzi és magünygyakorlati tapasztalatai nálál fogva legjobban ajánlható

Dr. CZINCZÁR J.

egyetem-orvostudor gyógyít férfiaknál és nőknél foglalkoztat zavar nélkül mindegyik bármily régi keloid

Nemi betegségeket

ugymint húgyvesőfolyást, hólyag- és vizeleli bajokat, bujakóros sebeket, gypillist, önfertőzéstől eredő idegbajokat a legmakacsabb bírbetegségeket és szépséghibákat, továbbá

Nemi gyengeségi állapotokat (impotencia)

megelőző biztos eredményvel gyorsan a legújabb módon.

Rendelő-intézet: Budapest, VII., Kerepesi-ut 14. sz. 1. c.

Rendelés: délelőtt 10—4-ig, délután 6—8-ig. Külön váróteremek. Külön be- és kijárat. Levelekre rögtön válasz.

Specialista sérvkötőkben!
Keleti-féles. és a szab. sérvkötője a legújabb szerkezettel ismerte a gótóélet-sebnek ezen genében. Nem csuszik nem okoz kellemetlen nyomást s megfelelő a legmagasabb követelményeknek!
Árak: Egyoldala 6 forint Keletosi 12 forint. Köpus árnyék, nekét küld a gyár.

KELETI J. Budapest, Koronahereg-u. 17.

ZOLA A pénz A háborn Nana.

egyenként 2 kor. helyett 70 filléért kapható a „BUDAPESTI NAPLÓ” kiadóhivatalában, József-körút 18.

Férfiak figyelmébe.

A legmakacsabb és idült húgyvesőfolyással (magünyás stb.) egyedül gyors és biztos sikerrel használhatnak a „Gonorroi-pillükt” melyek egyedül csak süber-tein 8. vegyészeti laboratoriumában bécs IX. Rossauerlande 35. kapuk, ára egy doboznak 2.50 trt (ezen összeget levébévegekben is lehet beküldeni).

Szőlőoltványok

és csorópál nyákeres szőlőveszők. 1890C

Szokványminőségben teljes jóállású. fajtiszta és minden hibától mentes. A melyen legszilárdított árákról, az előleg nélküli megrendelésről a szokványminőségűtől csak az előleg részben is előző otrányoknak való költségemmel visszavételéről az ingyen és bérmentve küldendő árjegyzék nyújt teljes és kimerítő felvilágosítást.

Riparia-Portalis (valdi Gloire de Montpellier.)

Rupestris-Monticola (szonon és teljen fajtiszta).

Élőkerítés (dőlőviny) eromelek. **Gleditschia.** — (Koronatörvis, Krisztustörvis vagy fűskéslepényfa.)

Árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek. Ezen katalógus megszerzése minden bírbetegnek igen érdekben áll, meg szoknak is, kik rendelni semmit nem akarnak, mert benne nem csak az árak legújrae foglaltatik, hanem számos új ábrák, melyek a gazdáink nagy segítségét tesznek. — Tartalmazza ezeken kívül az összes szőlőfaj leírását, termékepegyet, vidékenkénti vizelekedését, metszési, betegségekről szemben előző kérésre és más gyakorlati tudnivalókat. Ugyanzen az **Élőviny telepítés** rendkívül eredményes, melyek minden gazdára nagy előnyvel bírnak. — Cim: Ermelleki szőlőoltvány-telep. Nagy Gábor, Nagy-Kágya n. p. Székely-ud.

Más hasonló nevű cégekkel való összetévesztés elkerülése végett pontos címet kérünk.

Osztály-sorsjegyek:

A megújítási sorsjegyek és nyeremények beküldése portómentesen történik

„*Mercur*”

Bank- és Váltó-üzlet Részvény-Társaságnál

Budapesten,

csak IV., Váci-utca 37. sz.

(a bank saját házában.)

Megrendelések legújabbban Pósz tanári ányon eszközölhetnek

Színházak, szórakozó helyek.

VIGSZINHÁZ.

Vasárnap, 1900. október hó 21-én:
Délután 3 órakor mérsékelt helyárakkal.

A takácsok.

Színmű 5 felvonásban. Irta Hauptmann Gerhart.
Fordította Komor Gyula.

Személyek:

Dreissiger	Szthmáry	Welzel	Vendrei
Dreissigerzné	Rostagni	Wenzelné	Makróczy
Pfeifer	Bihari	Anna	Varsányi
Neumann	Gyöző	Wiegand	Vendrei
Gyakornok	Erdősi	Schmidt	Vendrei
Weinhold	Gyöző	Hornig	Gyöngyi
Kittelhausné	Mátrai	Wittig	Kazalitzky
Bäcker	Mátrai	Wenglerné	Szerényi G.
Baumert	Fenyvesi	Baumert	Keresztári
Ansorge	Gál	Hilsen	Nikó
Hilse	Balassa	Reimann	Nánágy
Gottlieb	Hegedűs	Hoher	Kassay
Lujza	Bihari	Weber	Kovács
Mikja	Jászai	Pfeider	Mezei
Jäger Mörice	Halász	Ulrich	Gyártás
Baumortné	Góth	1. fiatal takács	Eruélyi
Emma	Hunyady	2.	Ac
Berta	Berzetei	3.	Kardos
Frici	Nógrády	I. takácsassz.	Jeney V.
Heide	Soltész	II.	Báthori
Kutsche	Dayka	Utazó	Bárdi
	Rónaszéky	János	Kassay

Este:

Coralie és Tsa.

Böhözt 3 felvon. Irták Valabrégué és Hennequin
Fordította Heltai Jóné.

Személyek:

Dufauert Jules	Góth	Thommerel	Bihari
Lucienne	Kalinár	Coralie	Hunyady
Laure	Nikó L.	Étienne	Hegedűs
Glapissard	Vendrei	Liane	Berzetei
Clemence	Harasztay	Höfcherke	Varsányi
Versaquette	Fenyvesi		

Kézde 7 1/2 órakor.

NÉPSZINHÁZ.

Vasárnap, 1900. október hó 21-én.

D. u. 2 1/2 órakor, bérleten kívül, mérsékelt helyárakkal
Blaha Luiza asszony mint vendég.

Felhő Klári.

A Népszínház 1884. évi pályázatán 100 arannyal
jutalmazott eredeti népszimű dalokkal 3 felvonás-
ban. Irta Rátkay László.

Személyek:

Aba Györgyné	Siposné	Tenger	Horváth
Aba András	Szirmai	Bálint	Raskó
Felhő Klári	Blaha	Csik Vendel	Németh
Felhő Katica	Kápolnai	Iskók	Ujvári
Fáyol	Kiss M.	Viola Éva	P. Lukács
Rokkáné	Osztai	Gergő	Tollagi

Este:

Párisi élet.

Operette 4 felvonásban. Irták Molliha és Halévy,
Fordította Reiner Ferenc. Zenejét szerző Offenbach.

Személyek:

Gondremarck	Németh	Gondremarckné	Baán
Ponta	Kenedich	Gabrielle	Kúry
Frick	Kovács	Metella	Kápolnai
Raoul	Szirmai	Pauline	Bárdy G.
Bobinet	Raskó	Urban	Ujvári

Kézde 7 1/2 órakor.

URANIA SZINHÁZ.

Vasárnap, 1900. október hó 21-én.

D. e. 10-kor 50 filléres helyárak mellett.

Páris 1900-ban.

Irta Salamon Ödön.

D. u. 4-kor mérs. helyárakkal.

Khina.

Irta Weiss Robert.

Este:

Páris 1900-ban.

Irta: Salamon Ödön.

Kézde 7 1/2 órakor.

FOLIES CAPRICE.

Ma 1/10 órakor. Ma 1/10 órakor.

Szenzációs újdonság!

A bankóhamisítók.

Eredeti énekes népszimű. Rendező Rott S.

Személyek:

Dr. Szakács Zoltán	Rott S.
Göröncseri András, módos parasztagáza	Steinhardt
Ilus, a felesége	Fereny Zs.
Károly Balint, községi harangozó	Peterd Gy.
Tótszi, a felesége	Schindlerné
Ponezák Simon, keresztes	Pfister M.
Süveges Józsa, parasztlány	Ormai M.
Sz. köbör cigánylány	St. Lengyel
Sanyi, primás	Füst B.
Komor György, budapesti deák	Lehten K.
Tóth Márton, közéleti segédjegyző	Juhász J.
Muzsikós cigányok, vásárosok. Történet a köz- mult- ban, egy alföldi helységben. Ponezák horoszmájában.	

Végül:

Aphrodite.

CIMBALMOK.



Legjobb eszközökkel-
től, 6 évi jóállással,
legjobb hanggal,
vérszűrővel és kap-
kálóval. Saját gyártás-
nyu hangszerek, t. m. m.
cimbalomok, hegedűk,
karantónok, jutelak,
okkharonok, húgok stb.
Külföldi magyar búrok.
Számos kiállítás és
elismérés a jó munkáért.
Nagy képer árféreg-
ket ingyen és bérment-
es kiállításra.
Magyarországi Gyula
magyar hangszerpar-
telle BUDAPEST,
VII., Kerepesi-ut 71



Sternberg Armin és Testvérek
os. és kir. udvar hang-
szergyár.

Központi főraktárban:
Kerepesi-ut 36.
Cimbalmok



szép, erőteljes és
csengő hanggal 500
patak 35 frutt felj. 500
frutt

Külön zongora-termek: hol
a legfinnyesebb zongor-
rák jutányosan beszeres-
hetők: Kossuth Lajos-utca
22. sz. (Károly-körut sa-
rok) Zenepalota.
Arjegyzekek minden díj-
mentes.

Jót, olesó

árban adunk el:
Egy téllikabát 14 for-
inttól. Egy Saccó-
öltöny 14 forinttól.
Egy gardász szőr-
mekabát 11 fruttól.
Egy városi utazó-
bunda 24 forinttól.
Egy havelok 8 fruttól.
Kedve tisztá gya-
szövetből Kohn Heil-
mann és fiaai az „Angol
szabóhoz” címzett leg-
nagyobb térfé- és gyer-
mekruha áruházban
Budapest, Károly-körut
12., földszint és I. em.

Haggenmacher H. Sörfőzde

EVITŐRGAALOM
5 MILLIO PALACZK
Különleges sögök
Szalon Sör.
Maláfa Sör.
GYÁRI NYITÓLÉS

125000 HECTOL
EVITELMÉLÉS

Megrendelési helyek. Budapestben V. Kádár-utca 5.
Haggenmacher Kőbánya-Haggenmacher Budafok.

Bérbeadás.

Baranyamegyében a sádsi vasuti állomás közelé-
ben fekvő Varga és Lízelt 820 szántó, 8 kert,
97 rét, 8 szőlő, 423 legelő, 320 erdő és 35 adó
alá nem tartozó, összesen mintegy 1700 katasz-
trális holdból álló, gazd. épületekkel, kasszék és
parkkal ellátott birtokom közvetlen mellesével
azonnal vagy újjévkor 12 évre haszonbérbe adatik.
A feltételek nálam megtudhatók. Ajánlatok hozzá-
márk érdeklődők.

Kunfy Adolf, Kaposvár.

Gőz és porcelán
kádifürdők,
Krisztó-körut
51. szám. Hideg-
vizkúra, villa-
mos fürdők. A
gőzmosoda
gyorsan és pen-
tossan teljesíti
megbizását.

KÖRUTI FÜRDŐ
GOZMOSO
Fedett uszoda.

Nélkülözhetetlen minden háztartás, szálló, vendégló és
kávéház számára.

KHINAEZÜST.

6 drb	evőkannák	frt 4.50	12 drb	evőkannák	...
6 "	evővilla	4.50	12 "	evővilla	...
6 "	asztali kés	4.50	12 "	asztali kés	...
6 "	kávéskannák	3.50	12 "	kávéskannák	...
1 "	tejszűrő	2.75	1 "	tejszűrő	...
1 "	tejszűrő	2.-	1 "	tejszűrő	...

kezeséggel valódi
erőlközésel és a védjeggyel.

China I.
Egyes készlet vételénél selyem kezettá ingyen.
Utánvétellel vagy az összeg előzetes befizetésével.
Nem tetszés esetén kötelezem magam, hogy a vételtől
azonnal készpénzben visszafizetem.

SPUTZ ARMIN, BÉCS IX/1, Rossauerlände 15.
Képes árjegyzék 10 kr. bérjeggyel beküldés ellenében ben-
dímentes. — Külseik 1 kávészűrővel mindegyiknél 20 kr.
bérjeggyel beküldés ellenében bendímentes.

HEIM-féle Meidinger-kályhák.
A feltaláló Dr. Meidinger tanár úr által kizárólag jogosított
HEIM H., Budapest és Bécs

os. és kir. udvari szállító.
Legjobb hűtővő cs. és kir. kiz. szab
KALYHÁK

eredeti min-
szegben csak
gyári rakta-
runkban

BUDAPESTEN, THONET-nóvarban kaphatók.
Ajánljuk továbbá a mi
„HESTIA” Heim-féle tartós tűz szabályozható, ven-
tilációs kályhánkat kettős köpenyvel.
Heim-féle tartós tűz fűtőeszközök katalógusát.
Központi légfűtést egész épületek számára.
Szárító-készületek ipar- és gazdasági celokra.
Prospektusok és árjegyzékek ingyen.

A világ legjobb fenyőmáza!



A ki azt akarja,
hogy láb-
beljé-
melyen fe-
kete fe-
nyes és
tartós ma-
radjon, vá-
sároljon
csak
Vernolent-
cipő-
fenyőmáza
villágozó
belincsek
Fenyőmáza
természetes
peremre.
A fenyőmá-
védőjegy.

Mindenütt kapható.
Cs. és kir. szabad. gyár
Alapít. éva 1832.
Gyári raktár:
Bécs, I., Schulerstrass 12

MERCUR

BANK- és váltó-üzlet részvénytársaság.
Budapest, IV., Váci-utca 37. sz.

500,000 korona nyerhető:

1 darab 300,000 Magyar jelű sorsjegy-igérvénynyel. Huzás októb. 25-én, főnyerem. 100,000 K.	4.-
1 darab Bécsvárosi sorsjegy-igérvénynyel. Huzás november 2-án, főnyeremény 400,000 K.	11.-

A kettő együtt csak 14 kor. kor. 15.-
Teljes utánvétellel nem küldetnek.

Kérem!

Tessék próbát tenni az e!ismert kitünőségű
„SISAK“-KAKAO-val
és
„SISAK“-CSOKOLADÉ-val

Kezeséggel a legtisztább és mindamelllett legolcsóbb
hollandi gyártmány.

Kapható az összes jobbajta gyarmatár- és osemegés üzletekben.
Magyar kir. államasvutak. Budapesti jobbpárti üzletvezetőség.

Pályázati hirdetés.
A m. kir. államasvutak jobbpárti üzletvezetősége, a vonalai részé-
re 1901. évben szükséges pályafeltartási fák számlására nyilvános pályázatot
bírd.

Az 1901. évi megköszölő szükségeslet, mely a megrendelés alkalmával
korlátlanul felmehető, vagy lezállítható alább van felsorolva, a végleges
megrendelés, mely alkalommal az 19.1. évben szállítandó fák p. m. o. mennyi-
sége és méret i szállításhoz közzételti fogvák, folyó évi december hó végé-
gig megtörténik.

1.50 köbméter erdei fenyő deszka, 165 köbméter jegenye fenyő deszka.
0.81 köbméter luc fenyő 6 deszka, 6 köbméter jegenye fenyő deszka szemcszetlen
45 köbméter deszka, 103 köbméter jegenye fenyő palló, 18 köbméter luc fenyő
palló, 8 köbméter vörös fenyő palló, 11 köbméter jegenye fenyő palló szem-
cszetlen, 61 köbméter tölgyfa palló, 34 köbméter vágott luc fenyő fa, 6 köb-
méter faragott vörös fenyő fa, 182 köbméter faragott puha fa, 109 köbméter
faragott tölgyfa, 31 köbméter faragott puha szalma, 3 köbméter faragott tölgy
szalma, 18000 folyó méter vágott puha fa, 16.0 darab puha fa szelvény,
159.000 drb. fedi zsindely, 2170 drb. tölgyfa sűrűségi léc, 8100 drb. puha sűrű-
ségi léc, és különféle korlátási anyagok, ugyancsak oszlopok és rudak. A fák
szállítása 1901. évi február hóban kezdendő meg, s 1901. év április hó végéig
fejezendő ok.

A fák 2 csoportra osztott részletes méretjegyzékeit, melyek egysze-
rűm ajánlati űrlappal képeznek, a növekedésről, pályázati és szállítási felté-
telekről együtt, a bpest jobbpárti üzletvezetőség (Budapest, Károly-körut 12.)
nyugdíj házcsoport 2. szám) anvag beszerzési osztálya szorgalmazta ki dijaján-
lat, esetleg káldi meg posta út n.

A pályázati feltételek értelmében kiállítandó ajánlatok 1900. évi novem-
ber 18-án déli 12 óráig nyújtandók be, a bánatpénz 1900. évi november 15-én
déli 12 óráig teendő le.

Budapest, 1900 október hóban.
Utányomás nem díszelték

Az Üzletvezetőség

„Józsefvárosi Szőnyegház”
Kerepesi-ut 39. (Aria szálloda mellett.)

Nagy választék szőnyegeken, asz-
tal-, ág- és flanel-terítőken,
utazó-takaróknak, valamint függő-
nyöök és pokrócokban.

Linoleum és viaszkosvászon különlegességek.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek és az
esetleg nem tetsző árak kicseréltetnek.

Kötőműhelyek és pamutkereskedők

részere ajánljuk legjobb gyapot-, gyapju-, zsefr-,
imperial-, harrasz-, normális és vigozne-
pamut gyártmányainkat minden seimben és vastag
sáigban a legolcsóbb árakon.

Mintalapok és árak kívánatra ingyen.

Kész harisnyaárnk gyári árakon.

Kötőpamut- és kötőárugyár
Deutschbrod, Csehország.

3%-os Magyar Jelzalog Sorsjegyek az e részbeni miniszteri rendeletke értelmében az összes m. kir. állampapírtárnak nál biztosítékképpen szolgálnak.

3%-os Magyar Jelzalog-sorsjegyek

huzása már október hó 25-én.
EVENKINT 4 HUZÁS.

Főnyeremény 200.000, 100.000 korona.

Legkisebb nyeremény 220 korona és egy nyereményjegy 20 korona értékben. Ezen sorsjegyeket készpénzért 208 koronával számítjuk, vagy

36 havi részletfizetésre	à	7 korona 10 fillér.
24	à	10
12	à	14 70 ..

Azonnali játékjog az első részlet lefizetése után.

A sorsjegyek 3%-os kamatai az egész befizetési idő tartama alatt a részletv tulajdonosát illetik.

MERCUR

Változóilleti Részvénytársaság
BUDAPEST. V. ARANY JÁNOS UTCA 31.

Olecsó butor-eladás.

2 szekrény, 2 ajtos fényezett	34 frt	1 ebédülőszék, ó-német stíl	4 frt
2 ágy, fényezett	22 ..	1 íróasztal, 3 fiókos	18 ..
1 éjjeli szekrény, fényezett	8 ..	1 hálószoba, matt diófa	105 ..
1 mosdó, 2 ajtos, fényezett	14 ..	1 hálószoba, faragott	135 ..
2 szekrény, 2 ajtos, diófa, matt	34 ..	1 garnitúra crépe- vagy bourette-behuzat	55 ..
2 ágy, magas, diófa, matt	34 ..	1 garnitúra selyem-behuzat	80 ..
2 éjjeli szekrény, diófa, márvánnyal	22 ..	1 garnitúra plüss-behuzat	80 ..
1 kredenc, 4 ajt. fülkés, faragott, márv.	46 ..	1 szalonasztal	10 ..
1 diván, magas támla szőnyeggel	40 ..	1 consol márvánnyal és tükör	26 ..
1 ebédülő-asztal, diófa, matt	14 ..		

Nagy választék egyszerű, valamint a legdiszesebb kivitelű butorokban.

Dósa Kálmán fővárosi asztalos és kárpitos butortelege
Budapest, Erzsébetter 18 Sas-utca sarok, I. emelet.
Arjegyzekek kívánatra ingyen és bérmentve

Hölgyeim!

Nem eszdom, ha a t. hölgyek a sok birtellett arcom és pipereikkalból nehezen választanak. Legyenek tovább is bizalommal és kísérték csak egyszerű meg én általam készített cikkeket, az eredmény biztos. Mille fleur eróme könyvvel 50 kr., szappan 40 kr., poudre bármily színbe 60 kr., kapható Török gyógyszer. kitűnő készasza vörös felrepedt kezek ellen próbátégyel 35 kr. Szőrtitő biztos eredmény, próbátégyel 60kr. Homlokötő 60kr. szőrzetű koltenc, a redőket végképp kisimítja. darabja 1 ft 50 kr. Hajvizem páratlan! 1/4 óra alatt bármily ősz hajnak eredeti színét visszaadja, sohasé lehet lemosni, 2 üveg 3 ft (3 hóig elegendő). Korpa és hajhulással ellen 1 üveg 60 kr. Számos elismerő levelekkel bizonyíthatom. Utánvétel bérhova küldöm. Mandl Ida, Budapest, Bethlen-utca 12. sz.

A néhaiak bennutottai érdeménél megkérhető, hátra...
Rendelő Intézet Budapest, Andrássy-ut 24.
Dr. Garai Antal
ORVOS, sebész, szemész- és szülész-tör. volt csásár. kir. oszt. főorvos.
RENDEL: naponta d. a. 10 óráltól egész délután 4 óráig, este 7 óráig, 8 óráig.
Díjazott levelekre leggyakrabban díjazommal választottam és a győztesekről is gondoskodva lez. Nőknek külön váróterem.
Gyógyt. megjelölt és a szerző: Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető NÉPSZERŰ ÜTMUTATÓ (már 10-ik kiadásban megjelent) némi betegségek és azok árszerű gyógykezelésének című könyv, volt ár. 2 fr 50 kr., most csak 60 kr. A könyv jó beövmagyaráz. lesz ellátva, 1 ft beövmagyaráz. mellett bérmentve v. gy 90 kr. utánért mellet.
A könyv tartalma: I. Az ismeretlen leírás. — II. A nemdiét ébredése. — III. Az önterítés és az éjjeli maörmelés. — IV. Huzycsoktatár (tripen) és huzycsoktatár. — V. A butóor (spárit) — VI. Fehérfehérje — VII. Eüszymutó (főrdő) — VIII. Női maörmelés. — IX. A ivarszervek megbetegedéseinek (Gönyvezője) profilusió.

MAGYAR IPAR.
Fűtőkályhákát és tüzhelyeket
szállít a legjobb minőségben jótállás mellett
EHRLICH G. GUSZTÁV
magyar kályhagyára Budapest.
Főraktár: VII. Dohány-u. 12. Gyár: VII. Fogarasi-ut 6.
Telefon 62-21. Telefon 62-21.
Asztaltűzhelyek: vas, acél, zománcozott lemez és cserépburokúak.
Takarékűtűzhelyek: erős anyagból készítve, szép kivitelben és olecsó áruk mellet.
Vendégül és kávéházi tűzhelyek.
Szélelő-rácsok. Arjegyzekekkel és költésgyűjtéssel díjmentesen szolgálnak.

HAZAI IPARTERMELŐK ISMERTETŐJE.

Ruházati ipar.
Égyévi önkéntesek egy ruhát és felszereléseket legelőgásában és a legelőgásban beszerezhetik Tiller Mór és Társa cs. és kir. udvari szállítóknál Budapesten. Arjegyzekeket ingyen küld a cég.

Szombathelyi magyar pamutipar, Doctor Hermann S. Szombathely.
Gyárt nyers, fehérített és szines pamutárakat.
Első má yarpamut-tesztörés balata hajtoszj-gyár. Levy James, Pozsany Elmőrendő szin-borszjny. Pamut és kenderfelhuzószjnyak.

Gyapjuszóvó szövetkezet, Nagydísződ.
Legjobb halmaspóztó, láb-pokrőc, lábszőnyeg és katonatarkó gyártása. Megrendelések a nagydísződ gyapjuszóvó-szövetkezet árúási raktárához, Temesvároft intézendők.

Wolfner Gyula és társa gyapjmosó Upesten.

Gép ipar.
Sangerhausen gépgyár magyarországi gyártétele. Budapest, Küllő Váci-ut 1443. Gyárt az összes mezőgazdasági Iparok számára szükséges gépeket, főleg cukorgyári és szeszgyári berendezésekhez.

Röck István Budapest, IX., Soroksári-utca 24 és Kelenföld, Gözgépek, gőzkazánok, szivattyúk, hűtők, fűtégek, vízmű, gőzmalmi, gőztelek, olajgyári- és borszási berendezések.

Herczeg testvérek köz-áruháza Pécs legelőcsőbb és legjobb bevasarásiforrás. Hazánkban egyedül álló részárny, berendezés nagyban gyártásra összes löszerszám veretek, rézből, pakfontból, nikkelből, fekete fényezett közsőnyeg, finom, és angol fényezett, arany és ezüst lemezeltből. Épitkezési célokra ajtó és ablakvasalás, rézből vagy bármely más fémmagból, továbbá kereti és tüzfűzőkendők, vagon felszerelési veretek, óntaraj vagy minta szerint bármily nagy tárgyakat is.
Künnő E. me őgazdasági gépgyára Mosonban. Főraktár: Budapesten VI. Váci-körút 57/a. Hungaria-Drill" és mindenemű gazdasági gépek.

Hirmann Ferenc fémöntő és ércaru gyár. Budapest, VII. Csanyi-u. 9.

Ganz és társa vasöntő és gépgyár részvénytársaság Budapest, a) Gépkepek közön vagy ércék leöntése; kereszteléseket és kereküket; kőregöntés hengereket és golyós zúromalmokat; Hengerszkeket és egész malomberendezéseket; Gépeket papir, farostés cellulose gyártására, Turbinákat; Gázmotókat; Frictiók kapcsolókat és dinamó méreteket.

Varrógépek, Korékpárok. Az első magyar varrógép és kerékpárgyár részvénytársaság, Budapest, X. Tisztviselőtelep.

Seltenhofer Frigyes fia, Sopron. Harangok, vas harangállványok, tűzoltófelszerelések, kutak, szivattyúk.

Miklóssy-féle acélműgyár Pelső. Gyárt mezőgazdasági, bányászati és vasuti szerszámokat. Arjegyzekek kéréndő.

Falpar.
Az Apatini kosárfonók szövetkezet, mint az "Országos központi hitel-szövetkezet" tagja, készíti mindennemű kosárukat és butordarabot, mint egy- és kétfoldos női kar-kosarakat, piaci-kosarakat, kezi-bőrdőket, virágkosarakat, virágasztalokat, munka-kosarakat, munká-állványokat és zacskókat a legelsőmóbb kivitelben; továbbá kereti-szkeket, díltéket, zsályteket, padokat, asztalokat és egész szobaherendezéseket bambusból; gyermek-, illő- és babakoscskat, papir-kosarakat és utazobőrdőket. Nagy választék. Arjegyzekek ingyen és bérmentve.

Építő ipar.
Benzóur testvérek cementgyára, Magyarorszákn (Zemplénmegye) készít portlandot; és román cementet kitűnő minőségben.
Neuschlosz Károly és fia Budapest, VI. Andrássy-ut 19. Gőzfűrésztételek: Budapest, Szepes-Remete, Gereblye, Bodóka, Gyula, Topletz. Puhá- és keményfából fűrészelt anyagok.
Neuschlosz Ödön és Marcell. Parkétygár, ácsüzlet és ópítási vállalat, Budapest, felső-ráskpart 10. Allandó nagy készlet mindennemű egyszerű és díszes parkétyból és puhá-fapadlatokból.

Hangszer ipar.
Thék Endre egvedült magyar zongoragyáros. Budapest, Üllő-ut 66. A nagy választék áll a közönség részére, különböző bol és külföldi fanneműből, német, francia és angol gépezettől a legmesszebbmőnt jótállás mellet. Raktárak vidéken is.

Papír ipar.
Spiegel Vilmos és társa papírgyára, K'Szében készíti minden minőségű léngészárított és merített csomagolt papirt, szines- és egyoldalt simított papirt és papirlemezt.
Kantitz C. és fia Budapest, V. Vadász-utca 28. Üzleti könyvek, másoló-könyvek, rajztűzők és iskola-fűzetek.
Első magyar acélrőtől, tollszár- és indigó másolópapírgyár. Schuler József, Budapest. Gyártelep és iroda VI. Dálnok-u. 26. sz. Gyári veszi üszialyában: Fenyőerőkeny negatív és pozitív másolópapirt és víznyomdi fűszerelvényekben. Rézlenia-gyártás. Mochan kai műhely. Galvanoplasztika. Tömőtőde. Olomzár. Telefon 23-70.

Bányászati és kohászat.
Magyar általános köz-áruháza részvénytársaság Budapest, V. Erzsébet-ter 19. Bányák Putnok, Sajó-Szent-Péter, Tata.
Salgótarján köz-áruháza részvénytársaság Budapest, V. Erzsébet-ter 16.

Aggag és füvegipar.
Első magyar chamotte és agyaggyár, Deutch Bertalan, Losonc. Tűzálló nyers agyag, quarz és homok; égetett tűzálló, quarz-, chamotte és dynastéglák; alagesővek.
Lóderer Márton, Élesd (Biharm). Tűzálló (chamotte) téglá, disztéglák piros és fehér, alagesővek, gyári kemény téglák, francia hornyolt tőcesőreg, kitűnő méz.

Róth Miksa üvegfestésüzem mterme, Budapest, VIII., Kender-utca 24.

Betűöntőde.
Első magyar betűöntőde részvénytársaság Budapest, Dessouffy-utca 32. sz. Folyton dos raktárt tart magyran, német, horvát, szerb, román, cseh és bolgár ékezetű könyvek, címírásokban. Közvetek, kizárások, különböző ékítőmennyek és egyéb nyomdai fűszerelvényekben. Rézlenia-gyártás. Mochan kai műhely. Galvanoplasztika. Tömőtőde. Olomzár. Telefon 23-70.

Műszerek.
Polgár Sándor, m. kir. szék nyert orrosi mű- és kötszeresüzem, Budapest, VII., Erzsébet-körút 50. sz. Jutányosan beszerezhető "hazai" saját gyártmányú servkötők, hátymentartók, ortopediai-készületek, müláb, műkés stb. betegöláshoz szükséges eszközök és tárgyak. Képes arjegyzekek ingyen és bérmentve.

Testgyenyességi műintézet. Tam- és Jörögep. Hessing-rendszerű műmellifűzők, műkezek-műlábak stb. háskötők elhizás és vándorvaso ellen, gőrszerelvények keszes mellet készítenek KELETTI J. orvoscsebszi műszerek gyárában, Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 17. Allandó nagy raktár irgatókban és dídekben. Képes arjegyzekek ingyen.

Vegyészeti ipar.
Wertheimer és Frankl Budapest, "Excolior" porkőit kávé és fűgőkrők. Gyár: VII. Csengery-utca 13/B. Főraktár: V. Nagy-karona-u. 11.
A Müller testvérek-féle hazai gyártmányú író- és másoló-tinták, tusok, vegytinta, pocsévtus, mezoaludt stb. a legjobbak. Kaphatók minden papir- és írószerekeskedésben.
Legjobb minőségű svéd-fajta gyujtót az Emke-gyujtót minden részében magyar gyártmány.
Temesvári gyujtógyár Részvénytársulat.

Magyar gyártmány tengerentúli termékekkel precízarat természetesen pálmák, sarkoskorok pálmákból összedőlítva, parafa és nyírkárfőregből stb. különböző legelőgók gyártása. Fodor József, Szabadka.

Bőr ipar.
Wolfner Gyula és társa bőrgyára Budapest Gyár: Újpest-utca: VII. Karoly-körút 3. Lő-ö, jun-, gépszjny és kárpók, talp-, blánkőbőr, hajtó-, varró- és kötőszjnyak, hadfelszerelési cikkeik.

Élelmi szerek.
Kőbányai polgári érfőzde részvénytársaság vendégül Budapest, Kőbánya. Városi iroda: VIII., Népszínház-utca 22. sz.

Littke I. cs. és kir. udvari szállító pezsgőor-gyártételep, Pécs.

Butor ipar.
Thék Endre műbutor-asztalos Budapest, VIII., Üllő-ut 66. Sajat és idegen rajok alapján bármily dílsőnek megfelelő készíti a világ bármely fanemből butorka a legmesszebbmőnt jótállás mellet.
Fornatermek teljes berendezést és felszerelést vidékre is, eiválal a legelőgősebben Selter Antal partelep Budapest, IV., Karoly-utca 1, Boltzám 12. (Központi városház épület) Arjegyzekek kívánatra ingyen.

FORTUNA-NAPTÁR 1901. ÉVRE.

Mikor van születésnapom?

Mindenki kísérje meg szerencsését a születésnapjára jelzett számmal. Ezen naptárban az év minden egyes napjára egy szám van jegyezve, melyet azonnali megrendelésnél megküldünk, úgy hogy bárki szabadon választhatja a számát. Ha időközben a szám elfogyott volna, akkor hasonló küldünk Önnek.

Table with 12 columns (Január to December) and 31 rows of numbers representing birth dates for each day of the year.

A.: Játsszék Ön az osztályorszájakon? B.: Igen. A.: Kínél játszik és milyen számmal? B.: Török A. és Tsa bankházánál, melynek szerencsenaptárát átnézve, azt a számot választottam, mely éppen születésnapom mellé van jegyezve. A.: Azt hiszi, hogy ez így helyes? B.: Igen, mert minden egyes számnak ugyanaz a nyereségi esélye és meg fogom kísérelni, vajjon szerencsenapon születtem-e, avagy a szerencse fia vagyok-e?

Az I. oszt. tervszerű betétei: 1/5 eredeti sorsj. kor. 1.50 1/4 " " " 3.- 1/2 " " " 6.- 1/1 " " " 12.- Fenti számok esetleges biztosítására azonnali megrendelést kérünk.

Fenti számok csak nálunk kaphatók Török A. és Társa bankháza Budapest. Központ: Váci-körút 4/c. Fiókok: Múzeum-körút 11. szám. Erzsébet-körút 54. szám.

MARX FERENC BUDAPEST, fészmerő- és mechanikai műszerek gyára. VI. Aradi-utca 60. fényképezési készülékek. Elvállal javításokat is!

Legszébb Legjobb Legolcsóbb PAP PAP PAP. GICHNER JÁNOS paplan, matrac és képtáru gyáros. Budapest, VII. Erzsébet-körút 20.

Fontos sérvbajosoknak. SZENZACIÓSTALMÁNY. Harzi kanári madarak. NOVÁK JÓZSEF. A magyar szimfóniavezető.

B.U.T.O.R a legújabb butor-albumunkat több mint 490 képpel 25 kr. beküldés ellenében bérmentve küldjük. VARGA MIHÁLY és TÁRSAI magyar butor-ipar társasága.

Saját gyártmányú fa- és vasbutor, rézágak, ruganyos acél-sodrony-ágybetetek, afrik- és löször-matracok, szalongarnitúrak, kerti butor és gyermekkoszok részletesre minden árúlemezés nélkül - gyári árakban - oleóban mint bármely közpénztáras mellett. PÁPAI és NÁTHAN legújabb, legnagyobb és legizoláltabb speciális útet-e szakmában. BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-UT 2. SZ.

GUMMI-különlegességekben. POLITZER MÓR és FIA cs. és k.r. szabad. orthopediai kötszerek Budapest, Deák Ferenc-utca 10. Nézz ide!!!

Polgár Sándor BUDAPEST, VII. Erzsébet-körút 50. sz. Saját társaság, m. k. szabadalmaz. Polgár-féle sérvkötő, készítő, görccs elleni gummitársa, orthopediai készülékek, műbél és kezek stb. Valódi francia különlegességek F. Berguonandé filé párisi gyárából.

6 es. és apost. kir. Felsőcsének legfelső elhatározása folytán. XXI. cs. kir. államsorsjáték. A Főnyeremény 200.000 koronára rúg. A nyereségek kifizetéséről a cs. kir. lottófelügyelők közölnék. A húzás visszavonhatatlanul 1900. évi dec. hó 13-án fog megtörténni. A sorsjegyek Bécsben a cs. kir. Államsorsjáték osztályánál I. kerület, Riemer-utca 7-ik szám. alatt, lottógyűjtőközpontokban, dohánytűzcskében, adó-, posta-, távirda- és vasúti hivatalokban, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvevők részére ingyen adatkak ki. A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét. A cs. kir. lottófelügyelők igazgatóság Államsorsjátékok osztálya.



<p>A LEGSZERENCSÉSEBB BANKHÁZ</p>		<p>HECHT BANKHÁZ</p>		<p>ITT NYERTÉK A LEGTÖBB FŐNYEREMÉNYT</p>
<p>VÁSÁROLJON MINDNYISZORSJEGYEL</p>		<p>HECHT BANKHÁZ</p>		<p>Huzás: NOVEMBER 15-16 SORSJEGYÁRAK: Égész : 12 KOR. Fél : 6 KOR. Negyed : 3 KOR. Nyolczad : 1 KOR.50FL.</p>
		<p>Czim: BUDAPEST IV. Ferenczié tere 6.</p>		

Ha nincsen olasz vörös kereszt sorsjegye,



egy ne sajnáljon havonta néhány koronát és vegyen részt a húzáson.

Már november 2-én van a húzás

A főnyeremény

35.000 lira aranyban.

3 darab 36 havi 2.83 koronás részletre.
5 darab 36 havi 4.70 koronás részletre.

Már az első részlet lefizetése után részt vesz a húzáson.

Sorsjegyeink a legszerencsésebbek, mivel a legelső főnyereményt Bankházunknál nyerték.

Hecht Bankház
Budapest, Ferenciek-tere 6.

Az első két részlet lefizetése ellenében három részletet, tehát egy részletet ingyen nyújtunk. — Megrendelések legelőszörüben postai úton nyújthatók, a többi részlet befizetés postaküldeményben. — Első ízben ajánlati díjra 45 fillérrel több küldendő.

Cérnagyár Zuckmantel-ben

Szilézia, a legelőcsébb beszerzési forrás

az összes fajta karikacérna és gombolyagcérna számára.

5 kilós próbaküldemények bérmentve legelőszörüben postai úton küldendők.

Eredeti Meidinger-kályhák, Eredeti Meidinger-caloriférek



Kiseb és nagyobb központi légütésekre vagy csőrellyel való burkolásra.

Szabadalmazott szabályozó-töltő-kályhák chemotte-betéttel

Szellőző rácsok redőnyvel vagy anélkül, minden nagyságban.

MEIDINGER-kályhákhoz való pótekatrészek legelőszörüben kaphatók

EISLER és VÉRTES-nél
BUDAPEST,
Andrássy-ut 41. szám.

Arjegyűek és kőművelésanyagok ingyen és bérmentve.

Pályázati hirdetmény.

Az alulírott igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére a jövő 1901. évben, illetőleg 1903. év végéig a következő csoportokba sorozott anyagokból felmérésre szükséges eszközök szállítást biztosítani kívánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet még pedig:

1. Szurokfáklya.
2. Lenolaj, terpentinolaj, lenolajkenő és halmájolaj szállítása iránt.

A kiírás tárgyát képező egyes cikkeket öltöztető jegyzőköz, melyek egyszerűsített ajánlati mintákat szolgálnak, valamint a szállításokra vonatkozó részletes módzatok, valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag és iktatóeszközök (A III.) szakosztályánál (Budapest, Andrássy-ut 73. szám, II. emelet 43. ajtó szám) kaphatók.

A szabályszerűen kiállított, ivenként egy koronás m. kir. okmánybőlyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legelőszörüben f. évi november hó 17. déli 12. óráig a magy. kir. államvasutak anyag és iktató részét szakosztályánál benyújthatók, vagy postán oda küldendők és a boríték ezen küccimel látandó el:

„Ajánlat 151824/00 számhoz.”

Ugyanezen időpontig átadandók ugyanott a kötelező minőségű minták is. Bántópenz granánt az ajánlat anyag értésének 5/10 legkésőbb f. évi november hó 16. déli 12. óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál letesdők.

Később benyújtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és részletes módzatok bemutatása mellett állítanak ki, nem vételnek figyelembe.

Budapest, 1900. évi október 20-án:

Az igazgatóság.

Utónyomás nem díjazatik.

BUTOR

jó, szolid kivitelben, előnyös részletfizetésre.

Náthán Ignác

kárpitos- és asztalos-butor egyedüli főraktára

VII. ker.
Erzsébet-körút 23.

Arjegyűeket vidékre ingyen és bérmentve

Az egész test megszabadul a kórányagoktól és az idegek megerősödnek, emelől fogva utóbbiak ki vannak zárva.

Ideg- és nemibajokat

vérhajokat és gyengeségi állapotot sok év óta biztos sikerrel gyógyít

Dr. Palócz
v. kórházi- orvos, specialista.

Budapest, VII., Kerepesi-ut 10.

Rendelés 10-11-ig és 3-6 óráig.

Külön férfi és női osztályok. Levélre kimerítő válasz.



UNGHVÁRY LÁSZLÓ

CZEGLED

UNGHVÁRY LÁSZLÓ 300 holdas czegeledi gyümölcsiskolája és szőlőtelepének arjegyűek megjelent.

mely 500 gyümölcsfajta leírását tartalmazza. Nemes esemete eladandó 2 krtól 50 krtig. Rendelhető mindenféle vadonca, nagy mennyiségű sárga és gyökere-készítésre alkalmas ható sövény-készítésre alkalmas akácok, glaukocsa maclura, ribizli stb. Vízönteladók 20-30% engedményt a 4-6 havi hitelt kapnak. Kertészeti eszközök és kőművelés borok is adandók el. Arjegyűek bérmentve küldetők.

